

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת מצורע תשפ"ב

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגראוו

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

צו הערן די
הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש

181 Huschke Rd.
Liberty, NY 12747

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

1 בעלת הגט עדיפא - פירשה: שנעשה בה מעשה עדיף טפי ממכירתה. אבל רב יודהה
 2 כן נתן פירשה בעלת הגט עדיפא דאתחיל בהליגה, ולכן יגומר בה חליצה.
 3 ולפירושו לא יתא עדיף הדבא קדושה כהוא דאי מאמר עדיף או גט עדיף דבסמך.
 4 ומיהו, עדיפא משמע עדיף קדמי קדמה, דקאי אהוו כון קדמת דקאמר מעיקרא.

5 תא שמע דגמיר רבן גמליאל ב - מדרבנן
 6 דשמעית ליה פרק ירב' גמליאל' (יבמות גא.)
 7 דיש גו אתר גו תאמיר אתר הגט - אי כול
 8 לחביא ראיא, ולדרידה יש גו אתר גו - אפילו
 9 עדיף קמא מזני גרוע בתריה לתפיס במה ששיי
 10 הראשון. אבל רבן גמליאל, דאית ליה דאין גו
 11 אתר גו, טבא הוא דאי עדיף גו בממרא או
 12 מאמר מגט לא מזני הנרוע לתפס אתר קמא
 13 עדיף, קמא שאין ממיעיל גו אתר גו ותאמר
 14 אתר גמא. א"ל, גט עדיף לא התינן מאמר
 15 בתריה - אף על גב דאפילו אתר חליצה קדושה
 16 תופסן - דתיני משום דהוי קדושה דאורייתא.
 17 אבל בבמה, דלא האי מאמר אלא מדרבנן -
 18 אין לו לחיול אתר גמא וזני אי גט עדיף, אי ימי
 19 אומר רבינו יצחק: בדרייתא מודה רבן גמליאל
 20 קיימא אמתניתין דפרק רבן גמליאל' (יבמות גא.)
 21 דמיתקני על כרבי עקיבא דהם בממרא (גבג.)
 22 ולא מזני קדושה אתר חליצה. והוא הדין דאין
 23 להם לחיול אתר גמא וזני אי גט עדיף דגט במקום
 24 חליצה קאי.

25 אלא כי הדיני ניהו - ותפסות דאחת פוסרת
 26 בתרה, דהיינו כשמואל, וליבטני
 27 דקאמר רבא חולץ נכחין אסמאעלי, ורבא איש
 28 אבל ללשנא דהתחיל ולא התחיל קאמר, הובי
 29 רבני דהיינו ניעו עריבות שתתן חליצה, הוא
 30 התחיל באחות לא יגומר אפילו בערות, אבל רב
 31 מייפדה ראיא חליצה צרחה עדיפא. והבא רב
 32 בעינא על כרחין אליבא דמאן דאמר שי ויקח
 33 איירי, דלמא דאמר אין יוקח - אפילו חלץ
 34 בעלמא דלא חזי מפניה ריה.
 35 חלץ לראשונה הותרה - ואם תאמר: מאי קאי
 36 משמע לך פשיטא דדחתיה ואמר רבינו
 37 יצחק: וקח משמע לך דדחתיה אפילו אומר, דרב
 38 אית ליה אין יוקח, חלץ לאחות נפטרו צרות
 39 כדפרישית לעיל. ורב' לית ליה האי סביר
 40 דאומר רב' לבי יבמה רי - ומתניתין דלא מיני
 41 למיפרך, בדרייתא חנן פסירין (יבמות לבא.) שני
 42 אחין בשנאין שתי אחיות מות לאותן מן, ואזי
 43 כר מות אשתו של שני - הרי זו אסורה ליה
 44 עלמתי. והואיל גמאסיה עליה ניהו יבמות
 45 בדרייתא אמר רב אחיה לישן עצמא שאמר רבי
 46 יוחנן, וכל שבע שאין אני קורא בה, ועוד נראה
 47 דמתניתין א"ל הוה גמזי לאקשויי, דהתם הוא
 48 משום דכבר נפטרה לישן, ומשום דמותה אשתו אר' כן לא תחשב עד ויקח עינין לחליצה. לא. אבל מדרב פריך שפיר, דרב איירי אפילו דבא
 49 דאיבא אחין, ולא מדיחא מדיא כיון דאמר (לגמרי) דיבאר לקמן (שם). אבל
 50 ביטול מנת יבמן - אלא חשב ר'ך אחיה לאסורה עולמית אן כשנתב' כלל דהתי. אבל למאן דאמר שי יוקח - ראי לאסור משום אבסורה עליו שעת אחת. ורב' רבי
 51 יוסי בר חנינא ר'בי יוחנן - לעיל פירש כונטוס דלרב גמי פריך. אבל רבינו יודהה בן נתן פירש דא ר' פריך לרב. משום דרב סבירא ליה חליצה פסולה צריכה לחזור על כל האדם
 52 והדחת צריכה חליצה משוק, ושעת ושבא אי אפשר ליבם משום דלכל אתר ויתא אחות חלוצתה. אבל רבי יוחנן בר כהנא, אבל רבינו יוחנן בר כהנא, ר'בי ר' יהושע ר'בי, ואף על גב
 53 דרב אמר צריכה חליצה מן, דהיינו שאין אלא דמאן דאמר שי יוקח, וליה לא סבירא ליה - מכל מקום מצעו למימר דרב מוקי לה כשנאן דרב יוקח. דפלטוגא דהנאן אהא. ואף על גב
 54 גב דלעיל בירש פרק יבציר' (יחא.) מוקי לה סתמא דהתלמוד כרבי מאיר, דאמר אין יוקח - רב לא מוקי לה כותיה. ולרבינו תנאל גמי, דפירש לעיל דרב דלית ליה הואיל גמאסיה
 55 עליו שעה אחת, תלשעתה דאמר אין יוקח אתי שפיר גמי דלא פריך ליה. דמוקי למתניתין כמאן דאמר שי יוקח. אבל רבי יוחנן סבר דרב כרח' שי יוקח, דאי אין יוקח, אם כן שתי
 56 אחות שנפלו לפני שני אחין - יתייבמו שתוקן, דהא רבי יוחנן לא חישי למיתות. דמפרך רבי יוסי בר חנינא. ואמאי וליק' דן מנייהו ר'ך - משמעו דלא שרי ר'בי יוחנן ליבם
 57 אלא דודא - על כרחין סבר שי יוקח, ואפילו הובי שרי לראשונה. וליה ליה הואיל גמאסיה שעה אחת ויתא אחות חלוצתה. משום דהוה פריך לה. ומיהו, ר'בי ר' יהושע ר'בי, ואף על גב
 58 (כר. אד' ר'בי הפתחיל יא') ולרב' דודש למיתות משום דלא ספקי אדעתיה דמיתא אידך - לא מצי פריך, דהוינן דלמא אתי ליבם ברישא. אבל לעיל במתא אחת מוקי כ'בא למימר
 59 דלמא אתי ליבם ב' מתא אחת מן, ור' ר'בא א"ל אף אתר ולא אתי ל'בטל מצות יבמן להר'יא. אבל רבי יוחנן היה יודע רבי יוסי בר חנינא: דלא אתי חישי למיתות, ולרבי (לא)
 60 פריך ליה. וכו. גמי. וכן פירש ר'בי יוחנן ויקח' (לו.) וליבא' ליה דלמא חלץ חולץ חלוצתה - פירש רבינו יצחק לפי שיטת הקונטוס: כשנאין לפניו מילין לא ארבעה חלוצות
 61 חלוצין שניה וליבם את הראשונה. דהוינן דלמא אתי למיבדא איפכא באלו (ד'יבמות) עצמן, אבל אם כבר חלץ האחד לשניה - שרי אידך ליבם הראשונה. כמו במתא שניה, כיון
 דבאלו

1 בעלת הגט ובעלת מאמר - איזו מןן קדומת? בעלת
 2 אסור ליבם. דקם בלי כלא יבנה, כיון שהתחיל לנרש, אי זו מןן הענה לחלוץ ולפטור
 3 צרחה. ומיהו רבן גמליאל - דאמר לקמן בפרק חמישי: אין גט אתר גט - מדה הוא
 4 שיש גו אתר מאמר. כגון שתי יבמות מאת אחד, ורב' מאמר בן נתן גט גו
 5 - מזני גו לפסול הראשונה עליו משום ילא
 6 יבנה! ולמאסר הקרבות שניה בראשונה, ולא
 7 אמרינן מאמר כבטסה, ואודאי שניה מניה
 8 ולא נזכר בה גט. ובאמר אתר גט - ואם נתן גט
 9 לראשונה ואחר כך עשה מאמר בערחה, לא
 10 אמרינן: גט קמא במקום חליצה קאי, ותו לא קיי
 11 מאמר ביבמן בערחה. אלא דאי מזני, וצריכה גט
 12 למאמר, ואסור גו בקרובותיה. כי הדיני ניהו
 13 ותפסות בעינן שהאחת פוסרת בהרבה
 14 וחולץן ילואו שריגה. שחליצה פחותה נזרטה.
 15 לראשונה - שפלה ראשון. הותרה - לשוק.
 16 חלץ לשניה הותרה - לשוק, והוא הדין אם
 17 חלץ לשניה ואחר כך לראשונה. פתח ראשונה
 18 ולא תפסות בעינן שחיה. ואף על גב
 19 דאוקמנא לעיל דהואיל גמאסיה עליו בשעת
 20 נפילה - הו' לא משתריא. ואיכא לאותובי
 21 ומתניתין דקמי' חלוצת ולא מתניבמות
 22 אמאי? חלוצין חרא ולשתי' אידך ולקמן
 23 מותבית ליה מניה אסיפא דמילתי' ולא מותרין.
 24 ואין יד' ז'מר פתח שניה - אלא חלצה
 25 בשנתו בראשונה. שדחתה ראייה ליבם בשעת
 26 נפילה. אלא שפלה זו אחרי' בן ואסרתה. וכיון
 27 שנתה זו - חזרה להותרה ראשון. ורבי יוחנן
 28 אמר מיה שנייה מותר בראשונה - הואיל
 29 ובשעת נפילה דהתה ראייה לה. אחות אשת
 30 דאורייתא - כגון שלשה אחים, שנים מדם
 31 ושנאין שתי אחיות, ומה אתר מדם, ואחר כך
 32 נשאת שטות של שני, דעלה אחת ר'בי דרב
 33 פסריקן (לקמן לא): אסורה יבמות עליו, הואיל
 34 ובשעת נפילה אחות שנייה אחי. ורבנן דאיי -
 35 וכיון דמותה שריא, איני יודע שי כשנאן - כלומר,
 36 זו אינה משנה. וליבא ליה מאי חלוצת חרא -
 37 שנייה. חלוצת דעלמא - רבי ר'בא ומדמתמי
 38 כהאי גונא - חלוצת השניות. הרי אלו -
 39 משמע: הן צרות ר'בי דאורייתא הו'. לראשונה ברישא
 40 דהו' לא משתריא שנייה, שלא נראית בשעת
 41 נפילה.
 42 חלוצת

בעלת הגט ובעלת מאמר - איזו מןן קדומת? בעלת
 הגט עדיפא - משום דאתחיל בה בהליגה, או ליקא
 בעלת מאמר עדיפא משום דקדובה לביאה? אמר רב
 אשי, תא שמע: ומודה רב'ין גמליאל' שיש' גט אחר
 מאמר אבתירה, ואי מאמר עדיף - לא ליהני גט
 אבתירה! אלא לאו שמעו מיה' פי הדדי ניהו, שמעו
 מיה'. אמר רב הונא אמר רב: שתי אחיות יבמות
 ששפלו לפני יבם אחר, חלץ לראשונה - הותרה, חלץ
 לשנייה - הותרה. ממה ראשונה מותר בשנייה, ואין
 צריך לזכור ממה שניה שמוחה בראשונה, משום
 הדדי' יבמה שהותרה ונאסרה והורה - הותרה -
 תחזור להותרה בראשון. אמר ר' יוחנן אמר ר'בי
 שנייה - מותר בראשונה. אבל ממה ראשונה - אסור
 בשנייה. מאי מעמא - שפלו יבמה שאין אני קורא בה
 בשעת נפילה 'במה יבא עליה' הרי זו פאשת אח
 שיש' לה בגיבן, ונאסרה - ורב' לית ליה תאי' כמריא
 והאמר רבי: כל אשה שאין אני קורא בה בשעת
 נפילה 'במה יבא עליה' הרי היא פאשת אח שיש'
 לו בגיבן ונאסרה! הני מילי דקאי באפה אסור.
 אחותי אשה דאורייתא, אבל הכא - יוקח דרבנן היא.
 אחותיב' רבי יוסי בר חנינא ר'בי יוחנן: דרבנן אחין,
 שנים מהם נשואים שתי אחיות, ומתו הנשואין את
 האחיות - הרי אלו חלוצות ולא מתניבמות. ואמאי?
 ליקו חד מנייהו לחלוץ לה לשנייה, ויתיהו ראשונה
 לגבי אידך כיממה שהותרה ונאסרה והורה והותרה
 תחזור להותרה הראשון! אמר ליה: אחיות איני
 יודע מי ששאן, וליבא ליה: מאי 'חלוצות' גמי דקתני:
 חלוצת ר'בי - 'חלוצות' קתני. וליבא ליה:
 מאי 'חלוצות' חלוצות דקלמא? הרי אלו' קתני.
 וליבא: דחלץ ליה לראשונה ברישא! 'חלוצות'
 לבתחלה

1 חולצת לבתהלה - משמעו כלומר: אין כאן תקנה אחרת. הרי נשתיק. ולימא לה נזירה
2 דלמא קרים וחלמי לראשונה ברישא - אי אמרת להו חלוצו לשניה ויבמו ראשונה -
3 נזירה דלמא קריתו דחולמי לראשונה, ואתי ליבמוני אידך שניה, דסבר: מה איכפת בין
4 זו אל. בל ברישנה, שחלמי לשניה חתלה, שראי לה לא לידך ליבמוני קמייתא. דמאן

דחזי לחלמי לברישא חזי ויבמו קרימי
6 - אסקי ארעתיא, ולא אתי למחלמי קמייתא
7 - ליבמוני שניה. ומשני: ולא מתייבמות קתי -
8 דאי נמי לחמי לשה - אי קאן יבום. ולימא לה
9 נזירה שפא ימות אבדור לבבל מצות יבמו -
10 וחבי פירושה: לימא לה רבי יוחנן, תנא
11 דמתניתין טעמיה לאו משום זיקה קא אסי
12 ליבם שתי אודות, דסבירא להי אן זיקה. דאי
13 טעמא משום איהו - מבי לחמי לשניה ופקע
14 זיקתה שרי ליבמוני ראשונה, כדאמר רבי
15 אלא טעמא משום שפא ימות, כדאמר בריש
16 פירקין: דלמא ארמיבם חד מית אידך ברי,
17 משום דבי שקול רבון דין יבום מאחוז לגמרי.
18 ואפילו חלמי לזרמי מניה, ולא בעילי תו מנות
19 יבמו - כי הכי רבי יוחנן גמלי יבום מאחוז, ואתי
20 ליבמוי לבתהלה קמי חליצה, וארמיבם יבמו
21 מית אידך, אבל לבלי מותה דלעיל, דאידך ברי
22 רבי יוחנן - ליכא לבמנה רבי, הכי רבי אלעזר אחי
23 - בפרק 'בית שמאי' (יבמות ט"א), ואנא
24 דאמינן כרבנן, דרבישא - דמתניתין רבי אלעזר.
25 דקתי: רבי אלעזר אומר, בית שמאי אומרים
26 קיימינו (כו'), בית הלל אומרים ויצאו. ולימא
27 ליה - דלא דיענו לה נפלו מותה דלמא איהו
28 חלמי לשניה. אי הכי - דמשום דלא דיענו
29 הוא, אי איהו דיענו - מתייבמות זיקה מניה
30 חייני דקתי - כלומר, דאן דקתי ויבמוני.
31 אמאי? בשפא ליאשוני אסירני ליה - אפיך
32 דודאי באיסורא אתא לידך, דאי נמי ראשונה
33 מית איהו, כדאן שרי נזירי? והלא אחוז זיקה מניה
34 נמי מאחוז, דאחוזתה לאפקינה זיקה מניה
35 איהו אל שני - לימא אתי שייבם ראשון, שניה
36 איהו חלמי, וחיזאי רב ראשונה יבמו שחרזיה
37 ונאסרי דחוקה ודחריה. דהכי אבא רבי
38 'ביצד' (יבמות כ"א), קרמו וכנסו - אין
39 מציאנין מירם, משום דליכא אבא ספק פגמי
40 באחות זיקה, ודאי נמי שני ספק אחי חייני
41 דקאמר ליה אחיות איני יודע פי שפאן - דלא
42 מצי לתרובי כשמתעיה כלל איסור ערוה
43 כגון חמותו או ערוה אחרת. דנפלה חמותו
44 ברישא - כי שפארת את האחרת נפלה חתלה
45 דמאי נקט מוחותו - כדחייא מטריות נקט, ונתיא
46 למקטשה מילתא כשדחיא, ושאר עריות
47 טריחא מילתא לאשכוחי. אמאי - שני אסור
48 בשתדקי? ליק חתן לה ראשונה, וליבם לשניה
49 דאיהו אחוז איניה אחות זיקה, ויבמו מוחות
50 לבני אחי - ויבמה שחרזיה נפלה

כי. מנן נפלה חזי דאענה חמות ברישא - ואי מבייה כל האין ברישא - פיישא
52 שניה, שנאסרה משנת פיהלתה (ויהי) הלכתי וזו לא מנתי כל החית. קל מית ליה בית
53 חלל - כלומר: בין הלל לקולא אמרי, יבמי שמעון כפאן - אילבא דמאן, א - אתא
54 למינר בית שמאי אומרים וקיימו - היינו רבי אלעזר, וזי אבית הלל - אבא ססהדי -
55 היינו אבא שאול. וליכא למינר דטעמא דנפשיה קאמר, ראוהו בן פלוגתייהו דבית
56 שמאי ובית הלל. ותינא אחי יבמא - בפרק 'ביצד': לוחזי בן ערוה כשהיא
57 יבמאה, או חולצת בן. היינו נמי אסור בה ומותר באחותה. תהם - דוא דליכא אלא
58 חד אחא קמין, וליכא למינור מימי. אבל הכי דאבאי למינור דלמא אתא שני ליבמוני
59 באחוי, וקא פגע באחות זוקתה, דקמי דרייהו דרמיין תרווייהו - אימא אפילו האי יבמא
60 רבוי ענה קמיא לא ליבמא, קא משעני לך, וקא מוכי - דמדללא יבמיה ותי באחוי - וליכא
61 ולא אתי למישרי אחות זוקתה בעלמא. אבל תהם - דליכא אלא חד אח - אימא לא ליבמא אתי למישרי אחות זוקתה בעלמא.

1 דבאלו יבמות ליכא שום חששא. הוא לא חיישנין שאם נתיי כאן ליבם הראשונה כשברר
2 הלמי לשניה אתי בעלמא למינרד איפכא - שאינה חששא גדולה כל כך, שלא יטעו להחזיר
3 העשיה שלא הותרה מתחלה בשביל שנתן יבמות שחותרה, ואנכי לא למינר קפמינו
4 מתחלה - שי לנוור, כיון שהיה היתוך בעלמא ביבמוי כולל לקולו. ומשני: בל מתייבמות

לבתהלה קתי. ולימא ליה גזירה דלמא קרים ותלמי
7 לראשונה ברישא! וליא מתייבמות" קתי, דליפא דין
8 יבום הכא כלל. ולימא ליה גזירה שפא ימות ואסור
9 ליה רבי אלעזר היא, דאמר: כיון שעמדה עליו שעה
10 אחת באיסור נאסרה עליו עולמית! מדיספא רבי
11 אלעזר רישא לאו רבי אלעזר. ונימא להו דנפול בבת
12 אחת ורבי יוסי הגלילי היא, דאמר: אפשר לצמצם!
13 אלא סתם לן תנא קרבי יוסי הגלילי. ולימא ליה ברלא
14 דיעניו הי נפול ברישא! אי הכי, היינו דקתי "קיימו
15 וכנסו ויצאו" - בשפאמא ראשונה אסירני ליה: ולימא
16 שריא דר? אלא שניה, אמר: אסור ליה יבמו, יבמו
17 אלא ראשונה מייבמו! היינו דקאמר ליה: אחיות איני
18 יודע מי שפאן. תנן: היתה אחת מהן אסורה על
19 האחד איסור ערוה - אסור בה ומותר באחותה,
20 והשני אסור בשמתיה. סלקא דעתך דנפלה חמותו
21 תתלה, ואמאי? ליקו חתני ליבם תקי דאיהו חמותו
22 ברישא, ותתיי חמותו לבני אידך בייבמה שחותרה
23 ונאסרה חזרה והותרה - תתחזר להותרה דראשון.
24 אמר רבי רפא: מנן נפלה חזרה דאיהו חמותו ברישא.
25 ולימא ליה רבי אלעזר אומר: בית שמאי אומרים וכו'. תניא:
26 רבי אלעזר אומר, בית שמאי אומרים: קיימו, ובית
27 הלל: ויצאו. רבי שמעון: קיימו. אבא שאול אומר:
28 קל היה להם לבית הלל דברך זה, שבות שמאי
29 אומרים ויצאו ובית הלל אומרים וקיימו. רבי שמעון
30 שפאני ובית הלל דברך זה. ויהיה אחת מהם כו'. תניא:
31 חולצת או מתייבמת! צריכא, דאי אשמעינן תהם
32 משום דליפא למינור משום שני, אבל הכא דאיכא
33 למינור משום שני - אימא לא. וזי אשמעינן תהם -
34 משום דאיכא שני דקא מוכי, אבל תהם דליפא שני -
35 אימא לא, צריכא. איסור מצות כו'. הא נמי תנינא:
36 אסור

הלכו באברים אחד חרוב, דמוק לה שינא חזני ברוב אברי, ואי אמרת דאי אפשר לצמצם
52 - מאי קמבעיה ליה? ונמה נפשיך טעון בוררה דשפא יצא רובן. אלא לחאריך, כי שם
53 דאברתי. וליא אחוזתו ברישא - ואם חתמנו: כולל מקום תוקף להו דשרי אפילו
54 שניה ויש להו, ודב אית ליה אן זיקה, ולא מיתסר אלא משום בישול מצות יבמו, וגורנין
55 דלמא מייבם אידך ברישא. רבי אלעזר אומר בית שמאי אומרים וקיימו - ואם אמרנו
56 וכי טעמא דבית שמאי אתא לאשמעינן? דהכי רבי בריש דרבי אלעזר דמלח' שבת
57 קלהא, ויש להו דאפשיך האב לאפשיך מברייתא דאבא שאול, דאמר: קל היה לה לבית
58 הלל דברך זה.

1 אב"ל זכא דליבא שני ומנחם - ואם תאמר: דא נמי ידענן מחזיא דפרק שני כדארמנן
 2 לעיל (כ"א) ו' לומר: דהתם איבא ערה דקענטח שאינה לא חולצת ולא מתייבמת,
 3 אבל זכא - שתיקון מתייבמות, וליבא הובחל. **שנעטש** - צרות זו לזו בר' - היינו דוקא
 4 בשפולו לביבא יפס אחר, אבל בשפולו לפני שני יביבן - מודה רבי שמעון, כדנראה לעיל: רבי
 5 שמעון אומר יקטמו.

1 אחותה 1 איסור מצוה ואיסור קדושה חולצת ולא מתייבמת!
 2 התם - איסור מצוה לחודה. הבא - איסור מצוה
 3 ואחותה, סלקא דעתך אמינא: ליקום איסור מצוה במקום איסור ערוה, ותתייבם, קא משמע
 4 לן, ותתייבם! ביון דמדאדתיא רמיא קמיה קא פגע באחות ויקתלו, סלקא דעתך אמינא:
 5 משום מצוה עבדו רבנן, קא משמע לן. "היתה אחת מהן כו'" הא תו למה לי? היינו תקי,
 6 מה לי לתר? צריכא, דאי אשמועינן התם - משום דאיבא שני דמוכה, אבל
 7 הבא דליבא שני דקא מוכח - איבא לא. ואי אשמועינן הבא - אדרבה, תרווייהו מוכחי
 8 אהדרי. אבל איך לא - צריכא. "זו היא שאמרנו וכו'". זו היא למעטמי מאי? למעטמי איסור
 9 מצוה ליה ואיסור מצוה ליה. הא תו למה לי? היינו תקי, מה לי לתר מה לי לתרי? מהו
 10 דתימא: בי לא אמרנן אויך איסור מצוה במקום איסור ערוה - היבא דאיבא למיגור משום
 11 שני, דהבא דליבא למיגור איסור שני - אימא: להאי אוקימנא איסור מצוה במקום
 12 איסור ערוה וליהאי [אוקימנא] איסור מצוה במקום איסור ערוה, ולמימנא, קא משמע לן.
 13 אמר רב יהודה אמר רב, וכן מני רבי תימי: ביכולן אני קורא בהן האיסורה לזה מותרת
 14 ליה, ואחותה כשהיא יבמתה - או חולצת או מתייבמת. ורב יהודה מתרגם מהמתא ויאלף,
 15 אבל שתא כבי דרישא - לא. מאי טעמא? ביון דבהו באונסין הוא דמשפחת לה, בגשואין
 16 לא משפחת לה, בגשואין - קמיירי, באונסין - לא קא מיורי. ואפי' מתרגם אף בתא (באה)
 17 מאונסתא, ביון דאשפתי משפחת לה, אי בעיא באונסין - תייתי, אי בעיא בגשואין - תתיי.
 18 אבל אשת אחיו שלא היה בעולמו - לא, ביון דאליבא דרבי שמעון הוא דמשפחת לה -
 19 אליבא דרבנן ולא משפחת לה בפלגתא לא קמיירי. ורב ספרא מתרגם אף אחיו שלא
 20 היה בעולמו ומשפחת לה בשתא אחי ואליבא דרבי שמעון. (סמינדי: מת גולת ויבם,
 21 מת גולת ויבם; ואובן לשמעון נשואין שתי אחיות, לוי והודה נשואין שתי נכריות, מת
 22 ראובן נולד יששכר ויבם, מת שמעון נולד ובגל ויבם והודה. מהו לוי והודה בלא
 23 בנים, ונפלו ליה קמי יששכר ובגל - האסורה לזה מותרת ליה, והאסורה לזה מותרת
 24 ליה, ואחותה שהיא יבמתה. למה לי יבם והודה? בלא יבם והודה נמי משפחת לה!
 25 משום צרה. הא תינה צרה, צרה דצרה מאי איבא למימרי? טנון דהדר ויבמתיה נמי דג'
 26 ואשר. משנה שלשה אחין, שנים מהן נשואין שתי אחיות, או אשה ובתה, או אשה ובת
 27 בתה, או אשה ובת בנה - הרי אלו חולצות ולא מתייבמות, ורבי שמעון פוסר. היתה
 28 אחת מהן אסורה עליו איסור ערוה - אסור בה, ומותר באחותה. איסור מצוה או איסור
 29 דקדשה - חולצות ואלו איסורי ערוה - אסור בה; תניא: רבי שמעון פוסר בשתייהן מן החליצה
 30 וכן תייבם, שנאמר: "ואשה אל אחותה לא תקח לצרוה" - "בשעה שנשעו צרות זו לזו
 31 לא יהא לך ליקוחין אפילו באחת מהן". "היתה אחת מהן כו'". הא תו למה לי? היינו
 32 תקי! דרבי שמעון אצטרביה, סלקא דעתך אמינא: הואיל ואמר רבי שמעון שתי אחיות לא
 33 חולצות ולא מתייבמות - לגזור משום שתי אחיות דליבא, קמשמע לן. "איסור מצוה" כו'.

ואת

1 איסור מצוה - אם היתה אחת אסורה על האחר איסור מצוה - אינו מותר באחותה.
 2 הואיל והיא מדאורייתא רמיא קמיה הואי אחת וזוקתה, הלכך בעי חליצה. התם
 3 - בפרק ביער. איסור מצוה לחודה - לא אשמועינן אלא יבמת שפלה לפניו, שהיא
 4 אסורה עליו איסור מצוה - חולצת. **וזכא אשמועינן איסור מצוה ואחותה** - שפולו זו
 5 משני אחין, דאחותה לא מיבמת, דלא תיבמ
 6 אויך איסור מצוה במקום ערוה, ותתייבם
 7 אחותה, ולא תייהו ככחות וזוקתה. משום מצוה
 8 עבדו רבנן - שתיקויה מצוה כיוס, ולא
 9 העמידו איסור זיקה, שהיא מדבריהם, לאסור
 10 את אחותה היבא דהיא עליו איסור מצוה, קא
 11 משמע לן. **הבא ליבא שני ורובח** - רבי
 12 אויך מתייבמות, ואתי למשייר אחות וזוקקה
 13 בעלמא, אימא לא ליבבן, קא משמע לן.
 14 **תרווייהו מוכחי אהדרי** - שוה לא יכול לשטא
 15 את האחת אלא זו וכן זו - מוכחא מילתא
 16 שזו אסורה על זה, וזו על זה. לפיכך ליבא אחת
 17 וזוקתה. היינו תקי - דהא בדידיא קתני לא לעיל
 18 איסור מצוה ואיסור קדושה חולצת. כי לא
 19 אמרנן אויך איסור מצוה במקום ערוה -
 20 וליתייבם אחותה - והבא דאין איסור מצוה
 21 אליבא בתורה על האחד, ולכתיבי שתיקין וזוקקה
 22 דאי שריה ליבבניה להאי שזאתא אסורה עליו
 23 אתי שני בנמי ליבבניה, קא נגע באחת
 24 וזוקקה. ובגל אמר קורא בנן - בגל בשל
 25 עשרה ערות דבפרק קמא, אפשר להן לדוח
 26 שתי אחיות נפלות לשני אחין, והאית אסורה
 27 על זה משום אחת מכל היתריות הללה ומותרת
 28 לזה, והשניה אסורה על זה משום אותו שם
 29 ערוה עצמה, ומותרת לזה. מחמת כך נמצא
 30 שתי אחיות מתייבמות, ולא פגע באחות וזוקקה.
 31 **ובגל פרישתי בפרק ראשון (ט"ז)**. **באונסין** -
 32 בבחו מאנסתה. כן: ראובן אנס אשה ודחיל
 33 בת, ובא שמעון ואנס אגוסת אחיו והדיל בת.
 34 וגימא שני ראובן ובת שמעון עליו והדיל את
 35 אביהן, דהרי הן אחיות מן האם - בת שמעון
 36 מותרת לראובן, ובת ראובן מותרת לשמעון,
 37 ונמצאו שתי אחיות מתייבמות. וכן בתו, וכן
 38 כולן, אף על גב דכל דבשה בני דרישא
 39 משתיבתי בגשואין, הואיל ובתו לא משבחהו
 40 שדו שתי בנות של שני אחין אחיות מן האב.
 41 שאי אפשר שנשא ויבמתו שיש לה בת - לא תני
 42 בהו האסורה לזה כו', הואיל ובגלן אשכח
 43 בתו, אליבא דרבי שמעון דאי משפחת בת
 44 בהו האסורה לזה, כדפריש רבי ספרא לגמיה
 45 בפלוגתא לא איירי - רבי חימא, האחות לזה
 46 אשת עלו האסורה ליששכר שבא ומצאה
 47 אסורה עליו מיקת ראובן שלא היה בעולמו
 48 ומותרת לובגלן, שבעולמו כבר תתייבמה ללוי,
 49 וביבם ולבסוף נולד שני רבי שמעון, ואשת יתודה אסורה לובגלן משום שמעון שלא היה בעולמו, ובעולמו מצאה באיסור, ומותרת ליששכר, בלא יבם יתודה נמי - שרי ליששכר.
 50 ובמהשה איה משבחת לה. מת ראובן נולד יששכר ייבם עליו, מת שמעון נולד ובגל ומת לוי בלא בנים, ונפלו אשת לוי ואשת שמעון לפני יששכר ובגלן, אשת לוי אסורה ליששכר
 51 מפני ראובן בעלה הראשון, ומותרת לובגלן, ואשת שמעון מותרת ליששכר, שדרי בעולמו היה, ואסורה לובגלן, ומשום צרה - משום צרה, דבעי אשכחו
 52 נמי בצרה האסורה לזה מותרת לזה, אם באו יששכר ובגלן ליבם לשני לוי והודה הראשונה - אשת לוי אסורה ליששכר משום צרת אשתו שלא היה בעולמו, וכן אשת הודה
 53 על ובגלן, נכנס שדו הצרות אחיות זו לזו. ובגריה קתני ליה אצל נשי ראובן שמעון, דאיבם נשי הוהאש באסוריה דביתא בעלמא כו', ואל יבם
 54 יתודה לא מיתוקם מילתא דרבי חימא באיסור צרותה, דאם נפלו שני נשים משמעון - שתיקה אשת אח שלא היה בעולמו הן. צרה יצרה מאי איבא לישכר - היכי קרית האסורה
 55 לזה מותרת לזה באיסור צרות צדקה דהיא צרות צרותיהן נמי בפרק קמא. אשת גדי דהר"י ביבמתו זו ואשר - לנשי לוי והודה הראשונה, ולזה נשים, ויבם גדי את אשת יתודה
 56 ואשר יבם אשת לוי ומתו גדי ואשר ונפלו לפני יששכר ובגלן, אם באים ליבם נשי גדי ואשר הראשונות - אשת גדי צרת אשת יתודה שהיתה צרת אשת שמעון שלא היה בעולמו
 57 אסורה לובגלן ומותרת ליששכר, כן אשת אשר על יששכר, ומותרת לובגלן, שעה שנשעו צרות זו לזו - כן הוהאש, שבעל פה נעשה שתי אחיות צרות זו זו בקויה. לייבוי
 58 משום שתי אחיות קולמא - אף על גב דהא נמי מרישא שמעון התם הוא לכרבן לא נתיק, דאי נמי אתי למשייר אחות דעלמא - ליבא אלא איסור אחות וזוקקה דרבנן, אבל לרבי
 59 שמעון דאמר איסור אחות וזוקקה ערה גמורה היא, ודרמנא פסרה, וקיימא עליה באיסור אשת אח - לייגור היבא דאחותה אסורה משה ערוה ולא זוקקה ליה, ויבמא לא ליבם
 60 לאחותה, ולא לית ליבבניה אחות וזוקקה דעלמא, קא משמע לן.

1 יעשה מאמר ויקח בו - ומתום ביטול מצות יבמין ליבא למיחשו, כדפרישית בפרק שני
2 (במכות ז'א).

3 לא מיטמאה לו - ופרישן בגמלא, שחוזרו על הטומאה, כדאמרין בראש השנה (ג'טו),
4 ועוד שי לומר דאינו טהור, היינו דאעיה חיבת ליטמא לו, למאן דאמר כוסטה

5 (ג'א), "לא יטמא" - וזבחה, ע"כ, בה זבחה

6 מיבעיא - ואם האמר דמשבע ולא עירפא
7 בעלת מאמר מנסרה, וביחזולין (ביבמות ט"א),
8 קאמר רבא נופדה מאמר לבית שמאי עושה רחי
9 ארסה לדחות בערה, וספק נשואה להלוק
10 בנכסים, אלא מהני לירושא ויש לומר: דהבא
11 גרס רבא, רבו על סבובי, ומטסק עלה "אמר לך
12 אביי", ולקמן גרס רבא שהוא אחר אביי.
13 **אלא** - ואם אן לה אב או אשתה בריעות אב -
14 משני דהשתא גמי תקשי השתא ארסה בעלמא
15 בעיא מסירה לחופה, דבד בה חתמא - מיבעיא?
16 ויש לומר: ועבד בה מאמר אבא בעליה, תיבאה
17 עשה אותה כבנסה, **אביה** ובעלה מפרים
18 נדיה - ואם אן לה אב או אשתה בריעות אב -
19 לא מצו מיהא כדאמרין בגרמים (א"טא),
20 **כגון** שעמדה בדין בו - לפי מסקא שאמר
21 דעבד בה מאמר, כדמוכח בגרמים בפרק ג'ע"ה
22 ובתורה (שם ע"ד), ולרבי אליעזר כיון דעבד
23 בה מאמר ופסקו לה מונות משלו - נודר על
24 דעתו, ולרבי הושע דוקא בחד רבא, אבל בתרי,
25 כיון דאי בעי אותה פסיל לה עליה בבאה או
26 בנאט - אהי נודר על דעתו, ולרבי עקיבא,
27 אפילו ביבם אלא קאמר רדא יפה, אפילו עבד בה
28 מאמר, משום תיבא דאמר עליה סקילה כבניה
29 ומתאוסה, ולא יתכן לפי זה מה שפירש בקמנסר
30 היינו פרק שני דגמא דאמר אין אפיק אהלו בתו
31 - היינו רבי עקיבא, דמעב טבר ורש וקת, ואפילו
32 הכי לא יפה - משום דאין דחיבין עליה סקילה,
שלשה

24 עבד בה מאמר מיבעיא? ואלא לעגון מסירה לחופה, מאי? נישואין עושה - ולא בעיא
25 מסירה לחופה, או לזמא אירוסין עושה? ובעיא מסירה לחופה? אמר ליה: השתא, לא
26 עבד בה מאמר, כתיב: "יבמה ובא עליה" - בעל פרהיה, עבד בה מאמר מיבעיא? אמר
27 ליה: שאני אומר כל העושה מאמר ביבמתו - פרהיה ממונו וקת רבמין, והלה עליה וקת
28 אירוסין, מאי? תא שמע: שומרת יבם, בין יבם אחד בין שני יבמין, רבי אליעזר אומר:
29 יפר, רבי הושע אומר: לאחד לה לשנים, רבי עקיבא אומר: לא לאחד לה לשנים.
30 ותוין כהי: בשלמא רבי עקיבא סבר: אין וקת אפילו לחד, לרבי יהושע: לחד - יש
31 וקת לתרי - אין וקת. אלא לרבי אליעזר, נתי נמי דקפסבר יש וקת. בשלמא לחד -
32 מיפר, אלא לתרי - אמאי? ואמר רב אמי (פר אהבה): תאי כמאי עסקינן - כגון דעבד
33 בה מאמר, ובית שמאי היא, דאמר: מאמר קונה קנן גמור. אי אמרת בשלמא נישואין
34 עושה - משום הכי מיפר, אלא אי אמרת אירוסין עושה - היכי מצו מיפר? ותגון:
35 נערה המאורסה אביה ובעלה מפירים נדיהה? אמר רב נתן בר יצחק: מאי מיפר - מיפר
36 בשותפיה ולרבי אליעזר, דאמר: מאמר לבית שמאי אינו קונה אלא לדחות לצדה בלבד,
37 אמאי מיפר בשותפות? אמר לך רבי אליעזר: אימר דאמר, אגא אינו קונה אלא לדחות
38 לצדה בלבד - דלא קני לה כגון אלא בעי נמי חליצה, להפר נדיהה - מי קתיה?
39 ואיבעית אימא, אמר לך רבי אליעזר: וקלב נמי פרהיה בר יצחק מי קתיה? "ופרי?"
40 "יפר" קתני. אלא תאי כמאי עסקינן - שעמדה בדין ופסקו לה מונות משלו, וכדכב פתח
41 משמיה דרבא, דאמר רב פתח משמיה דרבא: כל הנודרת - על דעת בעלה היא נודרת.
משנה

1 ואי מאמר לבית שמאי קונה קנן גמור - זה יעשה מאמר בו ויקנה אותה קנן גמור
2 לדחות אשתו, דהא אין איסור במאמר, ותנא אחותה מעליה, ולא דריא תך אחות וקוקתו
3 - ויבטא את אשתו. אלא מאי בי - נתי נמי דלא קני גמור - דא אמרת דחה
4 בערה. ותקשה לך נמי: יעשה מאמר בו, ותראה אחותה, ויבטא את אשתו. ודרימאי דימי

5 - מאמר שנעשה בחייה, דאי רוחו בעי לעבד
6 בשעת מאמר היה מצו ליבמין, כגון במתניתין,
7 דעדיין לא נפלה אחותה. דאיסורא - כגון
8 ונפלו שתי אחותיו קודם מאמר. הכי נמי -
9 לעגון קניה, ויבטא - אחותה שנעשתה לה צרה
10 בדיקה חליצה נמי לא תיבעי ותנא משום אחות
11 אשה, אלא וזחה - אותה מלאסר אשת בעל
12 המאמר עליו, ומשייר - דבעיא חליצה אם
13 נפלה לנישוא ע"ל סנה היבם את בעלה
14 במאמר, ולקמה פריך ליה את קתני בעל תנא
15 משום אחות אשתו, דמשמעין את חמליצה, זה
16 יעשה מאמר וידחה - את אחותה מעליה, וארז
17 כי קר את או, לאו אלא משום דלא רחי דריה
18 ונשורה, וכל כמה דרמיא עליה לחליצה -
19 וקוקתו דהא, ואוסרת את זו עליו, בזו דרסינן
20 אלא יבמה דרמיא בו - כלומר, אלא לעולם
21 דחה ודריה גמורה, ורמיא לך, תהם נמי
22 לידחי - לא דמיא לתמניין דהבא, דכי נפלה
23 ועבד מאמר - הוה חזיא לכולהו מילי דיבמה,
24 להתיבין ולחלוץ, הלכך נמי למקמייהו
25 לנאמר, דמאמר דהא אחותה לכשתפול, אבל
26 תהם, דריהו נפלו קודם מאמר, לא חזיא
27 לכולהו מילי דיבמה - לא אחת למקצתה,
28 לפיכך אין מאמר דוחה אחותה, השתא ארסה
29 וקדושין וידה דאדמייתא, ונרבי תיבא אמי
30 יורשה ודמי טמאה לה, מאמר יבמין מדרבנן
31 הוא, רבא מדאורייתא יבמה יבא כתיב
32 דרומא - מיבעיא, לא אונן - לאסר בקדשים.
33 ולא מיפסא - אם כן, ודא, דהא לאו שאר
34 הקרבן ורבי היא, וכן הוא לא אונת - להיות
35 אסורה בקדשים, ולא מיפסא - אינה צריכה
36 להתקטע, כי רבא, ודאק נקט ולא מיטמאה,
37 דהא בנות אחיה לא חוזרו על הטומאה, אלא
38 אידי דנקט לא אונת, דאדמיירין ליה, נקט ולא
39 מיטמאה דבעי למתני תורה, בריה ובדידה,
40 כך משתעלי, ולי נראה לא מיטמאה - כגון
41 ברבלי, ששיראלים מותרים על הטומאה
42 מניכלתם לא תנע, מנסכת ראש השנה
43 (ט"ו), נזהב כדוכתב, ודברכת לה מן
44 האירוסין ומתקנא כבחות בפרק 'הותיב'
45 (פ"ה), ולא בעיא מסירה לחופה - דאם בא
46 עליה בעל כרחא בלא חופה - קני, ואי בעי את
47 לאפקי בניבט - סניא ליה, בעל כרחא - דקני
48 לה ועשית כאשתו לכל דבר כביאה בעל כרחא
49 שאין בה חופה, והלה וקת יבמה, אירוסין -
50 ונישואין של שאר נשים, ואם בא עליה לארז
51 מאמר בלא חופה - לא קנה, יפר - אחד מן
52 את נדרה, לאחד ולא לשנים - שומרת יבם
53 אחד - שר אבל שומרת לשני יבמין - לא יפר
54 אחד, זה וזה לא, אין וקת - ותידחי כבנסה,
55 ואפילו בחד - היבא דליבא אלא חד, דהא
56 עליה רמיא - אפילו הכי אין וקת, לחי' אין
57 וקת - דלא ידעינן לה מנייהו רמיא, אפילו
58 עושה כחאד - אין הפרקן נפיה, וקלסאי
59 דאחיה - ונתי נמי דיש וקת אפילו לתרי, מידו יפר עושה מבעי ליה, ואמר רבי רב אבא - גרסינן, כשנותפת - זה רבא וזבחה כשנותפת - לדחות ביה, באחות
60 שנפלה לפניו אחר מאמר, לו רלי מן לה גנב - העושה מאמר ביבמה, ובא לחזריגא - בעיא חליצה ונסי, ולא אמרין כבנסה ודא, ונסי לה גנב, אמר לך רבי אליעזר ולרבי נתן
61 מי נחא - כלומר, נתי נמי דקונה, בשלמא אי נישואין עושה - שפיר, אלא לרב נתן דאמר לא עבד אלא אירוסין - מי נחא? והא בשותפת ליבא למימר דרפי קתני, יפרו מבעי
62 ליה, אלא תאי כמאי עסקינן עמיהו בדין - לירדי ואפילו בלא מאמר, ולרב אמי ארז מאמר ארז רעה נכנס ולא לפסוח, ופסקו לה מונות משלו - כדתיבא לקמן ב'יחזולין'
63 (ג'א), עמד בדין וברח - מונות משל יבם, ומדחשתא בעלה הוא, ועל דעתו נודרת על ענת שירעה.

משנה הראשונה – נפילה. **נמרא** נברית יבומי נמי מייבמה – ולא אמרין משמת בעל האוחזת תפלה לייבם חוקקה לנשו נברית לבדו, דהא על בעל אחוזת לא רמיא ועשיתו זו צרתה בויקה, וכשתמ תאסר נברית על ותבאר משום צרת אחת אשה. **ואחיה** ביה אבא – כד בריתא. דאף על גב דהרי ארוחן בניהו – אף זו וקקה אלא לנשו נברית לבדו. **משנה** הראשונה – לנשואין.

נמרא אחיה תוך – וכל שכן אבא, דהשתא, ומה הוה נברית עיקר נשואה היא, דאדחת אשה נפלה עליה צרתה בנאמר אסרתה. **הבא** – דאדחת אשה עיקר נשואה היא – לא שכן כל דאוסרת נברית שהיא טפלה. **הא** **תנא** ברישא – משנה ארוונה זו שנה תחלה, דהדיא לדעיל לא הוי ברעשה למיתני משום דרזייה לדחיקא. **הואיל** נברית עיקר. **הדר** חזיה **לא** **ליאסרא** משום דבמל מקום צרתה היא, ותניה. **ואידי** דקא חביבה ליה – דרדושה דהא. **אקמה** – ותו ולא הוה עיקר למיתני פסגא. **אלא** **הואיל** ועשיתו לא הוה מקוממה. **[משנה]** **שקה** **אחת** – בנפילה ראשונה, כשפלה מאת הרשואן. **נמרא** **הוי** **היא** **כשתא** **אב** **הו** – ואף על גב דהוה אדחיא. **כנפילה** **ראשונה** – כל מן נפילה ראשונה היתה אשתו קיימה, שהיא ארוונה. **אבל** **היא** **איתחויא** **כנפילה** **ראשונה** – כגון שמתה אשתו ארוחן מיתה אווה ולא כנסה ביה נברית. **דהיודא** **לה** **מחא** **בימא** **למרי** – שנפלה ואן כאן ארוי אלא הוה בעל אחותה – נדחת ונפטר ארוחן ואן עליה צד זיקה ערד. **אבל** **היא** **לא** **אידחא** **מחא** **בימא** **למרי** – בשעת נפילה, שהיה שום נשוי נברית ערוקה לייבם. **אימא** **מנה** **הדחיא** **לנשו** **נברית** **ערוקה** **ויקמה** **עליה**, וכו' מתה אחותה ושרדה בנפילה – תתיבם ליה בנפילה. **קא** **משמע** **לן** – רב יודנה. **כנפילה** **ארוונה** **מותרת** – מותרת זו להתיבם. **שרי** **ער** **שלא** **כנסה** **בניהו** **נברית** **הראשונה** **שהיא** **ערה**, ולא היתה צרתה מעולה. **וחו** **שאריו** – בפרק ראשון נקטא הברית צרוהון מותרת. **נמרא** **קנטא** **דיניש** – בעל האחות תחלה, ואחר כך מת נשוי נברית, ואדפלו בויקה לא נעשית צרתה מעולה. **אף** **מת** **נשוי** **נברית**, **והחוקקה** **נברית** **לבעלי** **אחותה**, ואחר כך גירש ונשאה לזה, **הואיל** **וקודם** **גירוש** **נעשית** **צרתה** **בויקה** – אסרה על אחיו, כשימות הנברית, כשיש צרת אחות אשה, בשלמא אי לא כנסה – הווי מותרת לה מתמת זיקת אחיו הראשון, אבל משכנסה ועבשיו וקקה לה מנח בעל הצרתה – אסרה. **ואף** **על** **גב** **דלא** **היתה** **צרתה** **אלא** **בויקה**, **בתי** **אחי** – כגון הבא, וכי מת נשוי נברית קודם גירושין של זה – היתה זו וקקה לשל בעלי האחות, ומתיבא בה זיקה זו לאסרה על השני. **קשיא** **דיב** **נחמן** – דדיק לעל מסתם מנתוחין: **זאת** **אמרתא** **אין** **ויקה** **אפילו** **אחד** **אחא**, **למרי** **רב** **אשי** – הדיא ויקא לדעיל לאו דוקא, דהוה הדין אף על גב דלא עבר משכנסה – כגון נשוי נברית באחת (נשאה) אחת אשה אחת – נברית אשתו מתחילת הולצה, ולא מתיבמת, והואיל וערה על בעלה לבדו הוית רמא, נעשה צרתה בויקה.

קין

יבמות. ארבעה אחין – פרק שלישי דף ל עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"

שלשה אחין – בוך רישא גרסינן: "הראשונה יצאת משום אחות אשה" וראשונה נפילה קאמר, דהויא דהדיא דפרק שני (יבמות ז.א.), ובבבא בריא חכי גרסינן. השניה יצאה כו'. **אמר** רב נחמן ואת אמרת אין זיקה – תימיה, שלש זיקות רב נחמן על מתוחין דריש "כניב" (יבמות ז.א.) **הכניבה** – בשאר מקומות אין חזקה לומר כן, אלא אמר. זו אחין זיקא לומר זו קרני.

משנה **שלישה** **אחין**, **שנים** **מהם** **נשואים** **שתי** **אחיות** **ואחד** **נשוי** **נברית**, **מת** **אחד** **מבעלי** **אחיות**, **וכנס** **נשוי** **נברית** **את** **אשתו**, **ומת** **הראשונה** **יצאה** **משום** **אחות** **אשה**, **ולשנה** **משום** **צרתה**, **עושה** **בה** **מאמר** **ומת** **נברית** **הולצת** **ולא** **מתיבמת**. **נמרא** **סמקא** **דעבד** **בה** **מאמר**, **הא** **לא** **עבד** **בה** **מאמר** **נברית** **יבומי** **נמי** **מייבמה**, **אמר** **רב** **נחמן**: **זאת** **אמרת** **אין** **זיקה**, **ואפילו** **בה** **אחא**. **משנה** **שלישה** **אחיים**, **שנים** **מהם** **נשואים** **שתי** **אחיות** **ואחד** **נשוי** **נברית**, **מת** **הנשוי** **נברית**, **וכנס** **אחד** **מבעלי** **אחיות** **את** **אשתו** **ומת** **הראשונה** **יצאת** **משום** **אחות** **אשה**, **ולשנה** **משום** **צרתה**, **עושה** **בה** **מאמר** **ומת** **נברית** **הולצת** **ולא** **מתיבמת**. **נמרא** **הא** **תו** **למה** **לוי?** **תינו** **הדין** **השתא**, **ומה** **התם** **דאחות** **אשה** **הוויא** **צרה** **לנברית** **אמרת**: **נברית** **אסורה**, **הבא** **דנברית** **הוויא** **צרה** **לאחות** **אשה** – **לא** **כל** **שפני?** **תנא** **הדין** **תנא** **ברישא**, **ונדך** **תווי** **להתירא**, **וישרא**, **והדין** **תווי** **לא** **ישרא**, **ואידי** **דחביבה** **ליה** – **אקמה**, **ומלשנה** **לשואים** **שתי** **אחיות** **ואחד** **נשוי** **נברית**, **מת** **אחד** **מבעלי** **אחיות**, **וכנס** **נשוי** **נברית** **את** **אשתו**, **ומתה** **אשתו** **של** **שני**, **ואחר** **כך** **מת** **נשוי** **נברית** – **הוי** **זו** **אסורה** **עליו** **עולמות**, **הואיל** **ונאמרה** **עליו** **שעה** **אחת**. **נמרא** **אמר** **רב** **הודה** **אמר** **רב**: **כל** **יבמה** **שאין** **אני** **קורא** **בה** **בשעת** **נפילה** **"במה** **יבא** **עליו"** **הוי** **היא** **קאשת** **אה** **שיש** **לה** **בנים**, **ואסורה**. **מאי** **קא** **משמע** **לן?** **תנינא**: **הרי** **זו** **אסורה** **עליו** **עולמות**, **הואיל** **ונאמרה** **עליו** **שעה** **אחת**! **מהו** **דתימא**: **הני** **מילי** – **חובא** **דלא** **איתוויא** **לה** **בנפילה** **ראשונה**, **אבל** **היא** **דאיתוויא** **לה** **בנפילה** **ראשונה** – **אימא** **תישתרי**, **קא** **משמע** **לן**. **הא** **נמי** **תנינא**: **שני** **אחין** **נשואין** **שתי** **אחיות**, **מת** **אחד** **מהם** **ואחר** **כך** **מתה** **אשתו** **של** **שני** – **הרי** **זו** **אסורה** **עליו** **עולמות**, **הואיל** **ונאמרה** **עליו** **שעה** **אחת**! **מהו** **דתימא**: **התם** **הוא** **דאידיה** **לה** **מחא** **בימא** **למרי**. **אבל** **הבא**, **דלא** **אידיה** **לה** **מחא** **בימא** **למרי**, **אימא** **דתימא** **הוא** **נשוי** **נברית**, **שני** **מהם** **נשואין** **שתי** **אחיות**, **ואחד** **נשוי** **נברית**, **גירש** **אחד** **מבעלי** **אחיות** **את** **אשתו**, **ומת** **נברית**, **וכנסה** **המגרש** **ומת** – **זו** **היא** **שאמרו**: **ובגלן** **שמתו** **או** **נתגרשו** – **צרוהון** **מותרות**. **נמרא** **סמקא** **דגירוש** **ואחר** **כך** **מת**, **אבל** **מת** **ואחר** **כך** **גירש** – **אסורה**. **אמר** **רב** **אשי**: **זאת** **אמרת** **יש** **זיקה**, **אפילו** **בתי** **אחי**. **ולבד** **אשי** **קשיא** **דרב** **נחמן**: **אמר** **לך** **רב** **אשי**: **הוא** **הדין** **דאף** **על** **גב** **דלא** **עבד** **בה** **מאמר** **נברית** – **מתחילן** **הלצה**, **יבומי** **לא** **מייבמה**. **והא** **דקתני** **מאמר** – **לא** **אפוקי** **בית** **שמאי**, **דאמר**: **מאמר** **קונה**

כתב

משנה **שלישה** **אחיים**, **שנים** **מהם** **נשואים** **שתי** **אחיות** **ואחד** **נשוי** **נברית**, **מת** **אחד** **מבעלי** **אחיות**, **וכנס** **נשוי** **נברית** **את** **אשתו**, **ומת** **הראשונה** **יצאת** **משום** **אחות** **אשה**, **ולשנה** **משום** **צרתה**, **עושה** **בה** **מאמר** **ומת** **נברית** **הולצת** **ולא** **מתיבמת**. **נמרא** **סמקא** **דעבד** **בה** **מאמר**, **הא** **לא** **עבד** **בה** **מאמר** **נברית** **יבומי** **נמי** **מייבמה**, **אמר** **רב** **נחמן**: **זאת** **אמרת** **אין** **זיקה**, **ואפילו** **בה** **אחא**. **משנה** **שלישה** **אחיות**, **שנים** **מהם** **נשואים** **שתי** **אחיות** **ואחד** **נשוי** **נברית**, **מת** **הנשוי** **נברית**, **וכנס** **אחד** **מבעלי** **אחיות** **את** **אשתו** **ומת** **הראשונה** **יצאת** **משום** **אחות** **אשה**, **ולשנה** **משום** **צרתה**, **עושה** **בה** **מאמר** **ומת** **נברית** **הולצת** **ולא** **מתיבמת**. **נמרא** **הא** **תו** **למה** **לוי?** **תינו** **הדין** **השתא**, **ומה** **התם** **דאחות** **אשה** **הוויא** **צרה** **לנברית** **אמרת**: **נברית** **אסורה**, **הבא** **דנברית** **הוויא** **צרה** **לאחות** **אשה** – **לא** **כל** **שפני?** **תנא** **הדין** **תנא** **ברישא**, **ונדך** **תווי** **להתירא**, **וישרא**, **והדין** **תווי** **לא** **ישרא**, **ואידי** **דחביבה** **ליה** – **אקמה**, **ומלשנה** **לשואים** **שתי** **אחיות** **ואחד** **נשוי** **נברית**, **מת** **אחד** **מבעלי** **אחיות**, **וכנס** **נשוי** **נברית** **את** **אשתו**, **ומתה** **אשתו** **של** **שני**, **ואחר** **כך** **מת** **נשוי** **נברית** – **הוי** **זו** **אסורה** **עליו** **עולמות**, **הואיל** **ונאמרה** **עליו** **שעה** **אחת**. **נמרא** **אמר** **רב** **הודה** **אמר** **רב**: **כל** **יבמה** **שאין** **אני** **קורא** **בה** **בשעת** **נפילה** **"במה** **יבא** **עליו"** **הוי** **היא** **קאשת** **אה** **שיש** **לה** **בנים**, **ואסורה**. **מאי** **קא** **משמע** **לן?** **תנינא**: **הרי** **זו** **אסורה** **עליו** **עולמות**, **הואיל** **ונאמרה** **עליו** **שעה** **אחת**! **מהו** **דתימא**: **הני** **מילי** – **חובא** **דלא** **איתוויא** **לה** **בנפילה** **ראשונה**, **אבל** **היא** **דאיתוויא** **לה** **בנפילה** **ראשונה** – **אימא** **תישתרי**, **קא** **משמע** **לן**. **הא** **נמי** **תנינא**: **שני** **אחין** **נשואין** **שתי** **אחיות**, **מת** **אחד** **מהם** **ואחר** **כך** **מתה** **אשתו** **של** **שני** – **הרי** **זו** **אסורה** **עליו** **עולמות**, **הואיל** **ונאמרה** **עליו** **שעה** **אחת**! **מהו** **דתימא**: **התם** **הוא** **דאידיה** **לה** **מחא** **בימא** **למרי**. **אבל** **הבא**, **דלא** **אידיה** **לה** **מחא** **בימא** **למרי**, **אימא** **דתימא** **הוא** **נשוי** **נברית**, **שני** **מהם** **נשואין** **שתי** **אחיות**, **ואחד** **נשוי** **נברית**, **גירש** **אחד** **מבעלי** **אחיות** **את** **אשתו**, **ומת** **נברית**, **וכנסה** **המגרש** **ומת** – **זו** **היא** **שאמרו**: **ובגלן** **שמתו** **או** **נתגרשו** – **צרוהון** **מותרות**. **נמרא** **סמקא** **דגירוש** **ואחר** **כך** **מת**, **אבל** **מת** **ואחר** **כך** **גירש** – **אסורה**. **אמר** **רב** **אשי**: **זאת** **אמרת** **יש** **זיקה**, **אפילו** **בתי** **אחי**. **ולבד** **אשי** **קשיא** **דרב** **נחמן**: **אמר** **לך** **רב** **אשי**: **הוא** **הדין** **דאף** **על** **גב** **דלא** **עבד** **בה** **מאמר** **נברית** – **מתחילן** **הלצה**, **יבומי** **לא** **מייבמה**. **והא** **דקתני** **מאמר** – **לא** **אפוקי** **בית** **שמאי**, **דאמר**: **מאמר** **קונה**

קין

1 כתב בכתב יד - מנשר רבני יצחק רבבי מאיר: אפילו אין כאן אלא תימתי דוד.
 2 הוא דתנן (בבא בתרא קע"ה) הוציא עליו כתב ידו כי - היינו תימתי דוד,
 3 וכן מוכח ברפ"ק ש' תרומות (בא), דאמר אביי, לא ליתא איניש תימתי דידא אלא
 4 אחסא, ואי שרישא גומליה, ולמאן מבעי ארבעה עשר דלא מעלי, ותנן הוציא כתב ידו

5 כו. אמור רבנו יצחק: דכתב בכתב ידו ואין עליו
 6 עדים - פסול שמו, ויכול להקדים סוף מנו
 7 שרידה. אמר אבהו: ומאור שדעתו לרביש' להם
 8 חישתין לקטניא: תעדו: אם הוא חשוד להקדים
 9 זמן ולעשות עם האשה קטניא על הלקוחות
 10 בפירות שמכר ממנו הרבוב עד עכשיו, אם כן
 11 אגן לא נסמך על הזמן הרבוב, ואמאי פסול? ויש
 12 לומר: דאף על פי שארעא חישתין לקטניא.
 13 בחידישין פסקי פרק "שנים אוחיון" (בבא בע"מ)
 14 (ט.ב.) כהן שומר, ולא נסמיקין אונן הרבוב בו
 15 ופעמים תפסיד האשה שלא ברוך בשלא הקדים
 16 הזמן, ואינו חושש אחר שביים התייה כתב
 17 הדקדוק הזמן, ופספסות האשה שלא ברוך פירות
 18 שמשעת הזמן עד התייה, אבל כשפסלו -
 19 לא הפסיד שלא עשה, דברין הוא שלא חתמה
 20 דהא דאיז לבעל פירות משעת כתיבת החתימה
 21 - היינו דוקא בנט בשר. "יש" בו זמן ואין בו
 22 צורך, ודן אחר כו' - דהן כשלא גישין פסולין
 23 ואם נשאת עליו חשוד, כדתנן פסקי בתרא דרשב"י
 24 (פ.א.), ולמאן ארבעה חזים דכתב ידו ארז אחר
 25 שנטו - אינטיקטור וישא בתו דוד ואינו עליו עדים
 26 לאשמעינן דאפילו הכי חשוד, וסיפא דאין
 27 בו אלא עד אחד דברין, אפילו אשתיק לאבעינן דאפילו
 28 הכי לא נשאת למתולה, ואם האמהר, ולמאן
 29 דאמר רבבא סופר ליה שניני, נישוש שמו הסופר
 30 כתבו להלמל' סופר דהו' לאשפת' ותרתימה' ביה
 31 האשה עד אחו? ויש לומר: שהסופרים חוששים
 32 שיבא ליהי משכול ויודיעם בכך, ומכיל ומכיל
 33 חשבי סופר דהו' לא בעי עדים לרשב' בו למתולה.
 34 **אשה** זו בחוקת היתר לשוק עומדת - אם
 35 האמהר: התייה כנס ואחר כך גירש, שבכך היא
 36 צרת עולה, אבל גירש ואחר כך גירש - היא
 37 לאי אחיה בחוקת היתר לשוק ויהו' כרבי דהו'
 38 דוקא בגירש ולבסוף כנס איירוש' שני לומר: דמכל
 39 מסקדיה בחוקת היתר לשוק, דמוקמין תירויה
 40 בחוקת לא נשאת. אמר ר' אבהו: לאבעינן דאפילו
 41 אשה בחוקת היתר לשוק, אף על פי שבעשה
 42 שגדלו קטנייה עומדת בחוקת אשה שבעלה
 43 עדיין, וכן ובפסקי קצות הדולין (א.א.) אמרין: ביהמה
 44 בדייה בחוקת איסור עומדת, עד שידוע לך במה
 45 שנסתה. ונסתה - בחוקת היתר עומדת, עד שידוע לך במה נוסתה. דוקא
 46 לענין ירשתא אדתיילת' ארז שחידשה ארז בחוקת היתר, כגון בא זאב ובעל בני מעים
 47 החוריים שבהם נקובים, ולא חישתין אשנא במסוק כגן נקוב, אבל אם נולד הפסק
 48 מדיה, כגון ספק דרוסה - לא. משום דבעשה שגדלו הפסק, היתה עדיין בחוקת
 49 איסור! ואומר רבינו יצחק: ומה חידשה רשב"י דרוסה משום דשכחא, ונחטבתא מילתא
 50 לאיטראם עלה, ודן דהיא רישב' לה קיץ בישט' דחישתין סוף הבריאה, למאן

1 קני נשור - ואפילו חליצה לא חיבעי נבירה, אלא תנא משום צרת אחות אשה - קא
 2 משמעין לן חליצת. הוא הדין דאפילו פת - נשור נבירה ואחר כך גירש אחד מבעלי אחות
 3 את אשתו ובנסה, מותרת לשליש כשימות. הוא' לומר דאיהו צרת אחות אשתו של זה
 4 בדיקה הוא מעיקרא, קודם גירושין, כגון - ונבירה ואחר כך גירש אחד את אשתו ומת,
 5 דאסודה נבירה משום צרת אחות אשה, ואף על

6 קנינן גמור, קא משמעין לן דילא קבית' שפמיא. וְרַב
 7 נַחֲמֵן קִשָּׁא דַּרְבִּי אֲשִׁי! וְכִי תִמְאָה: הוּא הַדִּין דְּאֲפִילוּ
 8 מֵת וְאַחֵר כָּאֵן גִּירֵשׁ צֶרְתָּהּ מִתְּוֹרָה, אִלָּא "זו היא"
 9 לְמַעֲטוּי מַאי? לְמַעֲטוּי כְּנָס וְאַחֵר כָּאֵן גִּירֵשׁ
 10 אִי קָבַר לָהּ כְּרַבִּי יִרְמְיָהּ, דְּאָמַר: מִי שִׁשְׁנָה זֶה
 11 לֹא שָׁנָה זֶה, וְהָאֵל תִּנָּא קָבַר מִיָּתָהּ מִפְּלֵתָה, וְהָאֵל תִּנָּא
 12 קָבַר נִישׁוּאֵין הֶרְאֻשׁוֹנִים מִפְּלִיִּים - "זו היא" לְמַעֲטוּי
 13 כְּנָס וְלִבְשׁוֹ גִירֵשׁ, אִלָּא אִי קָבַר לָהּ קִרְבָּא, דְּאָמַר
 14 לְעוֹלָם חַד תִּנָּא הוּא, וְ"זו ואין צֶרְוֹה לֹאִיזו ז"ו קִתְּנִי
 15 כִּיִּרְאָה לִיה, וְיִרְבָּא, הִנְיָרָא אִי קָבַר לָהּ קִרְבִּי הִרְמִיָּה
 16 "זו היא" לְמַעֲטוּי מֵת בְּלֹא תִרְבָּא, אִלָּא אִי קָבַר לָהּ
 17 כְּרַבִּי נַחֲמֵן, "זו היא" לְמַעֲטוּי מַאי? עַל פֶּרֶךְ קָבַר
 18 אֲשִׁי סְבִירָא לִיה, מִשְׁנָה וּבְכֹן שְׁהוּוּ בְּהֵן קִדְוִשֵׁין
 19 או גִּרְוִשֵׁין כִּסְפָּק - הִרְי אֵלּוּ הִנְיָרָתוֹ הוֹלְצוֹת וְלֹא
 20 מִתְּוֹרָתוֹ. כִּיִּצַּד סְפֵק קִדְוִשֵׁין? וְכֵן לָהּ קִדְוִשֵׁין, סְפֵק
 21 קָרֹב לוֹ סְפֵק קָרֹב לָהּ - וְהוּו סְפֵק קִדְוִשֵׁין, סְפֵק
 22 גִּרְוִשֵׁין - קָתַב בְּקֵתָב דְּזוֹ וְאִין עֲלִיו עֵדִים, יֵשׁ עֲלִיו
 23 עֵדִים וְאִין בוֹ זִמְן, יֵשׁ בוֹ זִמְן וְאִין בוֹ אִלָּא עַד אַחַד -
 24 הֵן סְפֵק גִּרְוִשֵׁין, וְאִילוּ גִּרְוִשֵׁין סְפֵק קָרֹב לוֹ
 25 סְפֵק קָרֹב לָהּ - לֹא קִתְּנִי, מַאי מַעֲמָא? אָמַר רַבְּה: **אֲשֶׁה**
 26 זֶה בְּחֻקַּת הִיתָר לְשׁוֹק עוֹמֶדֶת, וּמִסְפָּק אַתָּה כָּאֵן
 27 לְאִסְרָה - אֵל תִּמְסְרָהּ מִסְפָּק, אָמַר לִיה אֲמִי: אִי
 28 הֵבִי כִּקְדוּשֵׁין נְמוּ, נִמְא: אֲשֶׁה זֶה בְּחֻקַּת הִיתָר לִבְנֵים
 29 עוֹמֶדֶת, וּמִסְפָּק אַתָּה כָּאֵן לְאִסְרָה - אֵל תִּמְסְרָהּ
 30 מִסְפָּק! הֵתֵם לְחֻמְרָא, הֵאֵי - חֻמְרָא דְּאִתִּי לִידִי קוּלָּא
 31 הוּא, וְזִמְנִין דְּאִילוּ הוּא וּמִקְרֵשׁ לָהּ לְאַחֻתָּהּ קִדְוִשֵׁ
 32 וְדִאי, וְאִי נְמוּ וְזִמְנִין דְּאִתָּא אַחַר וּמִקְרֵשׁ לָהּ לְדִידִיהּ,
 33 קִדְוִשֵׁין וְאִי, וְכִיִּן דְּאָסַר לָהּ מִי לְבִיבְמִי,
 34 אֲמַר: דְּקָמָא - קִדְוִשֵׁין וְדִתְרָא - לְאֵן קִדְוִשֵׁין
 35 כִּין

36 כגון נכנס - דאין פסקא, דאין קנין שריא - "זו היא" למעטני מאי? אלא כדנא שריין בר מנסכ
 37 ולא גירש, והוא שפיקא, דהא כדבריא תנאנא לא וכן - כדנא או יש וכן ואין בו אלא עד
 38 **משנה** - וכולן - דמשע עשרה עריות, שהיו בהן - לאחוז תמות קדושי ספק א גירוש
 39 ספק - דהיא צרחה פסק צרת ערה, ולמאן אינרשה ערה, ולבני קדושתין ולמאן אל
 40 מקדשה, הרי אלו הצרות חולצות - ולא מפקסין בלא כלום, ולמאן ארצת ערה
 41 היא, ולא מתיבימות - ולמאן צרת ערה היא, ספק קרוב לו - שהיו שמהם אמות
 42 מנעמנות בעיקר בשוטה הרבים, וארבע אמות קושת שם, ורקס, ספק בארבע אמות
 43 הקרוב לה, ספק בארבע אמות הקרוב לו, כתב בבבא יבד - דקמיטין כו' (בבא בתרא
 44 ולא גירש, והוא שפיקא, דאין קנין שריא - "זו היא" למעטני מאי? אלא כדנא שריין בר מנסכ
 45 ולא גירש, והוא שפיקא, דאין קנין שריא - "זו היא" למעטני מאי? אלא כדנא שריין בר מנסכ
 46 **משנה** - וכולן - דמשע עשרה עריות, שהיו בהן - לאחוז תמות קדושי ספק א גירוש
 47 ספק - דהיא צרחה פסק צרת ערה, ולמאן אינרשה ערה, ולבני קדושתין ולמאן אל
 48 מקדשה, הרי אלו הצרות חולצות - ולא מפקסין בלא כלום, ולמאן ארצת ערה
 49 היא, ולא מתיבימות - ולמאן צרת ערה היא, ספק קרוב לו - שהיו שמהם אמות
 50 מנעמנות בעיקר בשוטה הרבים, וארבע אמות קושת שם, ורקס, ספק בארבע אמות
 51 הקרוב לה, ספק בארבע אמות הקרוב לו, כתב בבבא יבד - דקמיטין כו' (בבא בתרא
 52 ולא גירש, והוא שפיקא, דאין קנין שריא - "זו היא" למעטני מאי? אלא כדנא שריין בר מנסכ
 53 ולא גירש, והוא שפיקא, דאין קנין שריא - "זו היא" למעטני מאי? אלא כדנא שריין בר מנסכ
 54 **משנה** - וכולן - דמשע עשרה עריות, שהיו בהן - לאחוז תמות קדושי ספק א גירוש
 55 ספק - דהיא צרחה פסק צרת ערה, ולמאן אינרשה ערה, ולבני קדושתין ולמאן אל
 56 מקדשה, הרי אלו הצרות חולצות - ולא מפקסין בלא כלום, ולמאן ארצת ערה
 57 היא, ולא מתיבימות - ולמאן צרת ערה היא, ספק קרוב לו - שהיו שמהם אמות
 58 מנעמנות בעיקר בשוטה הרבים, וארבע אמות קושת שם, ורקס, ספק בארבע אמות
 59 הקרוב לה, ספק בארבע אמות הקרוב לו, כתב בבבא יבד - דקמיטין כו' (בבא בתרא
 60 ולא גירש, והוא שפיקא, דאין קנין שריא - "זו היא" למעטני מאי? אלא כדנא שריין בר מנסכ
 61 ולא גירש, והוא שפיקא, דאין קנין שריא - "זו היא" למעטני מאי? אלא כדנא שריין בר מנסכ
 62 **משנה** - וכולן - דמשע עשרה עריות, שהיו בהן - לאחוז תמות קדושי ספק א גירוש
 63 ספק - דהיא צרחה פסק צרת ערה, ולמאן אינרשה ערה, ולבני קדושתין ולמאן אל
 64 מקדשה, הרי אלו הצרות חולצות - ולא מפקסין בלא כלום, ולמאן ארצת ערה
 65 היא, ולא מתיבימות - ולמאן צרת ערה היא, ספק קרוב לו - שהיו שמהם אמות
 66 מנעמנות בעיקר בשוטה הרבים, וארבע אמות קושת שם, ורקס, ספק בארבע אמות
 67 הקרוב לה, ספק בארבע אמות הקרוב לו, כתב בבבא יבד - דקמיטין כו' (בבא בתרא
 68 ולא גירש, והוא שפיקא, דאין קנין שריא - "זו היא" למעטני מאי? אלא כדנא שריין בר מנסכ
 69 ולא גירש, והוא שפיקא, דאין קנין שריא - "זו היא" למעטני מאי? אלא כדנא שריין בר מנסכ
 70 **משנה** - וכולן - דמשע עשרה עריות, שהיו בהן - לאחוז תמות קדושי ספק א גירוש
 71 ספק - דהיא צרחה פסק צרת ערה, ולמאן אינרשה ערה, ולבני קדושתין ולמאן אל
 72 מקדשה, הרי אלו הצרות חולצות - ולא מפקסין בלא כלום, ולמאן ארצת ערה
 73 היא, ולא מתיבימות - ולמאן צרת ערה היא, ספק קרוב לו - שהיו שמהם אמות
 74 מנעמנות בעיקר בשוטה הרבים, וארבע אמות קושת שם, ורקס, ספק בארבע אמות
 75 הקרוב לה, ספק בארבע אמות הקרוב לו, כתב בבבא יבד - דקמיטין כו' (בבא בתרא
 76 ולא גירש, והוא שפיקא, דאין קנין שריא - "זו היא" למעטני מאי? אלא כדנא שריין בר מנסכ
 77 ולא גירש, והוא שפיקא, דאין קנין שריא - "זו היא" למעטני מאי? אלא כדנא שריין בר מנסכ
 78 **משנה** - וכולן - דמשע עשרה עריות, שהיו בהן - לאחוז תמות קדושי ספק א גירוש
 79 ספק - דהיא צרחה פסק צרת ערה, ולמאן אינרשה ערה, ולבני קדושתין ולמאן אל
 80 מקדשה, הרי אלו הצרות חולצות - ולא מפקסין בלא כלום, ולמאן ארצת ערה
 81 היא, ולא מתיבימות - ולמאן צרת ערה היא, ספק קרוב לו - שהיו שמהם אמות
 82 מנעמנות בעיקר בשוטה הרבים, וארבע אמות קושת שם, ורקס, ספק בארבע אמות
 83 הקרוב לה, ספק בארבע אמות הקרוב לו, כתב בבבא יבד - דקמיטין כו' (בבא בתרא

יבמות. ארבעה אחין - פרק שלישי דף לא עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" תוספות

1 כיון דקמצרכת הליצה ליהי מרע ידע - קדושי רבת אחו לאו אזי קדושיה. וזאי ולא
2 מתייבמת ערזה - דומיא בעלמא הוא. ליתני - ספק קרב לו. מרע ידע דדומיא
3 בעלמא הוא - כלומר, אי חיבת ללא ידעמא אנשי: מהלצה - דאי גירושין גמורין
4 נעתי, דאי קרש לא למגורשא ודעמא ודור קרש לאחורה. דקמייתא קרש,
5 דבתייחיא לאו קדושי - לא תיחש דעלמא.

6 ודמלא מתייבמת ערזה. מרע ידע דהליצה
7 דומיא בעלמא הוא. מתייבמת - מקמיבם ערז
8 ערזה. דאוקמה אחוקה. ונעב ככרת. חמא בני -
9 בני קדושיה. אמאי חולעלזת הא אתי ליבומי.
10 ודלמא קדושי ערזה קדושי תוה. וקמיבם
11 לערז ערזיה. אחוקה קיימא - בחוקת היתי
12 ליבם. ועל בת אחיו - וזאי אשתו. ערזה
13 חולצת - לא מסיפרא בולא כלום מרע ערז
14 ערזה. שמת איהו ולא ראשונה חמא בת מת
15 הוא. ותנן וכולן, אם מוח העריות קודם
16 לבעליה - צרתייהו מותרת. בפרק גמא. ואלו
17 מתייבמת - שמת איהו מת ראשון. הריא לא דך
18 ערז בתו. הכי ברישני חומיא דאי לרבי קולא
19 הוא, שאם איהו אומר חולצת מתייבמת. נוח
20 בתו רבנן - דספק גירושין בערזה לא תחלוץ
21 הערזה. וזאי אומר חולצת - דחביל רואן
22 וקיימא ערזה - קמן, וקמכותה. דחביל רואן
23 שיש ערז ערזה היתה. וזאת מברית הליצה -
24 אתו למרע מהו ביה דרבנן בניטא. ונעמא מעליא
25 הוא. ואין זו ערז ערזה - ואזאי ליבומי. אבל
26 מפליג - אי בני מברית לא חליצת. מי
27 למרע קמו ביה דרבנן במפולת? אלא הדינסי
28 המצריכים אותה חליצה. בניאים הם ידע
29 שזאי מתה ראשונה. וליתי ליבם לערזה?
30 מרע ידע דאי חולצת - משום ספקיה יהי.
31 קרוב לו כיו - דאמר במסכת גיטין. לאל
32 הלכא - קמינ מנרשח. דהוי לה ספקא
33 ארויחא - כיון דרוב אמרי קרוב לה -
34 מינ לאוקמי רבא אחוקה ולמפסרא לעלמא
35 בלא חליצה. ופועיניה דהבא בבת אחת - ער
36 אמרי קרוב לו דער אומר קרוב לה. והבן
37 בקדושיה דאי דאיכא למנוייה - לשמך.
38 דבחוקת היתי ליבם קיימא. ומשום ער אחד
39 דאמר קרוב לה לא מפיקת לה מחוקה. חליצה.
40 אבל בגירושין ליכא למנוייה דבחוקת היתי
41 לשום קיימא. וער אחד דאמר קרוב לה - עיי
42 לאפקי מחוקה. וכיון דליכא ערות שלם -
43 אוליגן לקולא וקא מוקמינ אחוקה. לא בעיא
44 חליצה. איהו איהו אומר חולצת - מתייבמת.
45 אף גירושין בבת אחת - כלומר, אי איהו הני
46 להו. דער בריך תוה מתיקומא דומיא קדושיה.
47 משום הכי לא תני להו הכי דומיא קדושיה
48 נפיהו ממאי דבבת אחת דלמא בשתי כתי
49 קיימא אי בשתי כתי עדים תתייבם ערזה אח
50 כבך בלום קיימי עדים ואפרי קרוב לה וזאי
51 אמת תתייבם ואין כבך בלום. ותו, בשתי כתי
52 עדים נמי ספקא אוקמה דאמרין אפרי חיי
53 בן - דהכי פרושה: אי בשתי כתי עדים לאו הוא
54 תני זלא מתייבמת? אלא תתייבם און כבך
55 בלום. דזאי אוקמה אחוקה ומותרת ליבם הוא. ופרסינן קיימי ערז כר בהאמרת שתי
56 כתי עדים ספקא דארויחא היא ותו: בשתי כתי עדים נמי ספקא דרבנן הוא. ובגירושין
57 נפיהו. אף על גב דבת אחת אומר קרוב לה - לא תו הן כלאפקי מחוקה היתי לשום
58 כיון דאיכא בת אחייהו דאמרת קרוב לה. ואמאי קמי חולעלזת? וזאי דמפריש חבא אי
59 בשתי כתי עדים - מי זיה אמריגן ליעיל בספק קדושיה תתייבם ואין כבך בלום? קיימי
60 עדים ואמר קרוב לה ודוקשה. ונעמא דראשונה ערז ערזה. וזאי אמת תתייבם?
61 אלא וזאי בבת אחת, ומשום דליכא אל חד דאמר קרוב לה - אמריגן אוק ערז
62 אחוקה דרישאי ליבם. וכך שמעתי. וקשה בעיני: משום דמיתי סיעמא למיליהו דמפרישה. והזאי "תתייבם ואין כבך בלום" דליעל - הוא ערזה פריש הכי.

1 למאן דחייש לספק דרוסה. כדאמר בריש "אלו טרפות" (תולין מגו). וארי שנבס לכוין
2 השוריים. ופסק דהם אמירא הלכא דחוששין לספק דרוסה. אף על גב דאמרין דהם איבא
3 למרע הכי ואיכא לממר הכי. מכל מקום מסתברא טעמא לסיפרא עט טמא למחלייא. תרע.
4 דזאי בספק כלבא ספק שורא אמריגן דהם (ג.רס.) אימור כלבא. אפילו לשמאל דחייש לספק
5 כלבא נמי אמא אתה אמר חולצת
6 מתייבמת - תימיה דמטיקרא פריך ולא תאסנה
7 מספק. ורצה להחריה ליבם כחוליהו. השתא
8 אפרי דאפילו חליצה לא תיבעי. וזאי שמת
9 תתייבם ויש לומר: דהבא הכי קאמר. מה מועיל
10 שאתה אסורה ליבם? וכיון חולצת יבוא מוחך
11 כך ליבם ומשני דחולצת ממה נפשך. ואם יכא
12 באקריא בעלמא ליבם - אין כבך כלום.
13 **נפיל** - לא נפיל וכו' - כאן יש תימיה: אמאי חייב
14 לפי מה בחוקת היתי לשום מליבם? דאמר קמן
15 ששנים מתו. וכן יכול להיות שזאי מתה תחלה
16 במו הבעל ועל שומר: ומשום הכי חייב לה טפי
17 בחוקת היתי לשום מליבם. משום דבמיתת הבעל
18 בחוקת היתי לשום. אבל במיתת הערזה איהו נותרת
19 ליבם ער שמתה הבעל עשה. וזאי ידוע איהו
20 מהם מת ראשונה - קסבר האי גמאי דמית
21 מנלה.
22 **למאי** הלכא - תימיה: ומשום זו בנישין
23 בחוקת (שעתא) לא אית ספק היחם
24 בגמרא למאי הלכא. **א** בשתי כתי עדים
25 תתייבם ואין כבך בלום - פירוש הקונטרס דחוק
26 הוה: דאך קלה על דעת המפרש לומר כן ועוד.
27 דבפסחים גיטין שיש זלא דלמא. וזאי מחוק רבנן
28 וזאי נראה לרבינו יעקב דהכי פירשה: דומיא
29 קדושיה. ודקמייתא משמע ליה דמירי אף בבת
30 אחת. ואף על גב דבבת אחת דארויחא מתייבמת.
31 כיון דבשתי כתי עדים חייב ספקא דארויחא -
32 נזיר רבנן שלא תתייבם בבת אחת אטו שתי כתי
33 עדים. ופריך: וקדושיה נפיהו. ממאי דמירי בבת
34 אחת זלא דוקא בשתי כתי עדים. אבל בבת
35 אחת - מותרת לתתייבם. ולא גרטינ אטו שתי
36 כתי עדים משום דרשתי כתי עדים נפיהו היא
37 ספקא דרבנן. ומדארויחא מתייבמת. דמוקם לה
38 אחוקה. אלא מדרבנן חולצת ולא מתייבמת
39 לתמריא - דוקא בשתי כתי עדים. אבל בבת
40 אחת - תו דתמידי. ומנכתי בשתי כתי עדים
41 ספקא דרבנן. כמו שפירש לבסוף. השתא
42 קאמר אי בשתי כתי עדים דוקא אתה רוצה
43 להנעויה. אבל בבת אחת מתייבמת. ולא גרטינ
44 אטו שתי כתי עדים. דרשתי כתי עדים נפיהו
45 בלא חולצת אלא לחומרא. ואם תתייבם אין כבך
46 כלום. וזכי מעינ לממר תתייבם ואין כבך
47 כלום. וזכי עדים אמריגן כר' אמת. ופריך: וקדושיה נפיהו רוצה למא בשתי כתי
48 כתי עדים נפיהו היא ספקא דרבנן. כמו
49 שחשקה בתחלה. השתא. לפי מסקא זו
50 בקדושיה בבת אחת - שריש לתתייבם. ומרז
51 ודלמא בעלמא קאמר. ועוד אומר רבינו יעקב
52 ומענין לפרש: ומשום דליה דבקדושיה איידי בבת
53 אחת. משום דבשתי כתי עדים לא אפריח. וזאי
54 דפשיטא. שזאי ספקא דארויחא. ותנו לא
55 בנישין (שם) גבי ספק גירושין דחולצת. אבל אי זהא בקדושיה מירי בשתי כתי עדים - זה
56 מירי נמי בגירושין בשתי כתי עדים. אף על גב דאיתמר דוכר תנו לה בנישין. ולחכי
57 קאמר דומיא קדושיה. וקדושיה נמי בבת אחת. ופריך: וקדושיה נפיהו רוצה למא בשתי כתי
58 עדים. דרשתי כתי עדים נמי ספקא דרבנן. וכת אחת ושתי כתי עדים הכל הוא שיהי. שהכל
59 ספקא דרבנן. כדמפריש ואילו: **שתי** כתי עדים נמי ספקא דרבנן - ואם תאמר: וכיון
60 דמסקינ דבשתי כתי עדים הוי ספקא דרבנן - למח דחוקו רוב ורב ספקא לאוקמי
61 וזאי

הדה דגטני בשתי כיתי עדים שי לומר ולשון מוצא על מוצא דקדני והם במתניתין
שירי ספי בשתי כיתי עדים. ובפרק שני דבמות (ב"ב ד"ב) ר' יוחנן (א"ר) ובפרק ז' חזקת
הבתים (בבא בתרא ב"ב ד"ב) ר' יוחנן (א"ר) הארכת. **וארבע** אקומא בחוקה בר
שטיא - לא דמי לתראה דאמר בקדושים (ע"ט) ובבבא בתרא (ק"ג) א"ר בריא הוא -
עליו להביא ראיה ששכיב כהן היה, ואם שכב

וארעא אוקמא בחוקת בר שמיא. אלא אמר אבוי:
יבד עילוי ריעו; תנא בקדושים - והוא הדין
לגרושין; תנא בגרושין - והוא הדין לקדושים. אמר
ליה רבא: אי יגיד עילוי ריעו - מאי ריהו? דקתני?
אלא אמר רבא: כל שיש בקדושים - לש בגרושין,
ויש בגרושין מה שאין בקדושים. והוה ר' יוחנן דגרושין
לאו דוקא, אלא משום דתנא ריהו? בקדושים - תנא
נמי ריהו? בגרושין. והוה דקדושים למעוטי מאי?
למעוטי זמן, דליכא בקדושים. ומפני מה לא תקנו זמן
בקדושים? הניחא למאן דאמר משום פירי - ארוסה
לית לה פירי. אלא למאן דאמר משום פת אחותו
ליתקנו זמן? משום דאיכא דמקדש בכספא ואיכא
דמקדש בשמיא - אלא תפוק זמן, אמר ליה רב
אמא בריה דרב יוסף לרב אשי: ומה עבדאי, דאי ליה רב
דקני בכספא ואיכא בשמיא, ותפוק רבנן זמן! הים
רוכא בשמיא, תנא - רוכא בכספא. איבעית אימא:
משום דלא אפשר. היכי ליעבדו? לינהא גבי דידה
מקחה ליה. לינהא גבי דידה - זמנין דבת אחותו
היא, ומחפה עליה. לינהא גבי ערים, אי דיקורי -
ליתו ליהודה, ואי לא - זמנין דהוה מכתבא, ואתו
מסדרי. ותרמא אמר: מפרסא, ולא מפי כתבם.
אי הכי בגרושין נמי נימא הכי! הים הליהא דידה
קאתי, תנא - לחובה דידה קאתי. משנה שלשה
אחין נשאין שלש נכריות, וכות אחד מהן, ועשה בה
השני מאמר וכות - הרי אלו חולצות ולא מתייבמות.
שנאמר: וכות אחד מהן יבמה ובא עליה? שעליה
יזקת יבם אחד ולא שעליה יזקת שני יבמין. רבי
שמעון אומר: מיפסם לאוזו שריצה, וחולץ לשהיה.
גמרא ואי יזקת שני יבמין דאורייתא, הליהא
נמי לא תיבעי? אלא מדרבנן, הנידה שפא
יאמרו שתי יבמות יבמות. תבא מכות שפא
מתייבמות. ותיפסם להרא ויחלוץ להרא?
הנידה שפא יאמר: בית אחה, מקצתו בני
ומקצתו

תנא בקדושים - שכן קרוב לו, והוא הדין בגרושין. ותנא בגרושין - תנא בכב
די וכו', והוא הדין לקדושים. הכי נסיבין: כל שיש בקדושים יש בגרושין ויש בגרושין
מה שאין בקדושים - והוה דגרושין לאו דוקא, ומשום דתנא ריהו? בקדושים - תנא
נמי ריהו? בגרושין. כל שיש בקדושים - שכן קרוב לו וכו' ר' יוחנן דמי ספק בקדושים.
ובגן שיש בגרושין - שאין ספק לענין קדושים, כגון

זמן. כדמפרש לקמן, דבשטר קדושים כגון
התקשר בשטר - לא תקנו זמן. ריהו? גרושין
לא אוקא - דמשמע ודו ריהו ספק בגרושין.
אבל ספק קרוב - לא הוה ספק לגרושין, ואידי
דתנא ריהו? בקדושים, דדוקא הוה, דקא משמע
לן ודו ספק קרוב. הוה השריץ בקדושים, אבל
ספק זמן - לא שריץ ביה. הניחא למאן דאמר -
בגושיין בפרק "כל הגט" (ב"ב); מפני מה תקנו
הכמנין זמן בגושיין - משום פירי, לדיד נאמנתי
גובה ממעלה פירי פירי פירי, שאין תבעל אובל
דקסבר: משעה שנתו ענין בה לנישה שוב אין
לו לבעל פירות. איכס לית לה פירי - לפיכך
לא תקנוה בשטר קדושים, שאין תבעל אובל
פירות עד שהכנס לחמה. דבי תקן רבנן פירי
לבעל משום פרקיה, ופרקיה לא קא מחייב בה
ללא מכתובת אילין. והניא תבובה הוא! דאם
תשבאי אפריקא, בכתובת פרק ג' ע'ה
(א"א). משום פת אחותו - שנת עדים דאיש ת
אחיותו ותנה חתויה. ויזאת עדים משמעין
ובאין, ויחס עליה ויגרשה, ויאמר קודם זנת
שאנא מעידים - בכי תגרשה, ליתקני זמן -
נמי מדרבנן, קדושים, שנת תנה, ויאמר קודם
קדושים הוה. והא עבדי - מכירת עבד, ותקן
רבנן זמן - בכל שטרי מכירה ושל עבד, כדו
לדע מאיהו זמן יאכל פירות, שנת קנה נשה
קודם - חוקה לית - מכירת עבד. ותנא
קדושים הוה זנות. וה לנישה בני ערים - מאי
מתיניא אי דכריי אימת קדושים - אפילו
אינו תבוב בשטר מעו לאתהודיין אלא להכי
אמרת דמתי, דומנין דלא דכריי הוה מכתבא
ואתו ממסדרי - והאי לא עתה הוא! דומנין
אמר ר' יוחנן: על פי שנים עדים (דברים) וכו' ולא
שיעידו על פי כתבם. בני גרושין נמי - אמאי
תקנו זמן משום פת אחותו. בני זמן נתיב?
לחצה קאתי - ולכאנא לנישה דלמא
חוקה ליה, דכי אתו אחותו וניחה וכו' אל
מיתא שטרא דאירשה מקמי כתי - מוקמתי
לה בחוקת אשת אישי. ומיהו, אי לא תקן רבנן
זמן - והא תנא ליתאמי עליה ומספיקא לה
קטילין לה. אבל השתא דתקון רבנן, אי לא
מיתא ליה מוקמתי לה אחוקה וקטילין לה.
היא לחובה דידה קאתי - זמן קדושים, ואי
תקן לה רבנן זמן וניחה - כבשה ליה לטשרא,

או מחקה ליה, ויקמא אחוקת פניה בדקדוקא. **משנה** יזקת שני יבמין - דבן זמן
זמן כנסה - וזן עדיין אפיקו רישא עליה. ותוספת עליה יזקת אמאיה. וזן כנסה לה
גותרו עליה יזקת שניהם. ואילו כנסה - הוה פקעה זיקה דקמא, וכי מיית - לא הוה
עלה אלא יזקת אשה. אי נמי לא נשד בה אמאן לא הוה עליה אלא זיקה ראשון, פירבם
לאוזו שריצה - כדקתני טעמא בפרק שני בבבא בתרא: אם נאמר לו שני מאמר - אשת
שני הוא בעל, אלא אינו מאמר - ראש אשתו הוא בעל. וחולץ לנישה - דהיא לא
מספיקא בבבא דאדך. דלמא נאמר לא קני, והוה ליה שתי יבמות הבאות משני בתים.
ויבומי תרווייהו נמי לא - דלמא נאמר קני, והוה ליה שתי יבמות הבאות מכות אחת.
גמרא אי יזקת שני יבמין דאורייתא ביי - לרבנן פירי. אלא מדרבנן - דמארייתא
נאמר לא קני, והוה ליה שתי יבמות משני בתים, ותרווייהו מעי לייבומי. ורבנן דהוה, וזן
שמא יאמר: שתי יבמות הבאות מכות אחת - מתייבמות.

ומקצתו

ואומר רבינו יוחנן: דהכי פירשה: להלצה רידה קאתי, שהגט בא להלצה ולהניח שהיא מגורשה, ולכן יראה למחוק חזון כי כסודה שפיקול בכך ברוה גורו טפי. אבל דהיא, אי
הוה חקתה ליה - לא הוה קטילין לה. ובא לחובה רידה קאתי דהקדושים כאן להניח שהיא מקודשת, ומחקה ליה לעלם לקמן. **שלשה** אחין נשאין שלש שנים בבימות
היה מצי למקטן ואמר מופת. **מדרבנן** וגויהוה - כי משמע דאשת שני מתים בשום מקום לא היא אלא מדרבנן, דאי לא נזירה דהכא - היתה מתייבמת אפילו בעלת
מאמר

עצמו. ונהו דלמא הוה אה שטר, אלא נאמנה לכוזרן דברים בעלמא. ולא שריץ לעצמו
נעשה כשי נשקחה עדותו בבית דין, ואומר רבנן: נעשה כשי נשקחה עדותו
בעשו ששולחין העדים עדותן בכסות בית דין, ולא קרינן ביה מפיסדם ולא מפי
כתבם. כיון שהם זוכרין עדותן, אלא ותרבי, ונאמני ביה שאחור (ניטק א"א): וכו' יגיד
עוד, דלמא אמר יבול לרבי. והוא הדין לרבי, ונאמני דהרי יבול לרבי מותר באמור - שאינו
עוד. דרובא שטרא: מפיסדם אלא מפי כתבם - שאני אלא קאי ריהו להניח, דאמרי
מנחת ק"ב. כל שאן רואי לביהו, כל אבל אורי - משמע כתב דיו כשזכר העדות.
ומיהו, בפרק חומש (ו'ר"ס) יפרש רש"י: על פי שנים עדים - פרט שלא ישלחו
כתבם לבית דין. **להלצה** רידה קאתי - פרט בגמטוסי. והשתא דתקון זמן, אי לא
מיתא שטרא דאירשה מקמי הכי - מוקמתי לה אחוקת אשת אישי, וקטילין לה. ואין
גריא דתבאי אמר פירש בני דגושין (ו"ג); מיהו לזמן ויחייב ניהלה - מה ועליו
בזמנין בקדושים ומשעין: וליכא לה לאמטא. כי ליכא זמן - לא קטילין לה!
ואומר רבינו יוחנן: דהכי פירשה: להלצה רידה קאתי, שהגט בא להלצה ולהניח שהיא מגורשה, ולכן יראה למחוק חזון כי כסודה שפיקול בכך ברוה גורו טפי. אבל דהיא, אי
הוה חקתה ליה - לא הוה קטילין לה. ובא לחובה רידה קאתי דהקדושים כאן להניח שהיא מקודשת, ומחקה ליה לעלם לקמן. **שלשה** אחין נשאין שלש שנים בבימות
היה מצי למקטן ואמר מופת. **מדרבנן** וגויהוה - כי משמע דאשת שני מתים בשום מקום לא היא אלא מדרבנן, דאי לא נזירה דהכא - היתה מתייבמת אפילו בעלת
מאמר

1 וּמִקְצֵתוֹ חֲלוּץ. וְאִמְרוּ: אִי דְמֵיבִים וְהָדָר חֲלוּץ - הָכִי
 2 חֲלוּצָה. בְּנֵי לֵן לַמַּאֲמֵר - מִמְּתוּמֵי קָא. שָׂאֵן בְּנֵי זֶה הִישֵׁה מִמֶּנּוּ לֵן לַמַּאֲמֵר, וְלֹא
 3 לִיקְחָהּ, וְדָבָר כִּן מִן - הַחֲרֵה הַדְּרֹס הַאֲשֵׁנָה, שְׂחָה צִרְתָּהּ. לְחִיבֵיב לְשִׁילֵי,
 4 דְמֵאֲמֵר וְדָבָר כִּן - שְׂקִילָה: וְלֹא צִרְתָּ עִנְיָהּ. וְהִשְׁתָּא לֹא אֵתִי לְמִימֵר בְּשֵׁי יבִמֹת מִבֵּית
 5 אַחֵי חֵיז חֲלוּצָה וְחָדָא מִיבְמָא. דְּהָבָא בְּלֹא

6 מִבֵּית אַחֵי מְחִיז. אַבְל הִיא אִסוּרָה - וְלֹא
 7 מִשְׁקֵי דִם בִּילָא יִבְנֵה דְפִסְלֵה עַד אַחֵי
 8 וְהַשְׂאָר, שְׂחָרִי לֵן בִּילָא בְּנֵי מִשְׁקֵי אֵלֵם מִשְׁקֵי
 9 דְאֵתִי לִחְלוּצֵיהּ בְּבַעֲלָה הִגַּט, הִיבָּא עֲדֵבֵר וְנָן
 10 לַמַּאֲמֵר וְלִיקְחָהּ, וְהִדְחִיא וְדָאי מִדְּבָא. אַבְל עַד
 11 לַמַּאֲמֵר - לֹא רִדוּ אֵלֵם מִמֶּנּוּ, וְנִשְׂחָרָה יִזְקֵה
 12 רֵאשֻׁנָה בְּמִקְוֵהָ. וְחִרְחָה אִפְּלוּ הִיא -
 13 לְשִׁילֵי, כְּשִׁמְיֹת שֵׁי מֵאֵי רִבְבֵי שְׂקִילָה -
 14 וְהִיא כְּמוּ שֵׁלֵה עַד הַמֶּנּוּ, וְהִיא
 15 וּמְתִיבְמָת לְשִׁילֵי מִמְּתֵיב וְזִקָּה אֵת הַיִּשְׁרָאֵלִי.
 16 וְדֹקָא שְׂפִישֵׁי לַמַּאֲמֵר וְלֹא לִיקְחָהּ קִאמֵר, אַבְל
 17 סִתְמָא - קִימָא בִּילָא יִבְנֵה אִמְלוּדֵי אַחִין. וְהִכִּי
 18 מִזְכָּר מִלְּמַת דְּרַבָּא בְּפִקֵּי רִבְבֵי גְמִילָא
 19 (יבמות נבב) דְּלַמַּאֲמֵר וְלֹא לִיקְחָהּ קִאמֵר.
 20 וְהִיא שְׂחָרָה וְכֵן חֲתִים וְלֹא אִירְחִיז מִחַם
 21 בִּישָׂא - לְעֵיל (א.ל.ה) חֲתִים וְכֵן שְׂלֵשֶׁה חֲתִים, שְׂנִים
 22 מִדֵּם נִשְׂוֵאִים שְׂחֵי אִחִיוֹת וְאֶחָד נִשָּׂא כְּבִרְתָּהּ,
 23 וְמֵת אַחֵי מִשְׁקֵי אִחִיוֹת, וְכֵסֵן נִשָּׂא כְּבִרְתָּת אֵת
 24 אֲשֵׁתוֹ, וּמַחֲהָ אִשְׁתוֹ שֵׁי שְׂחָה, וְאֶחָד כִּי מֵת נִשָּׂא
 25 כְּבִרְתָּה - וְרִדוּ זו אִסוּרָה לְעֵיל עֲרֻמְתֵי מִשְׁקֵי
 26 אֵת אֲשֵׁת הָאֵל וְהִיא מִסְרָה לְעֵיל שְׂחָה אֲתָהּ
 27 בְּנִפְלֵה רֵאשֻׁנָה מִשְׁקֵי אֲחֹת אֲשֵׁת. וְאָף עַל גַּב
 28 דְּבִרְחָא נִפְלֵה קִימָתִיא לֹא אִירְחִיז לֵה לְמִימֵר,
 29 דְּהָא קָאֵי נִשָּׂא כְּבִרְתָּת שׁוֹקֵקֵה לִיבִים, וְקִוְיָא אֵי
 30 בִּלְשַׁת נִפְלֵה: "יִבְמָה יִבֵּא עֲלֵיהָ" - אִפְּלוּ
 31 וְהִי עֲבָדָה לֵב לִגְבֵי בַּעַל אֲחֻתָּה אֵלֵם לְמִימֵר,
 32 שִׁיחַ לֵה בְּנִים לִיאֲחִסוּרֵי עֲלֵיהָ אִפְּלוּ לְאַחֵר
 33 מִיתָת אֲחֻתָּהּ. הַגֵּמָר - וְרִבְעֵשֶׁת נִפְלֵה אִירְחִיז
 34 מְחָא בִּישָׂא לְמִימֵר, דְּאֵין אֵין אֵלֵם עֲלֵיהָ אֲחֻתָּהּ.
 35 וּמְשַׁעָה שְׂפַלְפֵּה לְפַנּוּ אֵין זִיקָה יִבִּים עֲלֵיהָ -
 36 מְעִיבָא; תַּנּוּ הִיא - מְתַנְיִין דְּהָבָא תַּנּוּ
 37 בִּירְשָׁא, וְהָךּ - דְּלִשְׁלֵחָה אַחִים, דְּלֹא אִירְחִיז
 38 מְחָא בִּירְתָּה לְגַמְרֵי, חִוּיָּא חֲוֵימִקְרָא יִבְמָה יִבֵּא
 39 וְשִׂרְא, וּמִשְׁקֵי הָכִי לֹא תִנּוּא, הָדָר חִוּיָּא
 40 לִיאֲרִיבָא - דְּמַכְּלֵ מִקֹּס לִידֵיהָ לֹא קִרְנָא בִּיהּ
 41 מְשַׁעָת נִפְלֵה "יִבְמָה יִבֵּא עֲלֵיהָ". רְחִיבֵיב לִיהּ -
 42 מִשְׁקֵי דְחִרְדוּשָׁה דְּהָא וּמְשַׁעָת הַאֲשֵׁנָה -
 43 שִׁחִידָה הִיא מְשַׁנְעִיתָּהּ, וְהִיא לִחְרָה שְׂחֵיהּ
 44 מְתַחֲלָה, לֹא זֹחַ מִקְפִּיבָת - לְעִיקְרָה לְגַמְרֵי. מֵא
 45 עֲלֵיהּ - כְּבִיז אֲשֵׁתוֹ. מְשֻׁם אֲשֵׁת אֵחָ - דְּהָא
 46 רְחִמָנָא מִיבְמָת, וְקַמֵּי עֲלֵיהּ מִשְׁקֵי לֵן בְּנִים. אֵלֵם מְשֻׁם אֲשֵׁת אֵחָ - כְּרֻמְזִיק
 47 סֵטְמָא לְפָקֵה, מִשְׁמָם מִיבְמָת. אֵלֵם חִוּיָּא דְּאִירְסִית אֵת חֲדָם, וְהוּא לֹא אֵתִי אִירְסִית
 48 אֲחֻת אֲחֵיהּ חֲלוּצָה עֲלֵהּ, דְּקַסְבֵּר אֵת אִירְסִית חֵל עַל אִירְסִית. נִשָּׂא חֵי וְאֶחָד כִּי נִשָּׂא מִתּ -
 49 אִירְסִית אֲחֻת אֲשֵׁת קִרְנָה, וְקִרְנָה עֲשֵׂנָתָה אֲחֻזָּה וְמֵת אֲחֻזָּה עֲמִדָתָה לְעֵיל אִירְסִית אֲחֻת
 50 אֲשֵׁת. מִיתְּלָא תֵּלִי - דְּאֵי הָדָר עֲקֵר אִירְסִית אֲשֵׁת אֵחָ - הָדָר חֲלוּצָה אִירְסִית אֲחֻת אֲשֵׁת.
 51 דְּהָא לֹא חֲלוּצָה מִיבְמָת - מְשֻׁם עֲשֵׂנָתָה אִירְסִית אֲשֵׁת אֵחָ רִדְחָה קִימָה. הַלְכָּהּ,
 52 הִיא לִיאֲרְסִית אֲחֻת אֲשֵׁת מְכֻוֹן וְעַמְלָה לְחֵל עֲלֵיהּ מְפֻרָה כֵּן הָכֵּם - לֹא פִקֵּעַ אִירְסִית
 53 אֲשֵׁת אֵחָ, וְהִכִּי מְשֻׁם אֲשֵׁת אֵחָ. שְׂחֵי מִיתוּת - כְּנֻן מְמוּתָה וְהִיא אֲשֵׁת אִישׁ, דְּחִאֲמִתוּר
 54 שִׁירְפָה וְאֲתָת אֵת שְׂחָה, נִדְוִין בְּחַמְסָה - בְּשִׁירְפָה. חֲמוּתָה וְנִעְשִׂית אֲשֵׁת אִישׁ - שְׂחֵיהָ
 55 אֲלַמְנָה כְּשִׁנְעָה בִּחְתָּה. נִדְוִין בְּאִשָּׁת אִישׁ - וְאָף עַל גַּב דְּקִיל חָדָא אֲלַמְנָא. לֹא אֵתִי אִירְסִית
 56 מְתוּרָה לִידֵיהּ אֲשֵׁת אִישׁ, דְּאֵי חֲלוּצָה חֲרִיזוּיהּ עֲלֵיהָ - וְהוּא לֹא דְלִמְרִיעֵיתָה מְמוּתָה.

1 מאמר ולא גורין לן לא אטו אשת שני מתים, ואם כן מי שעליה יבם יבם כדי לא היא
 2 דרש נעורה אלא אסמכתא בעלמא. וקשה: דברפך תורא דניסין (פ.ב.ב) אמרינן: ללא אשת
 3 שני מתים היכי משכחת לה? משמע דיהי דאורייתא, ואפילו בן חדש ודבא רש לומר:
 4 דפלגמא דדיא דהאי, כדמוכח בסוף ליקוטי רבדי רבד' (פ.ב.ב) גבי בן חדש ודבא רש יבמות,
 5 ומשגלתיא נשא אשה אחרת, ומת, והשגיח -

6 וּמִקְצֵתוֹ חֲלוּץ. וְאִמְרוּ: אִי דְמֵיבִים וְהָדָר חֲלוּץ - הָכִי
 7 נְמוּ, אֵלֵם אֵלֵם גְּזֵרָה דִלְמָא חֲלוּץ בִּירְשָׁא וְהָדָר מֵיבִים, וְקָם
 8 לֵיהּ בִּיאֲשֵׁר לֹא יִבְנֵה, וְרַחֲמָנָא אָמַר: בִּין שְׂלֵא בְּנֵה
 9 צִרְתָּה, אַבְל הִיא אִסוּרָה, וְהַחֲלוּצָה בְּבַעֲלָתָהּ. וְהַחֲלוּצָה
 10 דְאִמְרֵי, אֵמֵר רַבָּא: נָתַן גַּם לַמַּאֲמֵר - הַחֲלוּצָה אִפְּלוּ
 11 הִיא, מֵאֵי מְעִיבָתָה? מֵאֵי דְעֵבֵד בָּהּ - שְׂקִילָה. מִשְׁנָה
 12 שְׂעֵי אַחִין גְּשׁוּאִין שְׂחֵי אִחִיוֹת, וְמֵת אֶחָד מֵהֶן, וְאֶחָד
 13 קָם מִתָּה אֲשֵׁתוֹ שֵׁל שְׂעֵי - הָדָר זו אִסוּרָה עֲלֵיו
 14 עֲרֻמְתֵיהּ, הִיא לֵן וְנִשְׂחָרָה עֲלֵיו שְׂחָה אֲתָהּ. גְּמָרָא
 15 בְּפִישָׂא! הַשְׂתָּא, וְזֵה חֲתִים דְּלֹא מִידְחָא מְחָא בִּיהָ
 16 לְמִימֵר - אִמְרָתָה לֹא, הִכָּא דְקָא מִידְחָא מְחָא בִּיהָ
 17 גְּמָרָא. לֹא פֵל שְׁבִי? - תַּנּוּ אֵל תַּנּוּ בִּירְשָׁא, וְהָךּ
 18 חֲלוּצָה לְהִתְיָרָה וְשְׂחָרָה, וְהָדָר חֲלוּצָה לְאִירְחִיז. וְאִירְי
 19 רְחִיבֵיבָה לֵיהּ - אִקְרָהּ, וּמְשַׁעָת לֹא זֹחַ מִקְפִּיבָתָה.
 20 תַּנּוּ רַבְנֵי: קָא עֲלֵיהּ - חִיב עֲלֵיהּ מְשֻׁם אֲשֵׁת אֵחָ,
 21 וּמְשֻׁם אֲחֻת אֲשֵׁה, דְּבִרְי רַבִּי יוֹסֵי. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר:
 22 אֵינוּ חִיב אֵלֵם מְשֻׁם אֲשֵׁת אֵחָ בְּלִבְדָּה. וְהָא תַּנּוּ, רַבִּי
 23 שְׁמַעוֹן אָמַר: אֵינוּ חִיב אֵלֵם מְשֻׁם אֲחֻת אֲשֵׁה
 24 בְּלִבְדָּה! לֹא קִישָׁא: פִּאן - שְׂנַשְׂא חֵי וְאֶחָד קָם נִשָּׂא
 25 מֵת, פִּאן - שְׂנַשְׂא מֵת וְאֶחָד קָם נִשָּׂא חֵי. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן,
 26 הִכָּא דְּנַשָּׂא מֵת וְאֶחָד קָם נִשָּׂא חֵי, הִכָּא דְּאִירְסִית אֲחֻת
 27 אֲשֵׁה לֹא חֲלוּצָה - תַּנּוּ, וְרַבִּי יוֹסֵי: יִבְמָה יִבֵּא עֲלֵיהּ אִירְסִית
 28 אֲחֻת אֲשֵׁה מִיתְּלָא תֵּלִי וְקָא, אֵי פִקֵּעַ אִירְסִית אֲשֵׁת
 29 אֵחָ - אֵתִי אִירְסִית אֲחֻת אֲשֵׁה חֲלוּצָה, וְהַלְכָּהּ לֹא פִקֵּעַ.
 30 וְקַסְבֵּר רַבִּי יוֹסֵי: אִירְסִית חֵל עַל אִירְסִית? וְהָא תַּנּוּ: עֲבֵר
 31 עֲבִירָה שְׂשֵׁשׁ בַּהּ שְׂחֵי מִיתוּת - נִדְוִין בְּחֻמְרָה, רַבִּי יוֹסֵי
 32 אָמַר: נִדְוִין בְּזִיקָה הִרְאִשְׁנָה הַבָּתָּא עֲלֵיו. וְתַנּוּ:
 33 בְּצִדֵּי אֵמֵר רַבִּי יוֹסֵי נִדְוִין בְּזִיקָה הִרְאִשְׁנָה הַבָּתָּא,
 34 עֲלֵיו? חֲמוּתָה וְנִעְשִׂית אֲשֵׁת אִישׁ - נִדְוִין בְּחֻמְרָתָה,
 35 אֲשֵׁת אִישׁ וְנִעְשִׂית חֲמוּתָה - נִדְוִין בְּפִישָׂת אִישׁ.
 36 אַבְר

אח, כמו אלינזת דאוסרת צרתה אף על גב דאין בה אלא איסור אשת אח לורדה. ואם אמרי: לרבי שמעון משכחת לה אשת אח מן האב ופוסרת צרתה, וליחשבה כהדי תמש עשרה נשים
 בפרק סקא (ב.א. ג.) (א) למאן נאמר בפרולוגא קא מרייהו כון וזאי ליעלל דקמיה סאסרה לעילי געליתים מן דהא פוסרת צרתה - וליחשבה ויש לומר: דהכי כון מכוחא אחת אשת אסירא - בכלל
 אחת אשה ניהו. ונעשית - אשת איש נידון בחמוט - ואין זה מכח זיקה ראשונה, דבאלו הכי מן שמתחייב שתי מיתות נידון בחמוט.

1 איסור' כולל הוא - ואם האמור' דלמא רבי יוסי אית ליה נמי איסור כולל? ואומר רבי
2 יצחק, דקסבר דאשת איש ונעשית חמותו נמי איסור כולל הוא, דמגו דאיסור
3 בשאר קרובות, ורבי יודן ורבי אבהו, אמר רבינו יצחק, דלחזיא לישנא דלמק
4 דסבר רבי יוחנן יוסי מחייב חותרי באיסור כולל - צריך לומר דאשת איש ונעשית
5 חמותו לא חשיב איסור כולל, אף על גב דאיסור

6 בשאר קרובות, כיון שאם יש אחד - כי הדיכי
7 דלא תקשה דרבי יוסי אדרבי יוחנן, הוא דחשיב
8 איסור כולל על מום ששימש בטומאה
9 דמעיקרא שרי באביהא ואסור בעבודה, אימני
10 ליה - מגו דאיסור באביהא איסור נמי בעבודה
11 - אביהא ונעשה חשיב נמי עם דאשת, דשניהם
12 נאסרו בלשון קריבה, דבעבודה בתרי: 'כל איש
13 אשר בו מום לא יגיש להקריב' וכו' וגו' (ויקרא
14 כא), ובאביהא בטומאה חשיב: 'איש (אשר)
15 יקרב מכל ודעבט' וגו' (שם כב) דמיירי באביהא,
16 כדאמרינן בפרק שני דמעילה (יב.) ובזבחים
17 (מגב.) ומדה, איסור מוסף, אמר רבי יצחק
18 דחשיב אפילו כשאין נשמות שוק, דמיתבוה ואל
19 'אמרו לך' (כריתות יד.) על גבאי על גב בתו
20 חייב משום כלתו כו. ואין להאריך כאן.

21 ור' תובתו ונעשית אשת איש איסור מוסף
22 הוא - בקונטרס לא נרס ליה, דאפילו
23 חיל עליה איסור אשת איש - נידון בחמורה,
24 ולכא לומר דהתורה ליה נידון בחמורה ולא חל
25 כלל איסור אשת איש, ואם לא חתרו בו משום
26 זנותו אלא משום אשת איש פטור - דהא פסרי
27 דתשפיע' (סנהדרין פא.) פריך רב אדא רב
28 אבהו, וליתרו נמי משום איסור אשת איש, דהא
29 אמר רבי אבהו: מדה רבי יוסי באיסור מוסף
30 ומשנ ליה התם: אדא רבי, אטו בחרך קטלי קטל
31 ליה משמע דאדא רחל איסור אשת איש אלא
32 משום נידון בחמורה, ורבינו חם אמר: ושפיר
33 נרס ליה, וטעי הובא כדוהא טעי דהובא רב אדא רב
34 אבהו, אדא חסרו נידון בחמורה ומשום ואל חיל
35 עליה איסור אשת איש, ולא חל לתרין, כיון דעל
36 כרוץ צריך לשיטאי אחרינא מוסף קשיא
37 קמייתא.

38 אלא אמר רבא מעלה כו' - לפי המסקנא
39 דבבא ל' איצטרין לרבי אבהו למיט
40 דמודה רבי יוסי באיסור מוסף, מש מיקום
41 בדערשפיע' (שם) מייחי מרביי אבהו משום
42 הדאמת איהו 'אמרו רבי יוסי באיסור מוסף
43 כדמשמע בפרק 'אמרו לך' (כריתות יד.) בני
44 אמר רבי יוסי: אם עבר ונשא ויזהב עליה
45 משום אשת אב, משום דבי איצטרין ליה לרבי
46 אבהו לאסוקי הוי. ביהן רשעים גבורים -
47 פירושי: אצל נעשית חמותו, לפי שאין מיידיב
48 אצל עריק, ולא כמו שפירש בקונטרס לקיבור
49 אצל נקליטתו ונשפיר, ורבי שמעון סבר, דאף על
50 פי שיש בעבודה זו שני איסורין, כיון דלא מיידיב
51 אלא חדא - אין קורבין אותו אצל רשעים
52 נגורים. (שם) משום ששימש בטומאה - דא
53 בכל עול דבטקט לעיל - הייתי משום
54 דאטמאה לא חודדו וריס אלא בתים, דכתיב:
55 'דבר אל אדוןך ואל בניו ונור וגו' (ויקרא כב.) הוא דקאמר מומאה לכל נאסרה - היינו
56 אפילו בעלי מומין.

במאי

הלכך כן אלא משום ורות. ששימש בטומאה - כקרבן צבור קאמר, שדוחה הטומאה. וכן ו ששימש שבטו ורש פאן משום טומאה, ואדורתיה מירוריה מפקשי בני ישראל ולא יחללו' (ויקרא כב.) אלא תמימים וחרתה - דרואים לעבוד, דילפינן במעבודתו - אפילו בטומאה (פסחים עא.) וד שאלב מליקת - הבריתים, חייב שרים - משום ורות ומשום נבילה, וקרבן נבילה לבעודו דהא בעודו עובר מיום' ולא לא יאלב כי קרש' (שמות טז.) ולא היינו אדורה ומעלה, דכל כשיש בו שעת חיות' לכתבים -

וחרתה - בחטאת הדנק.

במאי

הוא, והואיל ועבר ורות - קרינן ליה בגו' שאלב ונשפיר, חייב שרים - הוי איסור

חשיבי. דהא משום ורות דהא על דונו מיתה בידי שמים הוא, ואין חייב

חטאת אלא על שנת ברת. מרבי - רבינו הקדוש. כשחותרים בפקדשי חורתי - סתם

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי איסור מוסף, כגון אשת איש חל על

איסור חמותו, ותרייתו איסור עליה, והא

דקאמר נידון בחמתו - משום וד בני

החמורה, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

אין זה איסור חל על איסור אלא איסור מבטל

איסור. אלא אמר רבא - לשלול ליה ליה לרבי

יוסי. אלא חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

איסור חל על איסור, והא דקאמר רבא

חייב עלה משום אשת איש ומשום ארתא אשה

לרבי יוסי, דהא אמרת נידון באשת איש - אם כן

באיסור בולל - לקנייה מפרש מאי איסור בולל איכא. ואליבא דרבי יוסי - דאמר: בשאר איסורי איסור חל על עשה, על ידי מנוג. באיסור בולל מחייב תרתי - דקנת: מיטת משום אשת אח ומשום אחת אשה, אפילו נשא מת ואחר כך נשא. וה' דליבא איסור מיטת בחאי בתרא אלא איסור בולל, מנו ומדיחיה בבולתו אחתהו בולל בגלל מנו ועמון. לא מחייב איסור חל - וכי הדיחה רבי יוסי

תרתי - בנשא וזי ואחר כך נשא מת, דאיסור מוסר הוה. וזאת דקנתי בני שמעון אמור אינו חייב איסור מוסר אחת, אלא משום אשת אחת, אלא איסור בולל בנשא מת ואחר כך נשא וזי - רבי יוחנן ורבי לוי, בר קפרא לא תני לה, מעיקרא - משום שבת. וזי, מנו. ומתפרא בפלגא - משום שום, בולל את התנבדה בבולל האיסור משום שבת. והכי אכל שרין מוסף, שלא נתוסף איסור על החתיכה דהיינו עבודה, והכי בני מוסף - כגון אי אהר מנינו לממר, הוה עבודה מעיקרא אמר, לורם ומותר לכוננו. היה לה שבת, מנו דאיסורק עלה איסור לגבי כוננו משום שבת - איתוסף מנו לגבי יודיה משום שבת. והכי ליבא לממר, דהא משום שבת לא מיתסרי כהנים, שרי באבילה - כפרשים, דכתיב: וזי חקדשים איסורין (קריא בא), מנו דמיתסרי באבילה - משום שומא, חזיל נמי שם שומא על התנבדה, אלא מיתק - בולל לא משבתת לה. דהא בשעת מיתק חזיל תרויהו, דכל מנו שלא נמלקה מיהו עלה איסור מעילה, ולא וזי איסור וזות האמור בקרבן עשרה לאכילה כהנים, וכשנמלקה תרתיא לכוננו פקע מינה איסור אחדת משום וחזיל עלה איסור וזות דיו' לא יאכלו ואיסור מלקה באיסור בת אחת, מחייב תרתי - דהא דקאמר עלה חייב שתיים כגון שבת - אלא איסור אחדת אהא אשת אחת אשה כאחד, ומשבתת לה כגון דשוניהו שליה שני אחין קדושי שתי אחיות, וזן עשו שליה לקבל קדושתיה, ופגש שליה בביתו, לא מחייב אלא חדא - וזי חייב באיסור מוסף - בנשא וזי ואחר כך נשא מת, כדמפרש ליעיל. כגון דאיתיי - שתי שקיעות - הווס בשבת וזי, והשתא ליבא לממר כוללע מעיקרא שרי במלגא, ואיסור בעבודה, דהא אל שום איסור עליו על היום, דאיסור וזות ואיסור שבת יתי באו, אבל הוה שני שקיעות בחול קדים וזת עליה, כעל מוס נמי כגון דאיתיי שתי שקיעות ואימשי

לוי - כלומר, דאימשי קודם שתי שקיעות, ובתוך שומאנו הומו הביא שתי שקיעות, ובשעת הבאה חלו שניק, שרדי שניק וזו תלין עליו. וזו תהא הומו ונתמאה בחתיכה בסכין, בשלמא לרבי חיאי - מצי לאוקמו גמריה דרבי קפרא הוי, כי אחיני - ורבי' לירידיה רבי יוסי, ולבר קפרא רבי שמעון, ובר קפרא רוא טעיה, וסבר דרבי אליבא דרבי יוסי, איתניא. ורבי קפרא - דאמר רבי אליבא דרבי יוסי איתניא קלא, אם כן, אליבא דנאן איתניא לרבי חיאי חומרא? וכי לבר קפרא שקורי משקר רבי חיאי, ולא איתניא רבי ינבדי יוסי מדיחיה שתי? ואליבא דרבי שמעון - וזיב קאמר רבי חיאי, אף על גב דפליגי רבי שמעון ופטר, דהו' מילי כולל, אבל בבת אחת - מודה, והואיל לרבי יוסי לומר, ובר קפרא אמר, בבת אחת נמי פליגי רבי שמעון, לאמרי לרבי שמעון מחוקי - דהוא מחוקק על רבי שמעון לקלא, ואושבתו קר לרבי חיאי דבבת אחת מרתי. בשלמא לרבי קפרא - מצי לתרזעי לגמריה וגמריה רבי חיאי ולממרי: כי מחוקק רבי פטור - אליבא דרבי שמעון, וזי איתניא לרבי חיאי חובא - אליבא דרבי יוסי, ורבי חיאי הוא דטעה וסבר דרבי אליבא דרבי שמעון איתניא, אלא לרבי חיאי - דאמר אליבא דרבי שמעון איתניא רבי חובא, אלא פטורא דאיתניא לבר קפרא - אליבא דנאן? וכי שקורי משקר רבי קפרא דלא איתניא רבי פטורא דלמיה אסר קר רבי חיאי - ודאי בר קפרא לא משקר אלא טעי, דרבי ודאי פטורא איתניא, ולא בבולתו אלא בתרתי: בור ששימש בשבת ובעל מוס ששימש בטומאה, ומשבתת בין על ידי כולל כן עדי בת אחת, כדאמר לעיל.

ואיסור

בנמאי קמפילגי באיסור כולל - דהו מצי לאקשוי: בשלמא לבר קפרא משבתת לאופיק רבי יוסי מחוקק, אלא לרבי חיאי - למח ליה אשתבועי דבתיא, ונאנא דיק בנסמן, אלא כן אל חש לוקוק, משום דלא קמי יבא. לא מחייב אלא חדא - פירש בקמתיה: דהא דקנתי רבי שמעון איתניא חייב אלא משום אשת אח כלבד, דאוקמונא בנשא מת ואחר כך נשא, וזי איסור בולל -

רבי חיאי תני לה ולא בר קפרא, ותרוא דבר קפרא מנו גמי ליה, ולקברו קרן שרשים גומרים. מלקה בבת אחת הוא ומשבתת לה - ואם תאמר: חייב חיאי בבת אחת? והא מיד כי נמלקה חיאי לה גבילה, ואיסור וזות לא חזיל עד אחר וריק, שיש דחור לכוננו, דבאמר פברק ריקא דמכות (תא), דכל חדא דקרינן וזאלמו אותם אשר כופר סבדו קרינן ביה, וכלי' לא יאכל קדושי' וזי לומר: דאיסור גבילה נמי לא חזיל עד אחר וריק, ופברק, דאיסור מלקה גבילה, לא חזיל איסור גבילה על איסור מעילה דחזירי מעיה, כי הכי דחזירי איסור מעילה מאיסור גיה, כדאמר פברק: רבי ינבדי' איסור (תולין קא), ואף על גב דבר קפרא דשמעתין אית ליה בריש מעילה (הא), דחזירי וריקא שנינו, ומשבתת ליה וריקא פניפ מיד מעילה - מכל מקום איסור אכר עד שרוק, הלכך לא חזיל איסור גבילה עד אחר וריק, ועד זתי לומר: דבר קפרא סבר דרבי שמעון דשמעתין לטעמיה דאת אית איסור וזות לפני וריקא דאמר התם בעמדת (וה), דור שזאל עלה לרבי יוסי דמיס לוקה דנשי, ולא משום וזות דבתיב בני וזאלמו אותם אשר כופר בתיב - דמשום הווא לאל פמלו לרבי שמעון, כדבאית בתריא התם, אלא מדהוא קרא דלא תוכל לאמלו בשערי' (תרביס יב), באיסור בת אחת מחייב תרתי - פירש שמעון, דהא דקאמר לעיל חייב שתיים - כגון שבא עליו איסור אשת אח ואחות אית, ומשבתת לה על ידי שלית' (כדלמן תלד), וזתשת אח דפגיל עליה רבי שמעון דאמר רבי חיאי אלא משום אשת אח כלבד, אף על גב דבבת אחת אשת אח דחזירי חזיל, דאין לה היורא אחר מיתה אלא במקום יבום, אבל אחת אשת אשה רית אחת משתו, ובתיא דקנתי אית חייב אלא משום אחת אשה - לא איירי בבת אחת, דאם כן היה חייב משום אשת אח, אלא בנשא וזי ואחר כך נשא מת איירי, והא דקאמר רבי חיאי דרבי יוסי בבת אחת מחייב תרתי - לאו דוקא באיסור בת אחת, אלא פמלו באיסור מוסף, כדומות פברק דאמרו לר' (בכרות תר).
בר קפרא סבר לא מחייב אלא חדא - והדיא דקנתי: רבי שמעון אמור אינו חייב אלא משום אחת אחת כלבד, ומשמעו ומדיחיה רבי יוסי תרתי - חזיל לקברו קרן שרשים גומרים, וזתשת איתניא דמדיחיה בנשא וזי ואחר כך נשא מת וריקא דלרבי יוסי דחייב שתיים, ומודה רבי יוסי באיסור מוסף, כמו שפירש בקמתיה: דהא דפיק 'אמרו לר', וקשה לרבינו ינבדי, ומשמעו דמדיחיה רבי יוסי טפי איסור על איסור במאיסור בת אחת, וכי מתקן דמפילגו באיסור בת אחת ואליאב דרבי שמעון, חזיב לרבי יוסי שתיים - באיסור בת אחת כרבי שמעון, ואפילו בני לית ליה איסור משום דקנתי לעיל אית חייב אלא משום אחת אשתו ואמור רבינו ינבדי בדואד איסור בת אחת ערף, אלא דסבר בר קפרא דדוקא באיסור בת אחת דבאן, אבל אחת אשתו, ושבת, ובגילה דלא חיאלא - דחייב משום דחזירי בהו דהוא ליה חזירי, שכן משמע לישנא דקאמר בר קפרא: שבת לכל הורה, שומא לכל הורה - משמע משום דחזירי לא חיאל, ורבי חיאי לית ליה האי סבא, כדבאמר: לכוננו חזירי, ולא לורים, וכל אחת כנסמן דבבת אחת מחייב רבי שמעון שתיים, אף על גב דבאיסור מוסף לא מחייב אלא בת אחת, וכן משמע קצת לקמן דאיסור בת אחת ערף טפי, דקאמר, השתא משום כולל מייחדי - משום כן אית מביעיא ונאן דמדיחיה באיסור כולל, חזינו מרזי דהוא איסור מוסף, כדאמר פברק שיש מעיל דשבעות (תה), ואם כן ערף נמי מאיסור מוסף, אצטעו בסכין נמאה - שדחתא אצטעו חתונה עד משוה ארוין ודשבענו בו הסכין נמאה ונעשה בעל מוס.

ואיסור

1 ואיסור כולל אתנין ואליבא דרבי שמעון - אבל לרבי וסי מדיב תרתי באיסור כולל,
2 דרבי מני למימר דאליבא דרבי וסי גמי אתניה לפטורא - דאם כן אל היה טעי
3 בר קפרא לרב מליקה תרתייהו. דבבת אחת פשיטא ליה לבר קפרא דרבי וסי מדיב
4 תרתי, ולרבי פשיטא ליה בסמוך קר לרבי וסי מדיב תרתי באיסור כולל, כשהו ברז צריך
5 לומר דאליבא דרבי שמעון אתניה, ולא אליבא
6 דרבי וסי. ופליגי רבי נתן איבי איבי חרבי קפרא.

7 אמר רבי וסי הבעתה ללאו יגאה - תשנה
8 דאם כי לא מני לאו גרידו חרבי דרבי וסי שאל
9 מליקה, וליבא אלא לאו גרידו חרבי דרבי וסי. דאף
10 על גב דבאיסור מוסף לרבי וסי חילי איסור קל
11 על איסור תוספת, דברייך רב ארז בפרק
12 "דגרסינך" (סנהדרין פא.א), ולידון גמי באיסור
13 אשת איש, אלא דהוה רבי וסי בר, אף על גב
14 דאיסור אשת איש קל מאיסור תמותה, ובפרק
15 "אמר לו" (ברכות י"ח.) גבי גיה דאמר רבי וסי
16 אלא וכן גשאה בו, משמע ומודה רבי וסי דאיסור
17 כרת חיל על חיובי מיתות בת דין משום איסור
18 מוסף - מבט מקום, באיסור כולל סבירא ליה
19 לגמרי דחיל קל על תמורה, כדאמר בסוף דרבי
20 גרשה (חולין קא.א), מנא אתא תנא דאיסור כולל
21 באיסור תמור אתא ליה בו, ולחרי פרקי דהאבו
22 רבי וסי הבעתה ללאו יגאה, ואם כן דכתיב חיל
23 איסור ורות? הקשה חרבי רבינו יעקב
24 דארולייש' דאמאי לא חרבי לפי בהותנת
25 האלמא, דעבודה היא, ועביט כהונה, ואין בה
26 מיתה אלא לאו גרידא לפי שאין עבודה מהוה.
27 כדאמר בפרק שני דיוטא (ד.ב.א.) דהשתא לאו חרבי
28 קל על תמור, דהריתיהו לאוין נהנהו ואומר רבינו
29 יעקב, וזכיל מקום איסור שבת קל, לפי בהותנת
30 במקום. שאלו יתוה מיתה בהבטחה - דהוה
31 חשיב איסור תמור, אף על גב דהותר במקום.
32 ואיסור טומאה גמי, אף על גב דהותר - חד על
33 איסור בעל מום משום טמא שריבט במיתה,
34 ובעל מום ששימש בתורתה לרבו רבי וסי
35 אלא וכן גרסינך (סנהדרין פא.א) אף על גב
36 דבולה שמתה בר קפרא רבי וסי חייא אליבא דרבי
37 וסי - משתתח בר דלרבי וסי בעל מום ששימש
38 באודרה, כרבנן דידיה, ואם תאמר, דאמר בחילין
39 (קא.א.) נהתיהו אמרה יבא איסור נבלה חילול על
40 איסור חיל, ודחילו קל על תמור באיסור כולל
41 ואומר רבינו יעקב: חילק, חילק, דהותר מכללו אצל
42 חיה, כדאמר בפרק סוף "עוד תבשר" (שם, אף על
43 גב דבבלה גמי אתוה מיתה במליקה - שאני קדשים,
44 דכהנים משולחין גבה קובו, כדאמר בחיבור
45 "הדורש" (קא.א.) ועוד: דיש חומרא בבבלה, שכן
46 משנאתה, ואף על גב דיש חומרא בתלב דליבא
47 בבבלה - אין לחוש בכך, כדאמרין בפרק עוד
48 גרשה (קא.א.) מנא אתוה דטומאת הגוף תמורה
49 - שכן כרת, דלמא טומאת בשר תמורה דלית לה
50 שנתה בבבלי, ואם תאמר, דאמר רבא (שם) מנא אתוה
51 תנא דאתא ליה איסור כולל באיסור מוסף ואיסור
52 בת אחת, ומשמע דאיסור אחת אשת חיל
53 באיסור כולל באיסור אשת איש דחמי מיתה
54 ויש לומר: דאיסור אשת איש קל, ויש לה הותר בחיי אוסרה, דחשבינן ליה קלא כדבא על יבמות' (יבמות נ.א.), ואף על גב דבפרק "עוד גרשה" (חולין קא.א.) מנא אתוה דאמר דאיסור
55 טריפה ליה על איסור בשר חיה, אף על גב דחמי מיתה, דחשיב משוה בשר גידים ועצמות אף על גב דלית בהו כותי, ותנא בבבלי נט, ודחיל עלייהו איסור טריפה דקיל אפילו כולל
56 ואמר רבינו יעקב: דיש חומרא גריפתה, דבשענטרפה - שכן אף לא הותר אפילו משוהה, אבל איסור אבר כן חיה - תנא טריפה ומתקע ליה. מדי' תנא קתני וא לאו קתני באיסור
57 בעלמא קחשיב - וכן גרס רבינו גונאל, דאין כאן לא וטאת ולא לאו, כיון דלא חילי איסור קל על תמור. לקבירו' בין רשעים בר - ומבט מקום פריך שפיר לעיל לבר קפרא. דמשוי
58 מליקה - מבטל דמודה בה רבי שמעון, דאין לומר רשייא לרבי וסי משום דבהתיא חייב תרתי, ולא חשיב אלא תמור ומעלה עליו כלא עשה שתייה, ולקברו בין רשעים גמורים - דהא
59 חשיב בעל מום ששימש, אף על גב דחייב לגמרי שתייה, כיון דרבי וסי חייא דרבי וסי אתא ליה איסור כולל.

1 ואיסור כולל אתניה, ואליבא דרבי שמעון, והוא לבר
2 קפרא לוח שאכל מליקה, ואידי דמינא לה - ערבה
3 בהדיהו, ועין בה, ולא אשכח קלא בבת אחת. וסבר:
4 מיתה בבת אחת - הא גמי בבת אחת, ומדיהך
5 לפטור - הנה גמי לפטור. מיתבי: וך ששימש בשבת,
6 ובעל מום ששימש בטומאה - יש כאן משום ורות,
7 ומשום שבת, ומשום בעל מום, ומשום טומאה, דכרי
8 רבי וסי. רבי שמעון אומר: אין כאן אלא משום ורות
9 ובעל מום בלבד, ואילו מליקה שרייה, למאן שרייה?
10 אליבא דרבי וסי - השתא רבי וסי פאיסור כולל
11 מיתבי שתייה, פאיסור בת אחת מבינא? אלא לאו
12 מיתבי שמעון ובאיסור כולל הוא דפטר - אבל
13 באיסור בבת אחת מיתבי, תיובתא דבר קפרא!
14 תיובתא. וך ששימש בשבת, במאי? אי בשחטה -
15 שחיתה בוך שרה, ואי בקבלה והולכה - למטול
16 בעלמא הוא. אי בתקבורה - והאמר וסי: הנהך
17 ללאו יגאתה! אמר רב אחא בר עקיב: בשחיתה פרו
18 של בתך גדול, וכדכרי האומר: שחיתה של כהן
19 גדול בוך - פסולה. אי רבי מא אריא, ואיילו כהן
20 הויט גמי? שור איהו אצלו קאמר. מתקין לה רב אשי:
21 מדי מפות אקנה, לא לאו קתני? אלא: איסורי
22 בעלמא קא חשיב. למאי נפקא מיתה - לקברו' בין
23 רשעים גמורים. משנה שנים שקדשוו שתי נשים,
24 ובשעת פגיתן להוה החליפו את של זה ליה ואת
25 של זה ליה - הוי אלו תיבין משום אשת איש, ואם
26 הוי אחין - משום אשת אה, ואם הוי אחיות - משום
27 אשה אל אחותה, ואם הוי נדות - משום נדה.
28 ומפרישין אותן שלשה חדשים, מעוברות הן,
29 ואם הוי קטנות שאינן ראויות לילד - מתוורין אותן
30 מיד, ואם הוי פגות - נפסלו מן התרומה. גמרא
31 "חלופי", מדי פרשעי עסקינן?! ותו: הא דתני רבי
32 חייא: דריי כאן שש עשרה תפאות. אי במיוד - מי
33 איבא קרבן? אמר רב יהודה, תני: החולפה. הכי גמי
34 מסתפריא, דתני סיפא: אם הוי קטנות שאינן ראויות
35 לילד - מתוורין אותן מיד. ואי במיוד - מי שריא? הא לא קשיא: פתוי קטנה - אונס גינה,
36 ואונס גישהאל משרא שרי, אלא דתני: מפרישין אותן שלשה חדשים לפני שרי, ואתו קתני או לאו קתני באיסור
37 הא לאו מעוברות - שריין, אי במיוד - מי שרי? אלא לאו שבע מיתה: החולפה, שבע מיתה.
38 ומאן

1 ואיסור כולל אתנין - כלומר, חזכי דאיתרמי על ידי כולל אתנין רבי פטורא, ואליבא
2 דרבי שמעון, והיבא דאיתרמי בבת אחת - אתנין חיובא. אבל מליקה לא אתניה לפטור
3 כלל, ולא משכחת לה בכלל אלא בבת אחת, ודחת גמי שמעון מדי. וחיוב רב קפרא
4 לוח שאכל מליקה - דמינא לה, דהוה גמי כדקשיים חרבי דמיתבי חרבי תרות, וערבה
5 בהדיהו לפטורא. ורעה - לא אסיק
6 איתעיה דהא לא משכחתה בכלל, וכן גבי -
7 לאחי זמן, כפתיחה ביה, ודה שנת
8 שמעון כדח, ואשכח דלא מיתוקמא אלא בת
9 אחת, ושבת דהוא ערבה, וסבר דרבי אתניה,
10 ואמר: מדאא בבת אחת ופטורה - הך גמי
11 דאתניה רבי לפטורא? אפילו היבא דמיתרמי
12 בבת אחת אתנין, לפאן שריא - כלומר, למאן
13 מיתרמי מדדה בה דלא עבי אפילו, אליבא
14 רבי וסי - מדדה בה, והשתא באיסור כולל
15 דהו מיתרמי קיים, אמר רבי וסי אחרין חל -
16 בבת אחת מיתבי? אלא רבי שמעון -
17 וטומאה בבליק - שבע מיתה דחיה דפליג
18 בהך היבא דאיתרמי ככולל הוא דפליג, אבל
19 באיסור בת אחת - מיתבי תרות, ותיבתא דבר
20 קפרא חיבתא, שתייה בוך כשהו - ואין כאן
21 ורות. מילוי בלימא הוא - ואין כאן שבות, אי
22 בתקפיה - רבי וסי הכי מיתבי תטאת משום
23 שבת, דקא סלקא דתך תטאת מיתבי ליה.
24 האמר רבי וסי - בפרק קמא הבעתה ללאו
25 יגאה. כשחיות פרו של כהן גיול - כיום
26 הפריים, ורשייהו אב מלאכה היא, ומשום
27 ורות ותיבא, דכריב האמר שניטא בפרק
28 "טורף קלפי" (מבא.א.) שחזית פרו בר פסולה.
29 אפילו בת חריוס גמי - דהא מאן דפסיל ליק
30 טעמא נארוך, ותיקא, דרבי: "הקדיב ארוך"
31 (ויקרא טו.) ותיב בסוף הפרשה: "לחך שלם",
32 וכל היבא דרבי חוקק - עיובאן קתני א.
33 ארוך ארוך, הכי גרסינן: מדי המאות קתני א.
34 ארוך קתני - איסור הוא דקחשיב.
35 משנה ומפרישין אותן שלשה חדשים -
36 שלא לחזור לבעליהן, שום מעוברות וכן גבי
37 מגורים, ובענין הבחנה בין דריב לרבי פסול
38 שלא יתלו העברים בעלמא, אם חו בתנות -
39 בנימא מפשי. גמרא שש עשרה המאות -
40 לכל אתו ארבע, וכן גלשיים, דעל שניהם הוא
41 אומר: "ונברתו הנפשות העושות" (ויקרא יח).
42 ואונס בישראל משרא שרי - כבעלת, דלפנין
43 (כתובות ג.א.) מיוחדא לא נתפשה, הא נתפשה
44 - ומותרת. מפרישין אותן שטא מעוברות הן -
45 ולאחר שלשה חדשים ומותרת, אף על גב
46 שנדלות הן, ומאן

ערבית, בין השקמה בין הערבה – משל בעל הבית. עד איכן? עד כדי למלאות לו חבית מים, ולצלול לו דגה, ולהדליק לו נר.

[דף כ"ח ע"א]

על דעתיה דרבי יוחנן בן מתיה, אדם שהלך לקדש אשה ממקום אחר – צריך להתנות עמה ולומר לה: "על מנת דתעבדי בן וכו', ותאכלי בן וכו'".

הלכה ב' מתני' אלו אוכלין מן התורה: העושה במחבר לקרקע בשעת גמר מלאכה. ובתלוש מן הקרקע עד שלא נגמרה מלאכתו. ובדבר שגדוליו מן הארץ.

ואלו שאינן אוכלין: העושה במחבר לקרקע בשעה שאינה גמר מלאכה. ובתלוש מן הקרקע מאחר שנגמרה מלאכתו. ובדבר שאין גדוליו מן הארץ.

היה עושה בידי אכל לא ברגליו, ברגליו אכל לא בידי, אפלו על כתפו – הרי זה אוכל. רבי יוסי בי רבי יהודה אומר: שיעשה בידי וברגליו.

גמרא אומר רבי לא: כי תבוא בכרם רעוד וגו' (דברים כג), וכי עלה על דעת שייאכל עצים ואבנים? מה תלמוד לומר ענבים! שלא יקלף בתאנים וימצמן בענבים.

היה עושה בידי אכל לא ברגליו. תני: בידי או ברגליו מקמין, אפילו על כתיפו טוען. רבי יוסי בי רבי יהודה אומר: עד שיעשה בידי ורגליו ונפול, יצא עושה בידי אכל לא ברגליו, ברגליו אכל לא בגופו.

רבי יוסי בי רבי יודן אומר: דייש. מה דייש – מיוחד דבר שגדולי קרקע, יצא החולב המגנן המחבין שאין גדולי קרקע.

מה דייש – מיוחד דבר שלא נגמרה מלאכתו, יצא תיין משוקפה, משורד לעוקה. הבודל בתמרים והמפרד בגרורות, דבר שנגמרה מלאכתו.

מה דייש – שלא בא לזיקת הפעשרות, יצא הלש והמקטף והאופה שבא לזיקת מעשרות.

הלכה ג' מתני' היה עושה בתאנים – לא יאכל בענבים. בענבים – לא יאכל בתאנים. אכל מונע הוא את עצמו עד שמויע למקום היפות ואוכל.

[דף כ"ח ע"ב]

ובלן לא אמרו, אלא בשעת גמר מלאכה. אבל מפני השב אבדה לבעלים אמרו, הפועלין אוכלין בהליכתן מאמון לאמון, ובהזירתן מון הגת, וחמור בשתהא פורקת.

גמרא אמר רבי לא: פתיב (דברים כג, כה): כי תבא בפרם רעה ואכלת ענבים ונפשוה שבועה, וכי מזה יש בפרם לוכל, אלא ענבים?! ללמדך: היה עושה בענבים – לא יאכל בתאנים.

הלכה ד' מתני' אוכל פועל קישות אפלו בדינר, וכותבת אפלו בדינר. רבי לעזר חקמא אמר: לא יאכל פועל יתר על שקרו. והכמים מתירין. אבל מלמדין את האדם שלא יהא רעבתן ויהא סותם הפתח בפניו.

קוצץ אדם על ידי עצמו, ועל ידי בנו ובתו הגדולים, ועל ידי עבדו ושפחתו הגדולים, ועל ידי אשתו, מפני שיש בהן דעת. אבל אינו קוצץ לא על ידי בנו ובתו הקטנים, ולא על ידי עבדו ושפחתו הקטנים, מפני שאין בהן דעת.

גמרא רבי לעזר בן אנטיגנס אמר בשם רבי לעזר בי רבי ינאי: זאת אומרת: אוכל פועל יותר על שקרו. ואית דמרוי, רבי יוחנן בשם רבי ינאי: זאת אומרת: שייאכל פועל אשכול ראשון ואשכול אחרון.

הלכה ה' מתני' השוכר את הפועלין לעשות עמו בנטע רבעי שלו – הרי אילו לא יאכלו. אם לא הודיען – פודה ומאכילן. נתפרסו עגוליו, נתפתחו חביותיו – הרי אלו לא יאכלו. אם לא הודיען – מעשר ומאכילן.

גמרא כל שיוצא בו בא לזיקת המעשרות, ואיסור אחר גרם לו, שקרו סתם – פודה ומאכיל, מעשר ומאכיל. קצין עמו – הרי זה אוכל.

וכל שאין פיוצא בו בא לזיקת המעשרות, ואיסור אחר גרם לו, שקרו סתם – אינו אוכל, קצין עמו – הרי זה אוכל.

[דף כ"ט ע"א]

הלכה ו' מתני' שומרי פרות – אוכלין מהלכות מדינה, אבל לא מן התורה.

ארבעה שומרין הן: שומר הנסם, והשואל, נושא שכר, והשוכר. שומר הנסם – נשבע על הכל. והשואל – משלם את הכל. ונושא שכר והשוכר – נשבעין על השבועה ועל השבועה והמתה, ומשלמין את האבידה ואת הגניבה.

גמרא רב הונא אומר: בשומרי פירות היא מתניתא. אבל בשומרי גנות ופרדסין – אוכלין מן התורה.

שמואל אומר: בשומרי גנות ופרדסין היא מתניתא. אבל בשומרי פירות – אין אוכלין לא מהתורה ולא מהילכות מדינה.

תני רב הויה: ומסויע על רב הונא, וממא הכהן עד הערב (בפסוק יט, ז) – לרבות את השומרין שיהו מטמין בגדיו.

הלכה ז' מתני' זאב אחד – אינו אגם. ושני זאבין – אגם. רבי יהודה אומר: בשעת משלחת זאבים – אף זאב אחד אגם. שני כלבים – אינן אגם. ודוע תבבלי משום רבי מאיר: מרוח אחת – אינו אגם, משתי רוחות – אגם.

הלסטין – הרי הן אגם.

והארי והדיב והנמר והפרדלים והנחש – הרי אלו אגסין.

אימתי? בזמן שבאו מאליהן, אבל אם הוליכן למקום גדודי תיה ולסטין – אין אלו אגסין.

מתה פדרקה – הרי זה אגם. סגפה ומתה – אין זה אגם.

עלת לראשי צוקין ונפלה – הרי זה אגם. העלה לראשי צוקין ונפלה – אינו אגם.

מתנה שומר הנסם להיות פטור משבועה, והשואל להיות פטור מלשלם, ונושא שכר והשוכר להיות פטור משבועה ומלשלם.

וכל המתנה על מה שכתוב בתורה – תניין בטל. וכל תנאי שהוא מעשה מתחלתו – תניין בטל. וכל שאיפשר לו לקימו בסופו, והתנה עליו מתחלתו – תניין קיים.

גמרא תני: כל המתנה על מה שכתוב בתורה, תנאי ממון – תנאי קנים. תנאי שאינו של ממון – תנאי בטל. כיצד? אמר לאשה: "הרי את מקודשת לי על מנת שאין לך עלי שאר פסות ועונדה" – הרי זו מקודשת.

[דף כ"ט ע"ב]

"שואם מתי לא תהא זקוקה לייבום" – הרי זו מקודשת, ותנאו בטל.

זה הפלל שהיה רבי יודה בן תימא אומר: כל דבר שאיפשר להתקיים והתנה עמה – לא נתפוו אלא להפליגה, בין שאמר בכתב בין שאמר בפה. כל המתקיים בפה – מתקיים בכתב. וכפר עזרתני בגליל, ואנטיפטרם ביהודה. את שבנתיים – מפילין אותו לחומר.

הדרן עלף השו"ב את הפועלין

פֶּרֶק שְׁמִינִי

הלכה א' מתני' השואל את הפרה ושאל בעליה עמה. שאל את הפרה ושכר בעליה עמה. שאל הבעלים או שכרו, ואחר כך שאל את הפרה, ומתה – פטור, שנאמר (שמות כב, יד): אם בעליו עמו לא ישלם.

אבל שאל את הפרה ואחר כך שאל את הבעלים או שכרו, ומתה – חייב, שנאמר: בעליו אין עמו שלם ישלם.

גמרא אמר רבי אילאי: ממושמע שנאמר (שם): שלם ישלם, אין אנו יודעין אם בעליו עמו לא ישלם, מזה תלמוד לומר בעליו אין עמו שלם ישלם?

אילאי, מכיון ששאלה פרה ולא שאל בעלה עמה, אף על פי שהבעלים חורשין על גבה, ומתה – חייב. אבל שאל את הפרה ואחר כך שאל בעלה או שכרו, ומתה – חייב.

אמר רבי לא: ממושמע שנאמר אם בעליו עמו לא ישלם, איני יודע שאם אין בעליו עמו שלם ישלם, מזה תלמוד לומר: בעליו עמו לא ישלם?

אילאי, מכיון ששאל הפרה ושכר בעלה עמה, אף על פי שהבעלים חורשין במקום אחר, ומתה – פטור.

[דף ל' ע"א]

הלכה ב' מתני' השואל את הפרה, ושאלה תצי יום ושכרה תצי יום. שאלה תיום ושכרה למחר. שאל אחת ושכר אחת, המשאל אומר: "שאלה מתה". "ביום שהיתה שאלה מתה". "בשעה שהיתה שאלה מתה". והלה אומר: "איני יודע" – תיב.

השוכר אומר: "שכורה מתה". "ביום שהיתה שכורה מתה". "בשעה שהיתה שכורה מתה". והלה אומר: "איני יודע" – פטור.

זה אומר: "שאלה", וזה אומר: "שכורה" – וישבע השוכר שהשכורה מתה. זה אומר: "איני יודע", וזה אומר: "איני יודע" – יחלקו.

גמרא לילה שבגתיים מהו? אית מרין: דרף הפרות ללון על בעליהון, וזו, על ידי ששוכרה אצל, לא לנה – כשאלה היא אצל והוא תיב. ואית מרין: אין דרף הפרות ללון על בעליהון, וזו, כשכורה אצל – פטור.

הלכה ג' מתני' השואל את הפרה, ושלקה לו ביד בנז, וביד עבדו, וביד שלוחו, או ביד בנז, וביד עבדו, או ביד שלוחו של שואל, ומתה – פטור. אומר לו השואל: שלחה לי ביד בנז, וביד עבדי, וביד שלוחי, או ביד בנז, או ביד עבדך, או ביד שלוחך. או שאמר לו המשאל: הריני משלחה לך ביד בנז, ביד עבדי, ביד שלוחי, או ביד בנז, או ביד עבדך, או ביד שלוחך, ואמר לו השואל: שלח, ושלקה ומתה – תיב. וכן בשעה שמתוורה.

גמרא תני: "השואליני פרתך עשרה ימים, והשאל לי בהן חמשה ימים ראשונים", מתה בתוך האחרונים –

[דף ל' ע"ב]

משעבוד הראשונים מתה.

"השואליני פרתך לאחד עשר ימים", אומר ליה: "סבה מן כפר מתה" – משעבוד האחרונים מתה. "השואליני פרתך, ואני נשאל לך". "השואליני פרתך, ובוא ועשה עמי". "השואליני קרדומך ובוא ונכש עמי". "השואליני תמחויך ובוא ונאכל עמי". שאלה מן הפייר, או מן הסגמ, או מן האיקומנס, ומתה – כמי שהבעלים עמו.

הלכה ד' מתני' המחליף פרה בחמור וילדה, וכן המוכר שפחתו וילדה, זה אומר: "עד שלא מכרתי", וזה אומר: "משלקחתי" – יחלקו.

היו לו שני עבדים, אחד גדול ואחד קטן. וכן שתי שדות, אחת גדולה ואחת קטנה, הלזקם אומר: "הגדול לקחתי", והמוכר אומר: "איני יודע" – זכה בגדול.

המוכר אומר: "הקטן מכרתי", והלה אומר: "איני יודע" – אין לו אלא קטן. זה אומר: "גדול", וזה אומר: "קטן" – ישבע המוכר שהקטן מכר. זה אומר: "איני יודע", וזה אומר: "איני יודע" – יחלקו.

גמרא אָמר רבי יוחנן: זו, להוציא מידי סומכוס שאומר: כל הספיקות – יחלקו.

[דף ל"א ע"א]

אמר רבי לא: תיפתר בשוה אומר: "בריא לי", וזה אומר: "בריא לי".

רבי יוסי בעי: אם בשוה אומר: "בריא לי", וזה אומר: "בריא לי". על דא אמר רבי יוחנן: להוציא מדברי סומכוס!

הלכה ה' מתני' המוכר זיתיו לעצים, ועשו פחות מרביעית לפאה – הרי אלו לבעל הזיתים. עשו רביעית לפאה, זה אומר: "זיתי גידילו", וזה אומר: "ארצי גידילה" – יחלקו.

שטף הנחה את זיתיו ונתנן לתוך שדה חברו, זה אומר: "זיתי גידילו", וזה אומר: "ארצי גידילה" – יחלקו.

גמרא רבי יוחנן בעי: הרטיבו מה הן?

רב הונא אומר: בששטפן בגושיהן.

רבי יוסי בן חנינא אומר: שני ערלה ביניהן.

הלכה ו' מתני' המשפיר בית לחברו בימות הגשמים – אינו יכול להוציא מן החג עד הפסח. ובימות החמה – שלשים יום. ובכרכין, אחד ימות החמה ואחד ימות הגשמים – שנים עשר חדש. ובחניניה, אחד כרפין ואחד עורות – שנים עשר חדש. רבן שמעון בן גמליאל אומר: חנות של נחתומים ושל צבועים – שלש שנים.

גמרא תני: כל אילו שאמרו: "שלושים יום וי"ב חדש" – לא שידור בתוכן שלושים יום וי"ב חדש, אלא: שידועו קודם שלושים יום וקודם י"ב חדש.

בית הבד – כל שעת בית הבד.

בית הגת – כל שעת הגת.

בית היוצרה – אין פחות משנים עשר חודש. אמר רבי יוסי: במה דברים אמורים? באילין שתן עושין בעפר שחור, אבל באילו שעושין בעפר לבן – בנים גורנו ומסתלק.

[דף ל"א ע"ב]

הלכה ז' מתני' המשפיר בית לחברו, המשפיר – חיב בדלת, ובנגר, ובמנעול, ובכל דבר שהוא מעשה אומן. אבל דבר שאינו מעשה אומן – השוכר עושהו.

הזבל – של בעל הבית. אין לשוכר אלא היוצא מן התנור ומן הפיריים בלבד.

גמרא הורי רבי יצחק בר תקילה: מוזה – מעשה ידי אומן.

הלכה ח' מתני' המשפיר בית לחברו לשנה, ונתעברה השנה – נתעברה לשוכר.

השפיר לו לחדשים, נתעברה השנה – נתעברה למשפיר.

מעשה בצפורין באחד ששכר מרחין מחברו בשנים עשר זהב לשנה, מדינר זהב לחדש, וכא מעשה לפני רבן שמעון בן גמליאל ולפני רבי יוסי, ואמרו: יחלקו את חדש העבור.

גמרא והיכי? אם בשבא עליו בסוף החדש – גביי ליה כולה! ואם בשבא עליו בראש חדש, אמר ליה: פוק לך!

שמואל אמר: ביני מתניתא, בשבא עליו באמצע החדש.

רב אמר: דינא דגר. אמר רבי לא: לית פשטא על דא שימת בן ננס דו אמר: ביטל לשון אחרון את הראשון.

הלכה ט' מתני' המשפיר בית לחברו ונפל – חיב להעמיד לו בית.

היה קמן – לא יעשנו גדול. גדול – לא יעשנו קמן.

אחד – לא יעשנו שנים. שנים – לא יעשנו אחד.

לא יפחת מן החלונות, ולא יוסיף עליהן, אלא מדעת שניהן.

גמרא ריש לקיש אמר: במעמידו על גביו. רבי יוחנן אמר: באומר לו: "בית כזה אני משפיר לך".

אלא המשפיר בית לחבירו וביקש למוכרו? אמר רבי אמי: לא על דעת שזה ימות ברעבו!

רבי זירא ורבי הילא תריהון מרין: מכל מקום קנוי לו, אלא דו אמר ליה שיבקיה דשרי עד ימלא אנקלוסין דידיה.

אתא עיבדא קומי רבי ניסי, ולא קביל. מה, פליגי?

[דף ל"ב ע"א]

אמרי, ברתיה הוות ממשכנה גבי חד רומי, בגין כן הורי כרבי אימי.

הדרן עלון פירק השואל

פירק תשיעי

הלכה א' מתני' המקבל שדה חברו, מקום שנהגו לקצור – יקצר. לעדר – יעדר. לחרש אהריו – יחרש. הכל כמנהג המדינה. בשם שחולקין בתבואה – כף חולקין בתבן ובקש. בשם שחולקין ביין, כף חולקין בזמורות ובקנים. ושניהן מספקין את הקנים.

גמרא מקום שנהגו לקצור ותלש, אמר ליה: אתה בעייתה.

לתלוש וקצר, אמרין ליה: פוק דריתה.

תני: המקבל שדה מחבירו – הרי זה קוצר ומעמר ודש וזורה ובורר.

החופר ותכיל ותפטר שומרי העיר והאיקונומוס – נוטלין שכרן מן האמצע.

הכירר ותבלן ותספר, בזמן שבאין מכה הארים – נוטלין מכה הארים. מכה בעל הבית – נוטלין מכה בעל הבית. אין משנין על מנהג מדינה.

הלכה ב' מתני' המקבל שדה מחברו, והיא בית שלחין או בית האילן, יבש הפענין ונקצין האילן – אינו מנכה לו מחבורו. אם אמר לו: "השכר לי בית שלחין זה, או שדה בית האילן זו", יבש הפענין ונקצין האילן – מנכה לו מחבורו.

גמרא אמר רבי יצחק: בשביב כל הפענין. ברם אין תהו עמוק תרתין קומין, ואת עביד שלשה קומין עמוק – וקלין מימר ליה: לעי ביה והוא סגי.

נקצין האילן. אמר רבי יצחק: בשנקצין כל האילן. אבל אם נשתייר בו מופטע עשרה לבית סאה – יכיל מימר ליה: בקדמיתא הוה דחשין ולא הוה עבדין סגין, ברם כדון היגון דלילין ועבדין סגין.

[דף ל"ב ע"ב]

הלכה ג' מתני' המקבל שדה מחברו. אם משזכה בה הוכירה – שמיין אותה כמה היא ראוייה לעשות ונותנין לו, שהוא פותב לו: "אם אוכיר ולא אעביד – אשלם במוטבא".

גמרא אמר רבי יצחק: הדיא אמרה: המכטל בים חבירו – אין לו עליו אלא תרעומת. המכטל שדה חבירו – חייב לשפות לו. המכטל ספינתו וחנותו מהו?

הלכה ד' מתני' המקבל שדה מחברו ולא רצה לנכש, ואמר לו: "מה אכפת לך, הואיל ואני נותן לך חבורך" – אין שומעין לו, שהוא אומר: "למהדר את יוצא ממנה, והיא מעלה לפניי עשבים".

המקבל שדה מחברו ולא עשת, אם יש בה כדי להעמיד פרי – חייב להיטפל בה. אמר רבי יהודה: מה קצבה פרי! אלא אם יש בה כדי ניפלה.

גמרא כמה "כדי להעמיד בה פרי"? רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי: ובלבד כדי שיעמיד תרתת.

רבי אבהו בשם רבי יוסי בן חנינה: והוא שיהא בית מכנס שילה מלמעלה.

רבי יהושע בן לוי אמר: חוץ מיציאותיו של זה.

רבי יוסי בן חנינה אומר: חוץ מיציאותיו של זה ושל זה.

אמר רבי אבהו: כדי ניפלה, כדי תזרע הנופל בה.

הלכה ה' מתני' המקבל שדה מחברו, ואכלה חגב או נשדפה, אם מפת מדינה היא – מנכה לו מחברו. ואם אינו מפת מדינה – אינו מנכה לו מחברו. רבי יהודה אומר: אם קבלה ממנו במקעות, בין כך ובין כך – אינו מנכה לו מחברו.

גמרא רב הונא אומר: בשנשדפה כל אותה הרוח.

שמעון בר נוא בשם רבי יוחנן: והוא שזורעה, דו יכיל מימר ליה: אילו תוות זרעמה תוות עבדה סגין.

[דף ל"ג ע"א]

הגע עצמך, שהיו שדות אחרות! ולא יכיל מימר ליה: קודשא בריה הוא מנגלג עם רשיעייא.

היו שם שדות אחרות ולקו – יכול מימר ליה: עד כא – הווינא חייב בה, מיכא ולחלן – לינה חייב בה.

הלכה ו' מתני' המקבל שדה מחברו בעשרת פור חטים, לקת – נותן לו מתוכה. היו חטיה יפות – לא יאמר לו: "הרי אני לוקח מן השוק", אלא נותן לו מתוכה.

גמרא תני: המקבל שדה מישראל – מעשר ונותן לו; דברי רבי מאיר. והכמים אומרים: בין מאותו המין בין מאותו השדה – תזרם ונותן לו, אכל משדה אחרת או ממין אחר – מעשר ונותן לו. רבי מאיר אומר: אף מאותה שדה מאותו המין – תזרם ונותן לו, אכל משדה אחר או ממין אחר – אין מעשר ונותן לו.

הלכה ז' מתני' המקבל שדה מחברו לזרעה שעורין – לא יזרענה חיסין. חסין – יזרענה שעורין. רבן שמעון בן גמליאל אומר: קטנית – לא יזרענה תבואה. תבואה – יזרענה קטנית. רבן שמעון בן גמליאל אומר.

גמרא ניקא שעורין לא יזרענה חיסין, חיסין לא יזרענה שעורין?

ואתניא רבי לא. או כדברי הכל,

[דף ל"ג ע"ב]

במקום שאין שעורין בפללים בחיסין, אכל במקום שמעליו שעורין בפללים בחיסין – זרעה שעורים.

הלכה ח' מתני' המקבל שדה מחברו לשנים מועמות – לא יורענה פשתן, ואין לו קורת שקמה. קבלה מפנו לשבע שנים – שנה ראשונה זורעה פשתן, ויש לו קורת שקמה.

[דף ל"ד ע"א]

גמרא ניקח חמין לא יורענה פשתן. פשתן לא יורענה חמין? פשתן לוקח הארץ שלשה שנים, ותימר בן? פירש רבי מנחם אחי רבי גוריון קומי רבי לא: מוטב לזרעה פשתן אחר פשתן, ולא שעורין אחר שעורין.

הלכה ט' מתני' המקבל שדה מחברו שבע שנים בשבע מאות דינר – אין השביעית מן המיניין. שבוע אחד בשבע מאות דינר – השביעית מן המיניין.

גמרא תני: המקבל שדה מחברו, זורעה שנה אחת ולא צימוחה – בופין אותו לזרעה שנייה. שנייה ולא צימוחה – אין בופין אותו לזרעה שלישית.

אמר ריש לקיש: תדא דתימר: בשדה שאינה בדוקה, אבל בשדה שהיא בדוקה – בופין אותו וזרעה שלישית.

הלכה י' מתני' שכיר יום – גובה כל הלילה, ושכיר לילה – גובה כל היום. ושכיר שעות – גובה כל היום וכל הלילה. שכיר שבת, שכיר חדש, שכיר שנה, שכיר שבוע, יצא ביום – גובה כל הלילה, יצא בלילה – גובה כל הלילה וכל היום.

גמרא שמואל אמר: למהר עובר עליו, משום ביומו תתן שכרו.

רבי דוסא אומר:

[דף ל"ד ע"ב]

יום אחד הוא דתמר עובר עליו כל שימות הלילה? אין בגלל מקיימא קראי, תיפתר: בשכיר שעות יום וליילה, שייכול לנבות כל היום וכל הלילה. ותני בן: שכיר שעות ביום – גובה כל היום, בליילה – גובה כל הלילה. שכיר שעות ביום ובלילה – גובה כל הלילה וכל היום.

הלכה י"א מתני' אחד שכר האדם, ואחד שכר הבהמה, ואחד שכר הפלים – יש בו משום ביומו תתן שקרו (דברים כד, טו), ויש בו משום (ויקרא יט, יג) לא תלין פעלת שכיר אתה עד בקר. אימתי? בזמן שתבעו. לא תבעו – אינו עובר עליו.

המקוהו אצל התנוני או אצל שלהני – אינו עובר עליו. השכיר – נשבע בזמנו ונזמל. עיבר זמנו – אינו נשבע ונזמל. ואם יש גדים שתבעו – הרי זה נשבע ונזמל.

גר תושב – יש בו משום ביומו תתן שקרו, ואין בו משום לא תלין פעלת שכיר אתה עד בקר.

גמרא פתיב (דברים כד, יג): לא תעשוק עני ואביון, מאחיד – אילו וישראל. מגרד – זה גר צדק. בארד – לרבות הבהמה והעבדים. בשערד – לרבות המטלטלין.

תני: יכול המקוהו אצל התנוני או אצל שלהני, והא עובר עליו, אינו עובר עליו, אבל עוברין הן עליו. אימתי? בזמן שתבעו. לא תבעו – אינו עובר עליו.

השכיר בזמנו – נשבע ונזמל. ריש לקיש אמר: בשאמר לו: "נתתי". אבל אם אמר ליה: "אתן למחר", אם אמר לו: "נתתי" – אינו נאמן. רבי יוסי בן חנינה אומר: ואפילו למחר, אם אמר לו: "נתתי" – נאמן.

פתיב (ויקרא יט): לא תעשוק את רעה – פרט לגר תושב.

הלכה י"ב מתני' המלוה את חברו – לא ימשכננו אלא בבית דין. לא יכנס לביתו ויטול את משכנו, שצאמר (דברים כד): בחוץ תעמד וגו'.

היו לו שני בלים – נוטל אחד ומחזיר אחד. מחזיר את חברו בליקה, ואת המחרישה ביום.

ואם מת – אינו מחזיר ליורשיו.

רבן שמעון בן גמליאל אומר: אף לעצמו אינו מחזיר אלא עד שלשים יום, ומשלשים יום ולהלן – מוכרין בבית דין.

והלימיז, ולויקן, ועקלן, ועקשן, וקלכן, והקישן - פסולין באדם וכשרין בבהמה.

מסכת בכורות פרק חמישי

מסכת בכורות פרק שישי

א. הבא אחר הנפלים, אף על פי שיצא, בן שמונה וכן תשעה שיצא ראשו מת - בכור לנחלה ואין בכור לכהן, שנאמר (דברים כא, טז): "לא יוכל לכפר את בן האהובה" וגו'. זה הכלל, כל שיצא ראשו ורבו בחיים - פוטר את הבא אחריו מן הבכורה. אבל לא חמש סלעים של בן. שתי נשים של שני אנשים שלא בכרו, וילדו שני זכרים במחבא, מת אחד מהן - שני בכור לנחלה ואין בכור לכהן. לדה היא וכהנת, היא ולויה, היא והאשה שכבר ילדה, שני זכרים - בכור לכהן ואין בכור לנחלה, מת אחד מהן, או שהיה זכר ונקבה - אינו בכור, לא לנחלה ולא לכהן.

ב. יש שנותן על ידי עצמו, יש שאביו נותן על ידו, יש שהוא ואביו נותן על ידו, יש שהוא ואביו נותנין, לא הוא ולא אביו נותנין. איזה הוא שנותן על ידי עצמו? הורתו שלא בקדשה ולידתו שלא בקדשה - נותן על ידי עצמו. ספק בן תשעה לראשון, וכן שבעה לאחרון - נותן על ידי עצמו. שתי נשים של שני אנשים שלא בכרו, וילדו שני זכרים במחבא, ומת אחד מהן - השני נותן על ידי עצמו. איזהו שאביו נותן על ידו? שתי נשים של שני אנשים שלא בכרו, וילדו שני זכרים במחבא - זה נותן חמש סלעים וזה נותן חמש סלעים לכהן. נתן האב חמש סלעים ומת - האב השני חיב, והבנים פטורין. לדה היא וכהנת, היא ולויה, היא והאשה שכבר ילדה, שני - אביו נותן על ידו. מת אחד מהן, או שהיה זכר ונקבה - לא הוא ולא אביו נותנין. איזה הוא שהוא ואביו נותנין? שתי נשים של שני אנשים שלא בכרו, וילדו שני זכרים במחבא - זה נותן חמשה סלעים לכהן, וזה נותן חמשה סלעים ומת, האב השני חיב והבנים פטורין. מת אחד מן הבנים - הבן השני חיב והאבות פטורין. נתן

א. מומין אלו, בין קבועין ובין עוברין - פסולין באדם. יתר עליהן אדם - צוארו שמוט ושקוע. הזבלגנים, והקרחנין, ושאין להן שנים, בעלי חטוטרת - כשרים, אבל פסולין מפני מראית העין. סריס אדם וסריס חמה, פצוע דכא וכרות שפכה, השכניה והסגרים. איזה הוא שכניה? שגבינו שוכבין. סגריס שגבינו אחד שחור ואחד לבן. איזהו הוא סכי שמש? שרואה את החדר ואת העליה כאחת. לראות אחד רואה שנים, הא פיצד? ראה את חברו והוא אומר: 'לא רואה'. חוטמו בלום וסולד ונוסף. אוניו רצומות ואוניו רצועות, ועיניו טרוטות, ועיניו מלודניות, ועיניו גדולות או קטנות. גדולות כשל עגל, קטנות כשל אנו, ובעל בוהקית, רוח קצרית באה עליו, ובין הנפלים באה עליו, נכפה אפלו לזמן מרבה.

ב. איזה הוא מרוח אשף? זה הקליטים שנכנסה רוח באשכיו; דברי רבי עקיבה. רבי ישמעאל אומר: זה השחוף. פרסתו חלולה, עקומה דומה למגל, שוקו נתון באמצע רגלו, מכיש מלמעלה ומפסיע מלמטה, בעל הקיפין והשיפצד, אצבעותיו גרומות, אצבעותיו מרוכבות זו על זו, או שהיתה אצבע גדולה עקומה - פסול. היתה בו שומא, אם יש בה שער - פסול, אין בה שער - כשר. גדולה - פסול. קטנה - כשר. וכמה היא גדולה? רבן שמעון בן גמליאל: עד כאיסר האיטלקי. יתרת - אם יש בה עצם - פסול. אם לא - כשר. יתיר - כגון שהוא אטר אצבעות ידיו, ואצבעות רגליו שש ושש. רבי יהודה מכשיר ורבי פוסל. אמר רבי יהודה: מעשה בא לפני רבי טרפון, ואמר: 'כמותו ירבו כהנים גדולים בישראל'. אמר לו רבי יוסי: כן אמר - 'כמותו יתמעטו נתינים ממזרין בישראל'. אטר, בין בידיו ובין ברגליו - פסול. השולט בשתי ידיו כאחת, רבי פוסל וחכמים מכשירין. הזויר, והליפיו, והתימיז,

בחמשה סלעים לפדיון בני' - בנו פדוי. אבל אין פדיון לא בעבדים, ולא בשטרות, ולא בקרקעות, ואפלו אמר: 'עבד זה בחמשה סלעים לפדיון בני', וקרקע זו בחמש סלעים לפדיון בני' - אין בנו פדוי, נתן האב חמשה סלעים לחמשה כהנים - בנו פדוי, נתן לו זו אחר זו, זו אחר זו - בנו פדוי. נתן לו חזר ונטל הימנו - בנו פדוי, כף היה רבי טרפון עושה: נוטל הימנו, וחוזר ונותנו לו.

ה. אין הבכור נוטל פי שנים בשבח שהשביחו נכסים לאחר מיתת אביהן. רבי אומר: אומר אני, שהבכור נוטל פי שנים בשבח שהשביחו נכסים לאחר מיתת אביהם, שאף שלא השביחו בשלהן. כיצד? היתה לו בהמה מוחפרת ומושפרת אצל אחרים, רועה באפר - בכור נוטל פי שנים בזורע ובלתים ובקבה. רבי אומר: כל דבר שלא פלפלו בו תומים לאחר מיתת אביהם - בכור נוטל פי שנים. ואין נוטל פי שנים אלא בכל אשר ימצא לו, אבל בנו בנין ונטעו נטיעה - הכל שוין שנוטל פי שנים. אם אמר: 'אי אפשי בשלא לטול ושל לא לתן' - הרשות בידו. כיצד אין נוטל בראוי כבמחזק? מת אביו בחיי אביו - נוטל פי שנים מנכסי אביו, ואין נוטל פי שנים מנכסי אבי אביו. ואם היה בכור - נוטל פי שנים אף מנכסי אבי אביו. הבכורה והיורש את אשתו, והמיבס את אשת אחיו, והמתנה, נזק ונזק, ותשלומי כפל, ותשלומי ארבעה וחמשה - כלן אין נוטלות בראוי כבמחזק, אבל נתן להן משדה החוזר ביובל. רבי יוחנן בן ברוקה אומר: היורש את אשתו, בני משפחה נותנין לו מעות ומוציאין מידו, שגאמר (במדבר לו, ט): "ולא תסב נחלה ממטה למטה אחר" וגו'.

מסכת בכורות פרק שביעי

א. מעשר בהמה נוהג בגדולים ובקטנים, בזכרים ובנקבות, בתמימים ובעלי מומים, ומעשרין אותן משנה לחברתה, שגאמר (דברים יד, כב): "עשר תעשר" - בשני מעשרות הכתוב מדבר, אחד מעשר דגן

האב חמש סלעים, ומת אחד מן הבנים - הרי כלן פטורין. אחת בכרה ואחת שלא בכרה, של שני אנשים, וילדו שני זכרים, מת אחד מהן תוך שלשים - הרי כלן פטורין. שתי נשים של שני אנשים שלא בכרו, וילדו שני זכרים במחבא - זה נתן חמש סלעים לכהן, וזה נתן חמש סלעים לכהן. נתן האב חמשה סלעים לכהן, ומתו הבנים עד שלא חלקו בנכסי אביהן - חייבין, משחלקו בנכסי אביהם - פטורין. רבי יהודה אומר: אף משחלקו בנכסי אביהם, אם יש לזה בעשרה דינרין משל אביהם - חייבין, ואם לאו - פטורין. שתי נשים שלא בכרו, וילדו שני זכרים במחבא - נותנת עשר סלעים לכהן. מת אחד מהן בתוך שלשים יום - מוציא את מידו. רבי יהודה אומר: אם לכהן אחד נתנו - מוציא את מידו, אם לשני כהנים נתנו - אין יכולין להוציא מידו, שהמוציא מחברו עליו הראיה.

ג. לפדות את עצמו ולעלות לרגל - פודה את עצמו ואחר כך עולה לרגל. רבי יהודה אומר: עולה לרגל ואחר כך פודה את עצמו, שזו מצוה עוברת. ללמד תורה ולשא אשה - לומד ואחר כך נושא אשה. רבי יהודה אומר: אם אין יכול לישב בלא אשה - נושא אשה ואחר כך לומד תורה. הוא ללמד תורה ובנו ללמד תורה, הוא לישא אשה ובנו לישא אשה - הוא קדם את בנו. רבי יהודה אומר: אם היה בנו זריו, ותורה מתקיימת בידו - בנו קודמו. מעשה באחד שהרצה את בנו ללמד תורה, הדירו מלעשות מלאכה, והתיר לו רבי יוסי למלאת לו חבית מים, ולהדליק לו את הנר.

ד. חמש סלעים של בן, שלשים של עבד, חמשים של אנס ושל מפתה, ומאה של מוציא שם רע - כלן בשקל הקדש ובמנה צורי, וכלן נפדין בכסף ובשנה כסף, חוץ ממותר שקלים הראויין ופדיון מעשר שני, שאין באין אלא מן המטבע. עגל זה לפדיון בני - אין בנו פדוי, אבל אם אמר: 'עגל זה בחמשה סלעים לפדיון בני', וטילת זה

משם רבי שמעון: טומטום ואנדורוגינוס - אין נכנסין לדיר להתעשר, שכל מקום שגאמר 'זכר' - מוציא טומטום ואנדורוגינוס מן הכלל.

ה. איזהו אתנן? כל שנתן לה עבר פרתו, וחזר ולקחו הימנה. איזהו מחיר? כל שהחליף לו עבר פרתו, וחזר ולקחו הימנו.

ו. שלש גרנות למעשר בהמה, בפרס הפסח ובפרס עצרת ובפרס החג - אין להן קצבה; דברי רבי עקיבא. רבי יוסי בר רבי יהודה אומר: אין פחות מחמשה עשר יום קדם לרגל. אמר רבי שמעון בן עזאי: הואיל ואלו אומר באחד באלול, ואלו אומר באחד בתשרי, האולולין מתעשרין בעצמן, כיצד? נולדו לו חמשה באב וחמשה באלול, חמשה באלול וחמשה בתשרי, וחמשה באב וחמשה בתשרי - אין מצטרפין. חמשה בתשרי וחמשה באב - הרי אלו מצטרפין.

ז. כיצד מעשרין? מעמיד אמהות מבחוץ והן גועות, והבנים יוצאין לקראתן. יצאו שמיני ותשיעי כאחד - הרי זה משלים עליהם. התשיעי ועשירי - ירעו עד שיתאבדו. עשירי ואחד עשר - כלן ימותו. היה מונה ראשון ראשון, מת ראשון ראשון - הרי זה משלים עליהן. היה מונה וקראו חברו לדבר עמו - הרי זה משלים עליהם, היה מונה וחשכה ליל שבת - הרי זה משלים עליהם. היה מונה והוציא ראשו ורבו מן הדיר, וחזר, כמנין לכל דבר, מנאן רבוצין, או עומדין - הרי זה משלים עליהן. היה מונה, וקפץ מן המנונין לשאין מנונין, אם מכירו - פטור והן חייבין. ואם לאו - הרי כלן פטורין, נתערב בהן תום או לקוח - הרי כלן פטורין. היה לו עשרה ומנה חמשה, ומת אחד מן המנונין - הרי זה משלים עליהן משאינן מנונין, אלו שמנו פטורין והשאר יצטרפו לגין הבא. היו לו חמשה עשר, לא יאמר: 'הריני מכניס עשרה מהן לדיר', אלא מכניס את כלן ומנה מהן עשרה, והשאר יתעשרו לשנה הבאה. מנאן למפרע - עשירי שבכלן מקדש. קרא לתשיעי 'תשיעי',

ואחד מעשר בהמה; דברי רבי עקיבא. וחקמים אומרים: "שנה שנה", של שנה אתה מעשר ואי אתה מעשר משנה לחברתה. גדיה שילדה שלש בנות, ובנות שלש שלש נכנסות לדיר להתעשר. אמר רבי שמעון: אני ראיתי גדיה שמתעשרת בת שנתה. היתה לו בהמה של שתיים ושלש שנים, אם מכיר בה של שנה שנה בפני עצמה - נכנסת לדיר להתעשר. אם לאו - אין נכנסת לדיר להתעשר.

ב. מעשר בהמה מצטרף מלא רגל רועה, ולא מלא רגל בהמה מהלכת. כמה רגל בהמה? שנים ושלושים מיל. כיצד? היו לו חמש בספר חנניא, וחמש בספר עותני, וחמש בספר בציפורי - הרי אלו מצטרפות. חמש בספר חנניא, וחמש בציפורי - עד שיהיו לו אפלו אחת בציפורי. היה לו בעבר הירדן מכאן ומכאן, כגון השולמי מגרי, ושתי אבטיניות - אין מצטרפות זו עם זו, ואין צריך לומר בארץ וחוצה לארץ. נהר היוצא ממערת פמיס, ועובר בימה של סופני, ובימה של טבריא, אף על פי ששמו ירדן - אין מתחשב עם הירדן. איזהו ירדן? מבית ירחו ולמטה.

ג. איזה לקוח? כל שמכרו לו, וחזרו ולקחו הימנו, או שנתנו לו במתנה, וחזרו ולקחו הימנו. אבל הלוקח עבר פרתו של חברו אף על פי שילדה אצל בעלים נכנסת לדיר להתעשר. הכל נכנס להתעשר, חוץ מן כלאים והטרפה; דברי רבי אלעזר בן יהודה איש ברתותא, שאמר משום רבי יהושע. אמר רבי עקיבא: אני שמעתי משמו, אף יוצא דפן ומחסר זמן והיתום. אבל איזה הוא כלאים? רחל שילדה מן גדי, אפלו כמין כבש, ועז שילדה מן הכבש אפלו כמין גדי, טרפה כמשמעה, יוצא דפן כמשמעו. אין פחות משמונת ימים. רבי שמעון אומר: מחסר זמן נכנס לדיר להתעשר.

ד. הנרבע, והמקצה, והנעבד, אתנן ומחיר, וטמטום ואנדורוגינוס - אין נכנסין לדיר להתעשר. רבי שמעון ברבי יהודה אומר

קצובין. רבי יוסי אומר: נודר, מעריך ומקדיש, ואם הזיק - חיב בתשלומין. האשה שיצאה להרג, הוציא עבר את ידו - ממתנין לה עד שתלד, שאלו ילדה, היו ולדותיה נסקלים. האשה שיוצאת להרג, אמה: 'תנו שצרי לבתי' - נותנין לה. מתה סתם - אין נותנין לה, שהמתים אסורין בהנאה.

ג. ערף עני סלע, ערף עשיר כתוב בתורה. היה בידו סלע ונתן הימנו שלשה דינרים, ולא הספיק לתן דינר האחרון עד שהעשיר - מגלגלין עליו את הכל, שאלו מתחלה נתנו - פטור. היו בידו שלשים סלע, ונתן מהן עשרים ותשע, ולא הספיק לתן את האחרונה עד שהעשיר - מגלגלין עליו את הכל.

ד. פרים של חג, אין פחות משבעה ולא יותר על ארבעה עשר. אין פתח בטועה פחות משבעה, ולא יתיר על שבעה עשר. אין בנגעים פחות משבוע אחד, ולא יתיר על שלשה שבועות. אין פוחתים מארבעה חדשים המעברים בשנה, לא נראה להוסיף יתיר על שמונה. מעולם לא נראו ששה חדשים המעברים בשנה, זו אחר זו. במקום שאין מפירין זמנו של חדש - נוהגין אחד מעבר ואחד שאינו מעבר. וכן בגלויות נוהגין אחד מעבר ואחד שאינו מעבר. היו נוהגין תמוז בזמנו והאב מעבר, ואחר כך נודע להן שאב בזמנו - מניחין אותו, ומזנין מכאן ואילך אחד מעבר ואחד שאינו מעבר. עצרת, פעמים שחל להיות בחמשה ובששה ובשבעה, לא פחות ולא יותר. רבי יהודה אומר: חל להיות בחמשה - סימן רע לעולם, בששה - סימן בינוני, בשבעה - סימן יפה לעולם. וכן מציינו שהיו ישראל עומדין לפני הר סיני, נמשכין לאחוריהם שנים עשר מיל, וכאין לפנייהם שנים עשר מיל, על כל דבור ודבור עשרים וארבע מיל, היה היום ברור והיו ישראל משתלחין מפני האש, אמר להן הקדוש ברוך הוא לענני כבוד: רצו טל לפני בני, שנאמר (שופטים

לעשירי 'עשירי', לאחד עשר 'אחד עשר', תשיעי לחלין עשירי מעשר אחד עשר חלין. קרא לתשיעי 'עשירי', ולעשירי 'תשיעי', ולאחד עשר 'אחד עשר', תשיעי נאכל במומו, עשירי מעשר ואחד עשר קרב שלמים. קרא לתשיעי 'תשיעי', ולעשירי 'תשיעי', ולאחד עשר 'עשירי', תשיעי חלין ועשירי מעשר, ואחד עשר קרב שלמים. קרא לתשיעי 'עשירי' לעשירי 'תשיעי', ולאחד עשר 'עשירי' - שלשתן מקדשין. תשיעי נאכל במומו, עשירי מעשר, אחד עשר קרב שלמים, ועושה תמורה, קרא לתשיעי 'תשיעי', ולעשירי 'עשירי', ולאחד עשר 'עשירי' - אין אחד עשר מקדש. זה הכלל, כל זמן שלא נעקר שם עשירי הימנו - אין אחד עשר מקדש, עד שישתק בתשיעי, ויקרא לעשירי 'תשיעי' ולאחד עשר 'עשירי'. בהמה שנתערב בה ספק מעשר בזמן הזה - ירעו עד שישתאבו. ספק אחד עשר - הרי כלן ימותו. מעשר בהמה של יתומין - מוכרין אותו מפני השב אברה' לבעלים. מעשר בהמה ששחטו, גידיו, וקרניו, ועצמיו, וטלפיו, וחלבו, ועורו, וגיתו - הרי אלו מתרין.

מסכת ערכין פרק ראשון

א. רבי מאיר אומר: מרבה מדת מעריכין ממדת נעריכין, שחרש שוטה וקטן נעריכין, אבל לא מעריכין. רבי יהודה אומר: מרבה מדת מעריכין ממדת נעריכין, טומטום ואנדורגיגוס - מעריכין ולא נעריכין, אף העובד כוכבים יהא מעריך ולא נעריך.

ב. נשים ועבדים נודרין ונידרין, נעריכין ומעריכין, אם יש להן בזמן הזה - גובין מהן, אם לאו - כותבין עליהן, וגובין מהן לאחר זמן, העובדי כוכבים - נודרין ומדירין. הקיטעין ומכני שחין, ואף על פי שאין להן דמין - יש להן ערכין. הגוסס וכן שמונה - לא נדר ולא נעריך, והיוצא להרג - לא נדר ולא נעריך; דברי רבי מאיר. רבי חנניא בן עקיבא אומר: נעריך, מפני שדמיו קצובין, אבל אין נדר, מפני שאין דמיו

(עזרא ג, ט): "ויעמד ישוע בניו [ואחיו] קדמאל ובניו בני יהודה" וגו'.

ב. חליל שבמקדש של קנה ה'יה, ומימות משה ה'יה, פ'עם אחת צפיהו ז'הב, ולא ה'יה קולו ערב כמות ש'היה, נטלו צפוי, וחזר קולו להיות ערב לכמות ש'היה. צלצל שבמקדש של נחשת ח'יה ומימות משה ה'יה נפגם, שלחו חכמים ו'הביאו אמנין מאלכסנדריא שתקנוהו, ולא ה'יה קולו ערב כמו ש'היה. מכתשת שבמקדש של נחשת ה'יתה, ומימות משה ה'יתה נפגמה, ושלחו חכמים ו'הביאו אמנין מאלכסנדריא, ותקנוה, ולא ה'יתה מפטמת פראשונה, נטלו את פגימתה חזרה לתחלתה.

ג. אלו הכלים שנפגמו בבית הראשון, ולא עלתה להן ארבה, ועליהן הוא אומר (מלכים-א ז, מה): "נחשת ממרט". ועליהן הוא אומר (עזרא ח, כז): "וכלי נחשת מצהב טובה שנים חמודת כזהב", מלמד ש'היתה יפה כשנים כזהב. רבי נתן אומר: שני כלים היו, שנאמר: "שנים". רבן שמעון בן גמליאל אומר: שלוח ה'יה. המוציא מים בכאיסר, אמר נרחיבנו, כדי שירבו מימיו ו'הרחיבוהו ונתמעטו מימיו, וסתמיהו וחזר לתחלתו.

ד. רבי יהודה אומר: שבע נימין בכנור היו, שנאמר (תהלים טז, יא): "שבע שמחות את פניך", לימות המשיח שמונה, שנאמר (תהלים יב, א): "למנצח על השמינית" - על נימא שמינית, לעתיד לבוא בעשירית, שנאמר (תהלים לג, ב): "הודו לה' בכנור בנבל עשור זמרו לו".

ה. שדה אחוזה להקל ולהחמיר, כיצד? א'חד המקדיש בפרדסות ספוסטי, ובחולית של מחוזה, נותן חמשים סלע לבית כור. רבי יהודה אומר: אף המקדיש בפרדסות ירחו ובחולית של יבנה - נותן חמשים סלע לבית כור, שדה מקנה נותן שויו, שנאמר (ויקרא כז, כג): "וחשב לו הפהן את מקסת הערבה" - אין מקסת אלא שויה; דברי רבי

ה, ד': "ה' בצאתך משעיר בצעדך משה אדום". והקדוש ברוך הוא מרביץ לפניו טללים וגשמים, שנאמר (תהלים סח, י): "גשם נדבות תניף אלהים" וגו'. אין עצרת חל להיות אלא ביום הנף. אין ראש השנה חל להיות אלא ביום הנף, וביום עבירו. אחרים אומרים: אין בין עצרת לעצרת ואין בין ראש השנה לראש השנה אלא ארבעה ימים בלבד, ואם היתה שנה מעברת חמשה.

ה. אין בערכין פחות משלשים יום, ומוסיפין עד עולם. ואין בנזירות פחות משלשים יום, ומוסיפין על עולם.

ו. החליל אין דוחה את השבת. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: דוחה. לא היה מכה בשני חלילין אלא בחליל אחד. לא היה מחלק אלא בשל קנה, מפני שמחלק יפה. רבי שמעון בן גמליאל אומר: הדראולים לא היה במקדש, מפני שמערבב את הקול, ומקלקל את הנעימה. אלו הן מכין לפני מזבח: עברי כהונה היו; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: עברי לויה. רבי יוסי אומר: משפחת בית הפגרים, בית צפרייא מימאים - משיאין לפנהנה; רבי חנניא בן אנטיגנוס אומר: מכי'ן היית ילוים היו.

מסכת ערכין פרק שני

א. אין פוחתין מתשעה כנורות ומוסיפין עד עולם. אין פוחתין משנים עשר לויים העומדים על הדוכן, ומוסיפין עד עולם, כנגד תשעה כנורות ושני נבלים ובצלצל אחד, שנאמר (דברי הימים-א כה, ט): "הוא ואחיו ובניו שנים עשר", כשהוא אומר "ישוע" (עזרא ג, ב). מלמד שאף עמקן מן המנין. מעולם לא נראית אשה בעזרה אלא בשעת קרבנה בלבד, ולא נראה קטן בעזרה אלא בשעה שהלויים אומרים בשיר. לא היו אומרים בנבל וכנור אלא בפה. רבי אליעזר בן יעקב אומר: יוצרי לויה בני יקירי ירושלים היו בעזרת נשים, ראשיהן בין רגלי הלויים, כדי לתן תבל בנעימה, שנאמר

יהודה. אמר לו רבי אליעזר: אין כל שויה הוא נותן, מה תלמוד לומר: "וחשב", נאמר כאן: "וחשב", ונאמר להלן: "וחשב", מה "וחשב" האמור להלן חמשים סלע לבית כור, אף "וחשב" האמור כאן חמשים סלע לבית כור.

ו. ראה כמה החמירה תורה בין חומסי חמס לאומרי לשון הרע, שאונס ומפתה וחמס חמס נותן חמשה סלעים, ואינו לוקה. המוציא שם רע - לוקה ונותן מאה סלע. החמירה תורה דברים מן המעשה, נאמר (שמות כא, טו): "ומכה אביו ואמו מות יומת", ונאמר (שמות כא, יז): "ומקלל אביו ואמו מות יומת", זה בסקילה וזה בחניקה, החמירה תורה דברים מן המעשה. רבי אליעזר בן פרטא אומר: הרי הוא אומר (במדבר יד, יז): "וימותו האנשים מוצאי דבת הארץ וגו'". על מה הוציאו שם רע על עצים ועל אבנים? והלא דברים קל וחמר, ומה אם אלו שלא הוציאו שם רע אלא על עצים ועל אבנים נענשו, ולא ענש מועט אלא ענש מרבה, ולא ענש לשעה אלא ענש לדורות, המוציא שם רע על חברו כיוצא בו, על אחת כמה וכמה.

ז. עני ועשיר שהעריכו את עני ועשיר - זה נותן לפי משהו וזה נותן לפי משהו. הרי עלי ערך סתם - זה מביא את המעט שבערכין, וכמה הוא מעט שבערכין? חמשה סלעים. האומר ערכן של עשרה עלי, אם היה עני - נותן על ידי כלן ערך עני. עשיר - נותן על ידי כלן ערך עשיר, עני והעשיר - נותן על ידי כלן, ערך עשיר עשיר והעני - נותן על ידי כלן ערך עני. רבי יהודה אומר: ערך עשיר הואיל ובא לכלל עשר שעה אחת. האומר: 'ערך פלוני זה עלי' - הרי זה נותן סלע; דברי רבי מאיר, שנאמר (ויקרא כז, כה): "וכל ערכך יהיה בשקל הקדש". וחכמים אומרים: אין נותנין אלא לפי השג יד, שנאמר (שם כז, ח): "על פי אשר תשיג יד הנודר יעריכנו". עני שהעריך את עצמו - אין אומרים לו: 'לך לזה, לך

עשה מלאכה, והבא ערך עשיר', אלא מטב שיביא ערך עני עכשו, ואל יביא ערך עשיר אלא לאחר זמן. רבי יהודה אומר: היה אביו חולה או מסכן או שהיתה ספינתו במדינת הים ויביא ערך עשיר, אלא מטב שיביא ערך עני עכשו, ואל יביא ערך עשיר לאחר זמן. רבי אליעזר אומר: היה חזיב קרפן עולה ויורד, אין אומרים לו: 'לך לזה, לך עשה מלאכה והבא קרפן עשיר', אלא מטב שיביא קרפן עני עכשו, ואל יביא קרפן עשיר לאחר זמן. רבי שמעון אומר: הקטר חלבים פשרין למוצאי שבת, אמרה תורה: ידחו את השבת בזמן, ואל יקרבו למוצאי שבת.

מסכת ערכין פרק שלישי

א. האומר: 'הרי עלי שרביט מלא קומתו' - מביא מלא קומתו שרביט שאינו נכסף. מעשה באמה של רימטיא, שהיתה בתה חולה, ואמרה: אם תעמד בתי מחליה אתן משקלה זהב, עמדה מחליה, עלתה לירושלים ושקלתה זהב.

ב. 'משקל ידי עלי' - נותן עד האציל. 'משקל רגלי עלי' - נותן עד הארפקה, כיצד הוא עושה? מביא חבית מלאה מים, מכניס ידו לתוכה עד האציל - מכניס רגלו לתוכו, ומביא בשר חמור גידים ועצמות, שוקל ונותן לתוכה, בשר כנגד בשר ועצמות כנגד עצמות, ואף שאין ראיה לדבר זכר לדבר (יחזקאל כג, כ): "אשר בשר חמורים בשרם"; דברי רבי יהודה. אמר לו רבי יוסי: היאך אפשר לכוון בשר כנגד בשר ועצמות כנגד עצמות? אמר לו רבי יהודה: אומדין אותו. אמר לו רבי יוסי: עד שאומדין אותו - יאמד את היד, כמה היא שוקלת? ואת הרגל כמה היא שוקלת?

ג. 'חצי ערפי עלי' - נותן חצי ערכו; רבי יהודה אומר: קונסין אותו ונותן ערך כלו. 'חצי דמי עלי' - נותן חצי דמו. רבי יוסי בר רבי יהודה אומר: קונסין אותו ונותן דמי כלו.

ד. האומר ערכו של פלוני עלי, מת הנערך - המעריך חיב.

ה. חמר בדמים שאין בערכין, ובערכין שאין בדמים. שהדמים נוהגין באדם ובבהמה בחיים, ובשחוטין בשלמים ובאברים, ובאין שלא מן השג יד, מה שאין כן בערכין. חמר בערכין, שערכין יש להן קצבה מן התורה, מה שאין כן בדמים. 'האומר ערך פלוני עלי ומת - חיב, דמי בהמה זו עלי ומת' - חיב. 'דמי בהמה זו עלי' - ומתה בהמה - הנודר חיב.

ו. חמר באדם שאין בבהמה, ובבהמה שאין באדם. שהאומר: 'דמי בהמה זו עלי' - מתה חיב. 'דמי פלוני זה עלי ומת' - פטור. חמר בערכין שנוהגים באדם ואין נוהגים בבהמה.

ז. המקדיש מעשה ידי אשתו - הרי זה מעלה לה פרנסה מתוכן, והשאך הקדיש. המקדיש מעשה ידי עבדו - הרי זה מעלה לו פרנסה מתוכן, והשאך הקדיש. המקדיש את עצמו - הרי זה עושה ואוכל, לא הקדיש אלא דמיו. 'ראשו של עבד זה הקדש' - הוא והקדש שתפין בו. 'ראשו של חמור זה הקדש' - הוא והקדש שתפין בו. 'ראשו של עבד מכור לך' - משלימין ביניהן. 'ראשו של חמור זה מכור לך' - משלימין ביניהן. 'ראשה של פרה זו מכור לך' - לא מכר אלא ראשה. ולא עוד, אלא אפלו אמר: 'ראשה של פרה זו הקדיש' - לא הקדיש אלא ראשה. 'שור זה עולה' - השור עולה ומועלין בו, ואין חיבין באחריותו. 'שור זה עלי עולה' - השור עולה ומועלין בו, וחיבין באחריותו. 'דמי שור זה עולה' - השור חלין, ואין מועלין ואין חיבין באחריותו. 'דמי שור זה עלי עולה' - השור חלין ואין מועלין בו. 'בית זה הקדש' - הבית הקדש ומועלין בו, ואין חיב באחריותו. 'בית זה עלי הקדש' - הבית הקדש ומועלין בו וחיבין באחריותו. 'דמי בית זה הקדש' - הבית חלין ואין חיבין באחריותו. 'דמי בית

זה עלי הקדש' - הבית חלין ואין מועלין בו, אבל חיבין באחריותו.

ח. חיבי נדרים ונדבות, והערכין, והדמים, והקדשות - בית דין ממשכנין אותן. ואם מתו - הירושין חיבים להביא. חיבי חטאות ואשמות והדמים - אין בית דין ממשכנין אותן, ואם מתו - אין הירושין חיבין להביא, והדמים שגישומו - הרי הן כערכין, עולות הבאות עם חטאות, בית דין ממשכנין אותן, ואם מתו - הירושין חיבין להביא. הביא חטאתו ולא הביא עולתו - בית דין ממשכנין עליה, ואם מתו - על הירושין להביא ראיה. הביא עולתו ולא הביא חטאתו - אין בית דין ממשכנין עליה, ואם מתו - אין הירושין חיבין להביא.

ט. חיבי עולות, והדמין, ושלמין, וערכין, וחרמין, וההקדשות, נדרים ונדבות, וחטאות ואשמות, וצדקות ומעשרות, ולקט שכחה ופאה, ובכור, ומעשר בהמה, והפטח - כיון שעברו עליהן שלשה רגלים עובר עליהן משום "בל תאחר". רבי שמעון אומר: שלשה רגלים כסדרן וחג המצות ראשון. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: כיון שעבר עליו חג הסכות - עובר עליהן משום 'בל תאחר'. ואחד הככור והמעשר, ואחד כל הקדשים שהקדישן שנה של רגלים, ורגלים של שנה - עובר עליהן משום 'בל תאחר'.

מסכת ערכין פרק רביעי

א. שום היתומין שלושים יום, ושום הקדש ששים יום, ומכריזין בפקר ובערב, בהכנסת פועלין ובהוצאת פועלין, אומדין כמה סימניה, כמה היתה יפה, וכמה הוא רוצה לפדות על מנת לתן לאשה כתבתה ולבעל חוב את חובו, כשם שהדיוט קדם את הדיוט - הרי זו קדימה לעולם, כך הדיוט קדם את הגבוה - הרי זו קדימה לעולם. מטלטלין של הקדש, ונטע רבעי, ומעשר שני - דמיו ידועין, נפדין על פי שלשה לקוחות ולא על פי שלשה שאינן לקוחות. מום שבגלוי -

הרי זה ישחט על פי בני הכנסת; דברי רבי מאיר. רבי יוסי אומר: אפלו רגלו קטועה ועינו סמויה - לא ישחטו אלא על פי ממחה.

ב. המקדיש את הבהמה ומתה - יש לה פדיון. המקדיש את המתה - אין לה פדיון. הפודה מיד הקדש שלא בקרת - הקדש פדוי, שיד הקדש על העליונה. פרה זו תחת פרה של הקדש, וטלית זו תחת טלית של הקדש - הקדש פדוי, שיד הקדש על העליונה. פרה זו בחמשים סלעים תחת פרה של הקדש, טלית זו בחמש סלעים תחת טלית של הקדש - ראשונה טעונה חמש, ושניה אין טעונה חמש, משכו ולא הספיק לפדותו עד שעמד במאתים - הרי זה נותן מאתים, שנאמר (ויקרא כז, יט): "ונתן את הכסף וקם לו". אם נתן הכסף - הרי אלו שלו, ואם לאו - אינו שלו. משכו בית דין ולא הספיק לפדותו עד שעמד במנה - הרי זה נותן מאתים, שאמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט. פדאו במנה, ולא הספיק למשכו, עד שעמד במאתים - מה שפדה פדוי, פדאו במאתים ולא הספיק למשכו עד שעמד במנה, מה שפדה פדוי, ששקדש, פדיתו היא משכנתו. רבי שמעון בן גמליאל ורבי יוחנן בן ברוקה אומרים: אף מעשר שני - פדיתו היא משכנתו.

ג. המקדיש את נכסיו ונתן עינו לגרש את אשתו, רבי אליעזר אומר: ידירנה הנאה וגובה כתבתה מן הקדש, ואם רצה להתחזיר - יחזיר. רבי יהושע אומר: אם רצה להתחזיר - לא יחזיר. ובית הלל אומרים: אם רצה להתחזיר - לא יחזיר. רבי אליעזר אומר כדברי בית שמאי, ורבי יהושע אומר כדברי בית הלל. הקדיש תשעים מנה, והיה חובו מאה מנה - מוסיף את דינר ופודה מיד הקדש, אפלו בדינר, שאין הקדש יוצא מידי פדיון. רבי שמעון בן גמליאל אומר: אם היה חובו מרבה על הקדשו - לא הקדיש כלום, אף על פי שאמרו יחייב הקדשות בית דין ממשכננין אותו, ונותנין לו מזון שלשים יום וכסות שנים עשר חדש - במה דברים

אמורים? בזמן שבית דין נזקקין להן. נותנין מטה מצעת, סנדליו ותפיליו. רבי אליעזר אומר: אם היה אכר - נותנין לו צמדו. רבי אליעזר אומר: חמר - נותנין לו שני חמורים. המקדיש את נכסיו, והיו בהן עבדים, אין אומרים להאכיל את העבדים ולהלבישם שיביאו דמים הרבה, ולא עוד אלא אפלו מרגליות בכפר קטן, אין להקדש אלא מקומו ושעתו.

ד. אין מקדישין לפני יוכל פחות משתי שנים של תבואה, שנאמר (ויקרא כז, יח): "וחשב לו הכהן את הכסף על פי השנים", הא לא הקדישה ביוכל - הרי זו מקדשת. שנים אין פחות משתים, לא כשם שאין מקדישין פחות משתים, כך אין גואלים פחות משתים, תלמוד לומר (ויקרא כז, יח): "ונגרע מערכך" - אפלו שנה. נמצאת אומר, יוכל ארבעים ותשע שנים, ארבעים ותשע סלעים, ארבעים ותשע פונדיות, אכלה הקדש בעשר ובחמש עשרה שנים - נותן סלע ופונדיון לשנה.

ה. המקדיש שדה בשנת היובל - נותן בית זרע חמר שעורים בחמשים שקל כסף. בית זרע חמר שעורים, אבל לא במדה. אחד שדה ואחד שדה אילן, ואחד שדה קנים, במדה הזאת פחות מכן או יותר על כן - נותן לפי חשבון. היו שם בקעים עמוקים עשרה טפחים או סלעים גבוהין עשרה טפחים - הרי הן אין מקדישין ונמדדין עמה, פחות מכן נמדדין עמה ומקדישין. הבית והבורגנין, והמגדל והשוכך שבתוכה - הרי הן נמדדין עמה, כשהן נפדין - נפדין כבתי חצרים. הקדיש את השדה וחזר והקדיש את האילן, כשהוא פודה - פודה את האילן בפני עצמו ואת השדה כשדה אחרונה.

ו. הקדישה וגאלה - אין יוצא מידו ביוכל. גאלה - יוצא לאביו ביוכל. גאלה אחר, או אחד מן הקרובים, גאלה מידו - אינו יוצא לו ביוכל. אין לך קם תחת האב ליעירה ולעבד עברי ולשדה אחוזה, אלא הבן בלבד. הגיע היובל ולא נגאלה - הכהנים

סלעים, ומחזירין את המקח שלפניו, חזרו בהן כלם, אם נטלו מכלם עשר עשר המקח תפוס לראשון.

ט. המקדיש שדה אחרתו שלא בשעת היובל, ביתו ומטלטלין, בין בשעת היובל ובין שלא בשעת היובל - כופין את הבעלים לפתח ראשון. אמר אחד - הרי שלי בעשרים ואחד - כופין את הבעלים לתן עשרים ושש. עשרים ושנים - כופין את הבעלים לתן עשרים ושבע. בעשרים ושלש - כופין את הבעלים לתן עשרים ושמונה. בעשרים וארבעה - כופין את הבעלים לתן עשרים ותשעה. בעשרים וחמש - כופין את הבעלים לתן שלשים. פחות מכן - אין כופין את הבעלים, שאין כופין את הבעלים אלא כנגד חמש. רצו הבעלים לגאול - הרשות בידן, נותנין שלשים ואחד דינר. בית שמאי אומרים: יש חמש לתוספת. ובית הלל אומרים: אין חמש לתוספת.

י. אין לאדם להקדיש את כל נכסיו, אם הקדיש את כלן - הרי הן מקדשין. אין אדם רשאי להחרים את כל נכסיו, ואם החרים את כלן - הרי הן מתרמיין. רבי אליעזר אומר (ויקרא כז, כח): "מאדם" - ולא כל אדם. "מבהמה" - ולא כל בהמה. "משה אחרתו" - ולא כל שדה אחרתו. לפיכך אם הקדיש את כלן - הרי הן מקדשים. ואם החרים את כלן - אין מתרמים. אמר רבי אלעזר בן עזריה: אם לגבוה אין אדם רשאי להחרים את נכסיו, שחס המקום עליו, על אחת כמה וכמה אדם חביב להיות חס על נכסיו. רבי אלעזר בן עזריה אומר: הרי הוא אומר (דברים יב, כ): "כי ירחיב ה' אלהיך את גבולך כאשר דבר לך" וגו', אי אפשר שהבשר מבאיש בקדרה, והלא תאכלו, הא אינו אומר (דברים יב, כ): "ואמרת אכלה בשר", אלא לתאבון, יכול הוא לוקח מן השוק ואוכל, תלמוד לומר (דברים יב, כא): "וזבחת מבקרך ומצאנך ואכלת", יכול יכנס בהן וישחטם כלם, ויעלם? תלמוד לומר "מבקרך" ולא כל בקרך, "מצאנך" ולא כל

נכנסים לתוכה ונתנין לו את דמיה; דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר: נכנסין ולא נותנין אלא נקראת שדה רטושין, עד יובל שני. הגיע יובל שני ולא נגאלה - נקראת שדה רטושין רטושין, עד יובל שלישי. לעולם אין הפהנים נכנסים לתוכה עד שיגאלנה אחר. במה דברים אמורים? בשדה אחרת של ישראל, אבל בשדה מקנה של ישראל - מקדישין בכל שעה שירצו, וגואלין בכל שעה שירצו. גאלה אחר - יוצא לבעלים ביובל. שדה היוצא מיד הקדש לכהנים ביובל - הרי היא כשדה אחרת של ישראל. הפהנים ולוים בשדה, בערי מגרשיהן - מקדשין בכל שעה שירצו. וגואלים בכל שעה שירצו. גאלה אחר - יוצא לבעלים ביובל, שדה היוצא מיד הקדש לכהנים - הרי היא כשדה אחרת של ישראל. הפהנים ולוים בשדה אחרתן בערי מגרשיהן - מקדשין בכל שעה שירצו, וגואלין בכל שעה שירצו. גאלה אחר - יוצא לבעלים ביובל.

ז. כהן שירש את אבי אמו, וכן בן לוי נתין וממזר בשדה אבותיו - הרי הוא כשדה אחרת של ישראל.

ח. המקדיש שדהו בשעה שאינו יובל, אומרים לו: 'פדה אתה ראשון', שהבעלים נותנים חמש, וכל אדם אין נותן חמש. מעשה באחד שהקדיש שדהו מפני רעתה. אמרו לו: 'פדה אתה ראשון' - הרי שלי באסר. אמר רבי יוסי: אפלו לא אמר זה אלא כפיצה, אמר לו הגיעתהו, שהקדש נפדה בכסף ובשוה כסף. אמר אחד: הרי שלי בעשר סלעים, ואחד אומר בעשרים ואחד, אומר בשלשים ואחד אומר בארבעים, ואחד אומר בחמשים, חזר בו של חמשים - נוטלין הימנו עשרה סלעים ומחזירין את המקח שלפניו, חזר בו של ארבעים - נוטלין הימנו עשר סלעים ומחזירין את המקח שלפניו. חזר בו של שלשים - נוטלין הימנו עשר סלעים ומחזירין את המקח שלפניו, חזר בו של עשרים - נוטלין הימנו עשר

תּוֹסֶפֶת

הַשְּׁלֵם

חֲרָמֵי כֹהֲנִים. "כָּל חֶרֶם קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא לָהֶם" - אֵלוֹ חֲרָמֵי גְבוּהָ. "כָּל חֶרֶם אֲשֶׁר יִחָרֵם מִן הָאָדָם לֹא יִפְדֶּה" - אֵלוֹ חֲיָבֵי מִיתוּת בֵּית דִּין.

צֹאנָד. וְכֵן הָיָה רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר: מִי שֵׁישׁ לוֹ עֲשָׂרָה מָנֶה - מִתְעַסֵּק בִּירֵק בַּקֶּדֶרֶה בְּכָל יוֹם. עֲשָׂרִים מָנֶה - מִתְעַסֵּק יֵרֵק בַּקֶּדֶרֶה וְאֶלְפָס. חֲמִשִּׁים מָנֶה - לִיטְרָא בְּשֶׁר מְעַרְבֵי שֶׁבֶת לְעַרְבֵי שֶׁבֶת. מָאָה מָנֶה - לִיטְרָא בְּשֶׁר בְּכָל יוֹם, אֶף עַל פִּי שְׂאִין רְאִיָּה לְדָבָר, זָכַר לְדָבָר, שְׁנָאֵמַר (יִשְׁעִיָּה ז', כֵּא): "בְּיוֹם הַהוּא יִחְיֶה אִישׁ עֲגֻלַת בָּקָר וּשְׁתֵּי צֹאן וְהָיָה מֵרֵב עֲשׂוֹת חֶלֶב יֹאכֵל חֲמָאָה" - מִמָּאָה לֹג חֶלֶב יוֹצֵא לֹג חֲמָאָה. רַבִּי אוֹמֵר: הָרִי הוּא אוֹמֵר (וַיִּקְרָא יז', יג): "אֲשֶׁר יִצוּד צִיד חַיָּה אוֹ עוֹף אֲשֶׁר יֹאכֵל" וְגו', וְהֵלֵא סוֹפְנוֹ לְרִבּוֹת שִׁירֵשׁ וְשִׁלְקָח וְשִׁנְתָן לוֹ בְּמִתְנָה, הָאֵינּוּ אוֹמֵר "וְאִמְרַתְּ אוֹכְלָה בְּשֶׁר" אֲלֵא בְּהִזְמָנָה הַזֹּאת.

יא. הַמְקֻדֵּשׁ חֲצִי עֶבְדוֹ וְחֲצִי שְׁפַחְתּוֹ - הוּא וְכֵהֵן שְׁתַּפִּין בּוֹ. חֲרָמֵי כֹהֲנִים שֶׁהַקֹּדֶשׁ לְהַקְדִּישׁן לְהַקְדִּישׁ הַמְזֻבַּח, אוֹ לְהַקְדִּישׁ בְּדֵק הַבַּיִת - לֹא עֲשֶׂה כְּלוּם. הַקֹּדֶשׁ הַמְזֻבַּח שֶׁהַקֹּדֶשׁ לְחֲרָמֵי כֹהֲנִים, אוֹ לְהַקְדִּישׁ בְּדֵק הַבַּיִת - לֹא עֲשֶׂה כְּלוּם, אֲבָל הַקֹּדֶשׁ בְּדֵק הַבַּיִת שֶׁהַקֹּדֶשׁ לְחֲרָמֵי כֹהֲנִים, אוֹ לְהַקְדִּישׁ הַמְזֻבַּח - מֵה שֶׁעֲשֶׂה עֲשׂוּי, חֲרָמֵי כֹהֲנִים - אֵין לָהֶם פְּדִיּוֹן, וְאֵין יוֹצֵאִין בִּיּוֹבֵל, חֲרָמֵי יִשְׂרָאֵל - רְצוּ הַבְּעָלִים לְגֹאֹל - הַרְשׁוּת בְּיַד כֹּהֵן. חֲרָמֵי יִשְׂרָאֵל, כִּיּוֹן שֶׁבָּאוּ לְיַד כֹּהֵן - הָרִי הֵן כְּחֵלִין לְכָל דָּבָר, סֵתֵם חֲרָמִים לְהִדְיוּט, וּמִפְרֵשׁ לְגְבוּהָ, שְׁנָאֵמַר (וַיִּקְרָא כז', כח): "כָּל חֶרֶם קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא לָהֶם". רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָא אוֹמֵר: סֵתֵם חֲרָמִים לְגְבוּהָ וּמִפְרֵשׁ לְהִדְיוּט, שְׁנָאֵמַר (וַיִּקְרָא כז', כֵּא): "כִּשְׂדֵה הַחֲרָם".

יב. כֹּהֲנִים וְלוּוִים - אֵין מְחַרְמִין; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: כֹּהֲנִים אֵין מְחַרְמִין - שְׁחָרְמִים שְׁלָהֶם. לְוִים מְחַרְמִים, שְׂאִין חֲרָמִים שְׁלָהֶן. אָמַר רַבִּי: נִרְאִין דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה בְּקַרְקָעוֹת, "כִּי אֲחִזַּת עוֹלָם הוּא לָהֶם" (וַיִּקְרָא כה', לד), וְדְבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּמַטְלָטְלִין - שְׂאִין חֲרָמִים שְׁלָהֶן.

יג. שְׁלֹשָׁה חֲרָמִים הֵן (וַיִּקְרָא כז', כח): "אֶף כָּל חֶרֶם אֲשֶׁר יִחָרֵם אִישׁ לָהֶם" וְגו' - אֵלוֹ

יין טייפערער חבֿר,
 סט זיך שוין בעסער?
 עסכמה אונטן אומות

מעשה לעד

היסטארישע דורכברוך

אין די וועלט פון ערליכע
אידישע ליין מאטריאל!

הערליכע מעשיות דערציילט
 דורכ'ן ראש ישיבה שליט"א

- מעשה לעד
 וועט אויפבויען
 די דרך ארץ און
 מידות טובות ביי
 די קינדער לעד
- מעשה לעד
 וועט ווייזן די
 ריכטיגע וועג פאר
 אייערע קינדער
 צו זיין ברוסל'ע
 קינדער לעד
- מעשה לעד
 וועט אריינבאקן
 אמונה אין די
 קינדער לעד
- מעשה לעד
 וועט אייג-
 געוואוינען
 דערן צו און
 פונעם אייבערשטן
 די מיילער פון די
 קינדער לעד

**די בעסטע
 משלוח
 מנות פאר
 די גאנצע
 משפחה**

די מעשה לעד קינדער ביכל וועט בערן די זיין צו באקומען
 אין די נאנטע טאג ביי די מפיצים און ביי די קיין הדפסה.

קחו ברכה אל תוך בתיכם!

<p>3</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>ב</p> <p>2</p>	<p>6:37 _____ נץ החמה 9:47 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:51 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:35 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: יבמות כז • ירושלמי: בבא מציעא כח • תוספתא: בכורות ה ב"ך: עמוס ו-ז • רמב"ם: טומאת צרע יג</p>	<p>עלות השחר _____ 5:24 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:11 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:27 שקיעה _____ 7:22 בבלי: יבמות כז • ירושלמי: בבא מציעא כח • תוספתא: בכורות ה ב"ך: עמוס ו-ז • רמב"ם: טומאת צרע יג</p>
<p>4</p> <p>שני Monday</p>	<p>ג</p> <p>3</p>	<p>6:35 _____ נץ החמה 9:46 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:51 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:36 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: יבמות כח • ירושלמי: בבא מציעא כט • תוספתא: בכורות ו ב"ך: עמוס ח-ט • רמב"ם: טומאת צרע יד</p>	<p>עלות השחר _____ 5:22 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:10 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:27 שקיעה _____ 7:23 בבלי: יבמות כח • ירושלמי: בבא מציעא כט • תוספתא: בכורות ו ב"ך: עמוס ח-ט • רמב"ם: טומאת צרע יד</p>
<p>5</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>ד</p> <p>4</p>	<p>6:34 _____ נץ החמה 9:46 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:50 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:38 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: יבמות כט • ירושלמי: בבא מציעא ל • תוספתא: בכורות ז ב"ך: עובדיה א - יונה א • רמב"ם: טומאת צרע טז</p>	<p>עלות השחר _____ 5:21 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:10 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:26 שקיעה _____ 7:25 בבלי: יבמות כט • ירושלמי: בבא מציעא ל • תוספתא: בכורות ז ב"ך: עובדיה א - יונה א • רמב"ם: טומאת צרע טז</p>
<p>6</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>ה</p> <p>5</p>	<p>6:32 _____ נץ החמה 9:45 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:49 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:39 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: יבמות ל • ירושלמי: בבא מציעא לא • תוספתא: ערכין א ב"ך: יונה ב-ג • רמב"ם: טומאת צרע טז</p>	<p>עלות השחר _____ 5:19 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:09 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:25 שקיעה _____ 7:26 בבלי: יבמות ל • ירושלמי: בבא מציעא לא • תוספתא: ערכין א ב"ך: יונה ב-ג • רמב"ם: טומאת צרע טז</p>
<p>7</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>ו</p> <p>6</p>	<p>6:30 _____ נץ החמה 9:44 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:48 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:40 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: יבמות לא • ירושלמי: בבא מציעא לב • תוספתא: ערכין ב ב"ך: יונה ד - מיכה א • רמב"ם: מטמאי משכב ומושב א</p>	<p>עלות השחר _____ 5:17 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:08 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:24 שקיעה _____ 7:27 בבלי: יבמות לא • ירושלמי: בבא מציעא לב • תוספתא: ערכין ב ב"ך: יונה ד - מיכה א • רמב"ם: מטמאי משכב ומושב א</p>
<p>8</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 7:10 הדלקת הנרות</p>	<p>ז</p> <p>7</p>	<p>6:29 _____ נץ החמה 9:43 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:48 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:41 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: יבמות לב • ירושלמי: בבא מציעא לג • תוספתא: ערכין ג ב"ך: מיכה ב-ג • רמב"ם: מטמאי משכב ומושב ב</p>	<p>תקופה 12:00 am עלות השחר _____ 5:16 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:07 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:24 שקיעה _____ 7:28 בבלי: יבמות לב • ירושלמי: בבא מציעא לג • תוספתא: ערכין ג ב"ך: מיכה ב-ג • רמב"ם: מטמאי משכב ומושב ב</p>
<p>9</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>Shabbos Ends 8:42 זמן מוצש"ק</p>	<p>ח</p> <p>8</p>	<p>Shabbos Hagadol 6:27 _____ נץ החמה 9:42 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:47 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:42 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: יבמות לג • ירושלמי: בבא מציעא לד • תוספתא: ערכין ד ב"ך: מיכה ד-ה • רמב"ם: מטמאי משכב ומושב ג</p>	<p>מצורע הגדול עלות השחר _____ 5:14 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:06 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:23 שקיעה _____ 7:29 בבלי: יבמות לג • ירושלמי: בבא מציעא לד • תוספתא: ערכין ד ב"ך: מיכה ד-ה • רמב"ם: מטמאי משכב ומושב ג</p>

תאות נאוף גייט נישט אָוועק פון אַ מענטש, נאר אַזיב ער היט זיך די אַזיגן
און די מוח־שָׁבָה.

(ספר המדות אות נאוף סימן ט')